

FUTURE ++ ΕΧΓΕΙΡΙΔΙΟ

Αθλητισμός και Κοινωνική Συμπερίληψη:
Το Μέλλον για τα Παιδιά ++

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Αποποίηση ευθυνών:

Το έργο συγχρηματοδοτήθηκε από το Πρόγραμμα Erasmus+ της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την παραγωγή αυτής της δημοσίευσης δεν συνιστά έγκριση του περιεχομένου, το οποίο αντικατοπτρίζει μόνο τις απόψεις των συγγραφέων και η Επιτροπή δεν μπορεί να θεωρηθεί υπεύθυνη για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτήν.

Πνευματικά δικαιώματα © FTR++ Consortium, 2021-2024

Συγγραφείς:

Gonzalo Flores Aguilar (3), Ingrid Hinojosa Alcalde (1), Hande Hofmann (4), Júlia Leonart Garcia (5), Antonio Muñoz Llerena (3), Valentin Nußer (4), Meritxell Ocaña Llanes (5), Aaron Rillo-Albert (2), Pedrona Serra Payeras (1), Judith Solanas Sánchez (1), & Susanna Soler Prat (1)

1. Institut Nacional d'Educació Física de Catalunya (INEFC), U. de Barcelona (UB)
2. Institut Nacional d'Educació Física de Catalunya (INEFC), U. de Lleida (UdL)
3. U. de Sevilla (US), Department of Physical Education and Sport
4. TUM, Technical University of Munich, Department of Sport and Health Sciences
5. GEDI, Cooperativa d'iniciativa social

Σχεδιασμός και Έκδοση:

Marina Huete (5)

Εταίροι του έργου FUTURE++:

Barça Foundation (Ισπανία)
CEIPES, non-profit European organization (Ιταλία)
CRE.THI.DEV., Non for Profit Company (Ελλάδα)
GEDI, Cooperativa d'iniciativa social (Ισπανία)
INEFC, Institut Nacional d'Educació Física de Catalunya (Ισπανία)
Municipality of Lousada (Πορτογαλία)
NEFINIA, Innovative consultancy company (Ολλανδία)
TUM, Technical University of Munich, Department of Sport and Health Sciences (Γερμανία)

Εγχειρίδιο FUTURE ++, Αθλητισμός και Κοινωνική Συμπερίληψη: Το Μέλλον για τα Παιδιά ++, 2023

Αυτό το έργο έχει συγχρηματοδοτηθεί από το Πρόγραμμα Erasmus+ της Ευρωπαϊκής Ένωσης (622533-EPP-1-2020-1-ES-SPO-SCP)

Η υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την παραγωγή αυτής της δημοσίευσης δεν συνιστά έγκριση του περιεχομένου, το οποίο αντικατοπτρίζει μόνο τις απόψεις των συγγραφέων και η Επιτροπή δεν μπορεί να θεωρηθεί υπεύθυνη για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτήν.

ISBN #: 978-3-9824084-8-4

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

FUTURE ++ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ

Αθλητισμός και Κοινωνική Συμπερίληψη:
Το Μέλλον για τα Παιδιά ++

622533 – EPP – 1 – 2020 – 1 – ES – SPO - SCP

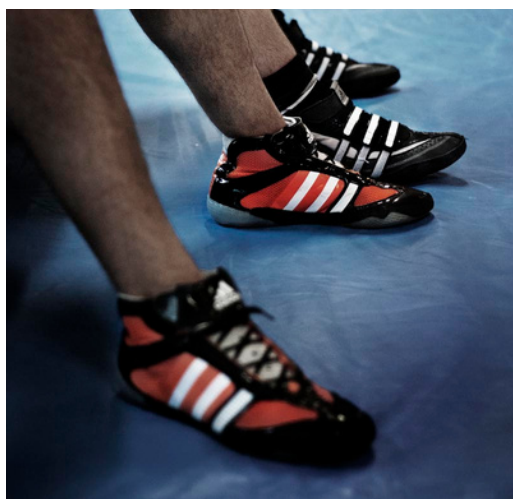
1

TO EPFO
FUTURE++

1.1. Γιατί χρειάζεται ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα προπονητών και μάνατζερ για την Κοινωνική συμπερίληψη;

Τι συμβαίνει στο μυαλό ενός παιδιού που αγωνίζεται να αισθανθεί ότι ταιριάζει στην κοινωνία μας; Τι αισθάνονται όταν ζουν σε μειονεκτικές γειτονιές; Η διαδικασία συμπερίληψης παραμένει αόρατη για εμάς ως πολίτες, αλλά είναι ζωτικής σημασίας να οικοδομήσουμε μια καλύτερη κοινωνία. Προκειμένου να ανταποκριθούμε στις ανάγκες των παιδιών που δυσκολεύονται να αισθανθούν ότι συμπεριλαμβάνονται και συμμετέχουν στην κοινωνία, **με τα χρόνια έχουμε στραφεί στον αθλητισμό για να κάνουμε τη διαδικασία συμπερίληψης των παιδιών βιώσιμη**. Δηλαδή, η συμμετοχή στον αθλητισμό, με τον κατάλληλο τρόπο, μπορεί να παίξει πολύτιμο ρόλο στην ανάπτυξη των παιδιών και στη διοχέτευση της κοινωνικής ενσωμάτωσης. Για αυτό, είναι απαραίτητο να δημιουργηθούν οι κατάλληλες συνθήκες.

Ένα άρθρο για το Συμβούλιο της Ευρώπης υποστήριξε ότι:

Το θέμα είναι ότι ο αθλητισμός έχει τη δυνατότητα τόσο να βελτιώσει όσο και να παρεμποδίσει την προσωπική ανάπτυξη ενός ατόμου. Η ματαιότητα της διαφωνίας για το αν ο αθλητισμός είναι καλός ή κακός έχει παρατηρηθεί από αρκετούς συγγραφείς. Ο αθλητισμός, όπως και οι περισσότερες δραστηριότητες, δεν είναι καλός ή κακός, αλλά έχει τη δυνατότητα να παράγει θετικά και αρνητικά αποτελέσματα. Ερωτήσεις όπως "ποιες προϋποθέσεις είναι απαραίτητες για να έχει ο αθλητισμός ευεργετικά αποτελέσματα;" πρέπει να γίνονται πιο συχνά. (Patriksson, 1995, σελ. 128).

Παρομοίως, στην προσπάθεια να απαντηθεί ποιες προϋποθέσεις είναι απαραίτητες για να έχει ο αθλητισμός ευεργετικά αποτελέσματα, το έργο «**Αθλητισμός και Κοινωνική συμπερίληψη: Το Μέλλον για τα Παιδιά - FUTURE+**» που έλαβε χρηματοδότηση από την Ευρωπαϊκή Ένωση στο πλαίσιο του Προγράμματος Sports + (590496-EPP-1-2017-1-ES-SPO- SSCP) εντόπισε ότι σε αυτήν την εργασία **οι προπονητές κάνουν τη διαφορά**. Οι προπονητές διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην παροχή μιας τέτοιας παρέμβασης κοινωνικής συμπερίληψης με βάση τον αθλητισμό. Ωστόσο, εντοπίστηκε ένα σημαντικό κενό για την επιτυχία αυτής της παρέμβασης:

Η έλλειψη επαρκούς προετοιμασίας των προπονητών παραμένει ένα κρίσιμο εμπόδιο για την ενίσχυση των πρακτικών συμπερίληψης.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. Το έργο Future++

- 1.1. Γιατί χρειάζεται ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα προπονητών και μάνατζερ για την Κοινωνική συμπερίληψη;
- 1.2. Μέρη του εγχειριδίου
- 1.3. Εταίροι

2. Παιδαγωγικό υπόβαθρο

- 2.1. Ο αθλητισμός και η Σωματική Δραστηριότητα ως Εργαλείο Συμπερίληψης
- 2.2. Εκπαιδευτικά προγράμματα για προπονητές σχετικά με την κοινωνική συμπερίληψη
- 2.3. Παιδαγωγικό μοντέλο για προπονητές νέων και μάνατζερ αθλητικών οργανώσεων
- 2.4. Βιβλιογραφία

3. Ένα Ευρωπαϊκό πρόγραμμα για προπονητές

- 3.1. Ενότητα 1: Conceptual framework of an Inclusive Sports Organization
- 3.2. Ενότητα 2: Πρακτικές Στρατηγικές και Κατευθυντήριες Οδηγίες
- 3.3. Ενότητα 3: Επικοινωνία
- 3.4. Ενότητα 4: Η Δυναμική της ομάδας σε νεαρούς αθλητές
- 3.5. Ενότητα 5: Κοινωνική Δικαιοσύνη και Κριτική Παιδαγωγική

4. Αναπτυγμένα Εργαλεία

- 4.1. Διαδικτυακή Πλατφόρμα Μάθησης (e-Learning Platform)
- 4.2. Ευρωπαϊκό Δίκτυο Προπονητών

5. Συμπεράσματα

Επιπλέον, η έρευνα που αναπτύχθηκε στο έργο «**Future++**», η οποία έλαβε χρηματοδότηση από την Ευρωπαϊκή Ένωση στο πλαίσιο του Προγράμματος Sports + (622533-EPP-1-2020-1-ES-SPO-SCP) εντόπισε ότι σε αυτήν την εργασία, **οι αθλητικοί μάντζερ είναι επίσης βασικός παράγοντας για την προώθηση συμπεριληπτικών αθλητικών οργανισμών.**

Αξίζει να σημειωθεί ότι υπάρχει περιορισμένη γνώση σχετικά με τις συνθήκες και τα δομικά χαρακτηριστικά των αθλητικών σωματείων που προάγουν την κοινωνική συμπερίληψη:

Τα στοιχεία, μέχρι σήμερα, είναι περιορισμένα σε σχέση με τις διαδικασίες με τις οποίες τα παιδιά και οι νέοι μπορεί να «συμπεριληφθούν κοινωνικά» μέσω του αθλητισμού, αλλά υπάρχουν ορισμένες ενδείξεις (βλ., για παράδειγμα, Donnelly & Coakley, 2002). Πρώτον, η πρόσβαση είναι απαραίτητη προϋπόθεση για την συμπερίληψη: εάν πρόκειται να εμπλακεί ο αθλητισμός στη διαδικασία της κοινωνικής συμπερίληψης, είναι σημαντικό τα παιδιά και οι νέοι να έχουν ευκαιρίες συμμετοχής. Χωρίς πρόσβαση, οποιαδήποτε συζήτηση για την κοινωνική συμπερίληψη είναι αμφισβητήσιμη. Το δεύτερο είναι το ζήτημα της **αυτενέργειας (agency)**: αναμφισβήτητα, η συμπερίληψη δεν είναι δυνατή εκτός εάν οι θεσμοί το επιτρέπουν, ως εκ τούτου και η σημασία των έργων που εμπλέκουν αποκλεισμένους νέους στη λήψη αποφάσεων (Long et al., 2002). Τρίτον, ένα σημαντικό σύνολο στοιχείων υποδηλώνει ότι η ανάπτυξη βασικής φυσικής ικανότητας, όπως αυτή που αναπτύσσεται μέσω ενός ποιοτικού προγράμματος φυσικής δραστηριότητας, έχει ισχυρή επίδραση στην αυτοεκτίμηση, την αυτοπεποίθηση και την αποδοχή από τους συνομηλίκους (Bailey, 2000a), κάτι που μπορεί να είναι απαραίτητη προϋπόθεση κοινωνικής συμπερίληψης. Τέλος, τα αθλητικά προγράμματα φαίνεται να είναι πιο επιτυχημένα όταν έχουν αποτελεσματική, κατά προτίμηση τοπική, ηγεσία (Coalter et al., 2000) (Bailey, p.79).

Είναι ευρέως γνωστό ότι ένα ποιοτικό πρόγραμμα φυσικής αγωγής μπορεί να κάνει τη διαφορά όσον αφορά την αυτοπεποίθηση και την ικανότητα, κάτι που με τη σειρά του μπορεί να βοηθήσει τη διαδικασία μέσω της οποίας ο αθλητισμός διευκολύνει την κοινωνική συμπερίληψη. Ως εκ τούτου, αυτό το έργο μπορεί να συμβάλει στην παροχή στοιχείων σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο ο μαζικός αθλητισμός μπορεί να προωθήσει την κοινωνική συμπερίληψη με τη διαμόρφωση ενός κατάλληλου προγράμματος προπόνησης ικανού να αντιμετωπίσει τις προκλήσεις των παιδιών που ζουν σε υποβαθμισμένες περιοχές.

Δυστυχώς, η εμπειρία δείχνει ότι οι προπονητές και οι μάνατζερ μερικές φορές είναι απροετοίμαστοι να υλοποιήσουν προγράμματα μαζικού αθλητισμού με παιδιά σε υποβαθμισμένες περιοχές. Αυτή η έλλειψη ετοιμότητας έχει συσχετιστεί συχνά με τους ακόλουθους παράγοντες: 1) έλλειψη γνώσης (π.χ. έλλειψη σχετικού αντικειμένου σε προπτυχιακά προγράμματα ή περιορισμένος χρόνος αφιερωμένος στη φυσική αγωγή με σκοπούς κοινωνικής συμπερίληψης, εξατομικευμένα εκπαιδευτικά προγράμματα). 2) έλλειψη δεξιοτήτων (π.χ. ικανότητα διαχείρισης συμπεριφορών, πραγματοποίησης διδακτικών τροποποιήσεων και αξιολόγησης της μάθησης των μαθητών). Οι εκπαιδεύσεις προπονητών και μάνατζερ αποτελούν προτεραιότητα για την ενίσχυση των ευκαιριών του έργου.

Σύμφωνα με αυτό, **ο γενικός στόχος** αυτού του έργου είναι **να προωθήσει, να αναπτύξει και να δημοσιοποιήσει ένα βασισμένο σε στοιχεία Ευρωπαϊκό πρόγραμμα εκπαίδευσης προπονητών και μάνατζερ, που θα μπορούσε να βοηθήσει τους προπονητές και τους μάνατζερ να καλλιεργήσουν ποιοτικά χαρακτηριστικά ώστε να κάνουν τον αθλητισμό όχι μόνο ελκυστικό, ενδυναμωτικό και ευχάριστο, αλλά και εργαλείο προστιθέμενης αξίας για την κοινωνική συμπερίληψη.**

Αυτό επιτυγχάνεται με την πρόταση μιας ολοκληρωμένης και κατάλληλης εκπαίδευσης σχετικά με την συμπερίληψη που επιτρέπει στους προπονητές και τους μάνατζερ να έχουν γνώσεις και να γίνουν ικανοί στην παροχή ποιοτικών υπηρεσιών στους μαθητές τους.

1.2. Μέρη του εγχειριδίου

Αυτό το εγχειρίδιο είναι ένα από τα σημαντικά αποτελέσματα των προσπαθειών και των δραστηριοτήτων που αναλήφθηκαν στο έργο Future++ με σκοπό να βοηθήσει τους προπονητές και τους μάνατζερ να προωθήσουν τον αθλητισμό ως εργαλείο κοινωνικής συμπερίληψης. Απευθύνεται σε όλους τους αθλητικούς συλλόγους, ενώσεις, ομοσπονδίες ή δημόσιες αρχές που είναι υπεύθυνοι για τον αθλητισμό, οι οποίοι παίρνουν το θέμα στα σοβαρά, χρησιμοποιώντας τον αθλητισμό, ειδικά με νέους, ως εργαλείο για την καταπολέμηση του αποκλεισμού σε ολόκληρη την κοινωνία.

Το εγχειρίδιο διαρθρώνεται σε τρία κύρια μέρη

- Το παιδαγωγικό υπόβαθρο
- Το ευρωπαϊκό πρόγραμμα προπονητών και μάνατζερ
- Αναπτυγμένα εργαλεία: η πλατφόρμα e-learning και το ευρωπαϊκό δίκτυο για προπονητές

Παρόλο που υπάρχουν και άλλες παρεμβάσεις, είναι η πρώτη φορά που ένα έργο προσπαθεί να βελτιώσει τις γνώσεις και τις δεξιότητες της καθοδήγησης και των διαχειριστών μέσω Ευρωπαϊκής συνεργασίας για την προώθηση της κοινωνικής συμπερίληψης. Υπό αυτή την έννοια, αυτό το έργο υπερβαίνει τις προηγούμενες μελέτες που αφορούσαν μεμονωμένες χώρες για να αντλήσουν συμπεράσματα για τη νομοθεσία και τις πρακτικές.

1.3. Εταίροι

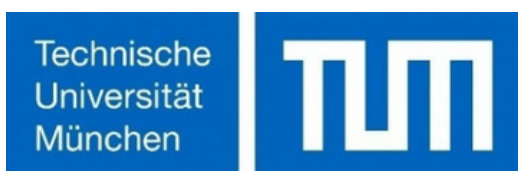
Η GEDI είναι μια μη κερδοσκοπική, κοινωνικής πρωτοβουλίας συνεταιριστική ένωση, εγγεγραμμένη στο Μητρώο Συνεταιρισμών της Καταλονίας με αριθμό 4577 από το 1990. Στόχοι της είναι οι κοινωνικο-εκπαιδευτικές, εκπαιδευτικές δράσεις και οι δράσεις κατάρτισης που απευθύνονται σε παιδιά και νέους, δράσεις για την τόνωση ομάδων παιδιών και νέων μέσω μαθημάτων, εκδρομών, κατασκηνώσεων ή εκδρομών, εργαστηρίων και πολιτιστικών δραστηριοτήτων αναψυχής κ.λπ.

The logo for INEFC features the lowercase letters "inefc" in a blue, sans-serif font.

**Generalitat
de Catalunya**

Το Εθνικό Ινστιτούτο Φυσικής Αγωγής στην Καταλονία (INEFC – Institut Nacional d'Educació Física de Catalunya) είναι το κέντρο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης που ιδρύθηκε από την κυβέρνηση της Καταλονίας το 1976, αποστολή του οποίου είναι η εκπαίδευση, η εξειδίκευση και η βελτίωση των αποφοίτων στη φυσική αγωγή και τον αθλητισμό, καθώς και η επιστημονική ανάπτυξη και η διάδοση του ερευνητικού έργου ή των σπουδών τους.

Το Τεχνικό Πανεπιστήμιο του Μονάχου (TUM) είναι ένα από τα κορυφαία πανεπιστήμια της Ευρώπης. Δεσμεύεται για την αριστεία στην έρευνα και τη διδασκαλία, τη διεπιστημονική εκπαίδευση και την ενεργό προώθηση υποσχόμενων νέων επιστημόνων. Το πανεπιστήμιο δημιουργεί επίσης ισχυρούς δεσμούς με εταιρείες και επιστημονικά ιδρύματα σε όλο τον κόσμο. Το TUM ήταν ένα από τα πρώτα πανεπιστήμια στη Γερμανία που ονομάστηκε Πανεπιστήμιο Αριστείας.

Το Ίδρυμα Βαρça έχει μια σαφή αποστολή: να υποστηρίξει τα παιδιά και τους νέους από τις πιο ευάλωτες ομάδες μέσω του αθλητισμού και της εκπαίδευσης, με σκοπό να συμβάλει σε μια κοινωνία πιο ισότιμη και χωρίς αποκλεισμούς. Οι 3 πυλώνες είναι: 1) πρόληψη της βίας, 2) προώθηση της κοινωνικής συμπερίληψης, 3) πρόσβαση και ενίσχυση της εκπαίδευσης.

Η NEFINIA, μια ολλανδική καινοτόμος εταιρεία, που ιδρύθηκε το 2007, προσφέρει μια γκάμα προϊόντων προστιθέμενης αξίας, υπηρεσιών, βέλτιστων πρακτικών, εμπορικές επιχειρηματικές εξελίξεις, προώθηση της επιχειρηματικότητας για όλους. Στόχος της είναι να χρησιμεύσει ως παράδειγμα της προσπάθειας θεσμικής οικοδόμησης από κάτω προς τα πάνω για την Ευρωπαϊκή ενσωμάτωση και την περιφερειακή ανταγωνιστικότητα, διαδραματίζοντας βασικό ρόλο, συμβάλλοντας στην εφαρμογή των κανονισμών και των οδηγιών της ΕΕ μέσω της συμμετοχής της σε δίκτυα και έργα χρηματοδοτούμενα από την ΕΕ, σε διαπεριφερειακό επίπεδο.

Η CRE.THI.DEV. είναι μια Ελληνική Μη Κερδοσκοπική Εταιρεία που προωθεί ενεργά νεανικά, πολιτιστικά και επιχειρηματικά έργα και τη διάδοση πληροφοριών για εξειδικευμένα θέματα που προάγουν τις ίσες ευκαιρίες, την ποιότητα ζωής και ενισχύουν την κοινωνική συνοχή.

Το CEIPES είναι ένας μη κερδοσκοπικός ευρωπαϊκός οργανισμός με παραρτήματα σε περισσότερες από 8 ευρωπαϊκές χώρες. Το έργο του CEIPES εμπνέεται από τις αρχές και τις αξίες της ειρήνης, της ισότητας στη διαφορετικότητα, τα ανθρώπινα δικαιώματα, τη δημοκρατία και την ενεργό συμμετοχή, τον σεβασμό του περιβάλλοντος, τη συνεργασία, την επικοινωνία, την αλληλεγγύη, την κοινωνική ένταξη, την ανοχή και τη διαπολιτισμικότητα. Συνεργάζεται σε τοπικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο με περισσότερους από 40 οργανισμούς και δημόσιους φορείς για την επίτευξη ταυτόσημων στόχων.

Ο Δήμος Lousada είναι θεσμός τοπικής δημόσιας διοίκησης. Αποσκοπεί στην επιδίωξη των συμφερόντων του πληθυσμού στον εδαφικό χώρο του Συμβουλίου της Lousada. Η πόλη χαρακτηρίζει τον εαυτό της ως το κέντρο της περιοχής που ονομάζεται Vale do Sousa, δεδομένου ότι βρίσκεται στο γεωγραφικό της κέντρο. Έχει περίπου 50.000 κατοίκους που κατανέμονται στις 25 ενορίες της Lousada.

2

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ
ΥΠΟΒΑΘΡΟ

2.1. Ο αθλητισμός και η Σωματική Δραστηριότητα ως Εργαλείο Συμπερίληψης

Τι είναι η Συμπερίληψη;

Πρώτα και κύρια, είναι σημαντικό να αποσαφηνιστεί ο όρος «συμπερίληψη» όταν μιλάμε για τον αθλητισμό και την συμπερίληψη, καθώς και τους όρους που συχνά συνδέονται με αυτόν, όπως η ενσωμάτωση, η κοινωνική συνοχή ή η κοινωνική συνύπαρξη, σε αντίθεση με τον αποκλεισμό, το διαχωρισμό, τη διάκριση ή την ευαλωτότητα. Υπάρχουν πολλοί ορισμοί και πρακτικές που συνδέονται με τον όρο «συμπερίληψη», γεγονός που τον καθιστά μια πολυδιάστατη και σύνθετη έννοια με έντονες ιδεολογικές συνδηλώσεις. Σύμφωνα με τον στενότερο και πιο ευρέως χρησιμοποιούμενο ορισμό στην κοινωνία, η κοινωνική συμπερίληψη συμβαίνει όταν τα άτομα που θεωρούνται αποκλεισμένα υιοθετούν τους κανόνες και τα πρότυπα της κοινότητας ή του οργανισμού εντός του οποίου βρίσκονται. Αυτή η αντίληψη έχει επικριθεί καθώς οι κυρίαρχες ομάδες μπορεί να αποτελέσουν απειλή και μπορούν να αναλάβουν τον κοινωνικό έλεγχο.

Σε έναν ευρύτερο ορισμό της συμπερίληψης αυτή γίνεται κατανοητή ως μια συλλογική και αμφίδρομη διαδικασία στην οποία συμμετέχουν όλοι οι πολίτες. Με αυτόν τον τρόπο, συνεπάγεται την αναπροσαρμογή όλων των μερών που αναπτύσσουν από κοινού ένα νέο μοντέλο συνύπαρξης. Στην πραγματικότητα, δεν είναι θέμα αλλαγής, διόρθωσης ή προσαρμογής της διαφορετικότητας του ατόμου, παρά εμπλουτισμού ολόκληρης της κοινότητας με αυτό.

Αυτό απαιτεί έναν διάλογο στον οποίο συμμετέχουν όλοι σε ισότιμη βάση, καθώς και την υπέρβαση των υφιστάμενων διαφορών μεταξύ της ηγεμονικής ή της πλειοψηφικής ομάδας - που έχει την κυρίαρχη θέση - και των υπολοίπων. Επομένως, η συμπερίληψη νοείται και ως μια ολοκληρωμένη διαδικασία που λαμβάνει υπόψη διάφορες πτυχές όπως νομικές, οικονομικές, πολιτικές, εκπαιδευτικές, κοινωνικές, πολιτιστικές και ιδεολογικές, μεταξύ άλλων.

Επιπλέον, εάν η αλληλεπίδραση μεταξύ των ενδιαφερομένων πραγματοποιείται εξίσου και ολιστικά, θα υπάρχουν μεγαλύτερες πιθανότητες επιτυχίας με τη διαδικασία συμπερίληψης. Το αποτέλεσμα αυτής της διαδικασίας θα ήταν η ανάπτυξη ενός οργανισμού (σχολείο, σύλλογος, εταιρεία κ.λπ.) και μια κοινωνία χωρίς αποκλεισμούς που βρίσκονται σε μια συνεχή διαδικασία μετασχηματισμού η οποία εγγυάται την πλήρη συμμετοχή και συμμετοχή όλων των ομάδων στο κοινωνικό, οικονομικό, πολιτιστικό και πολιτικό επίπεδο.

Προσδιορισμός του προβλήματος

Η Λευκή Βίβλος που αναπτύχθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή το 2007 προωθεί την ανάπτυξη μέτρων για τη βελτίωση της κοινωνικής συμπερίληψης μέσω του αθλητισμού, χρησιμοποιώντας τα προγράμματα και τους πόρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Σε αυτό το πλαίσιο, οι πολιτικοί φορείς αναγνωρίζουν τις δυνατότητες του αθλητισμού ως εργαλείο για την προώθηση της κοινωνικής συμπερίληψης.

Παρά τη δυνατότητα του αθλητισμού και της σωματικής δραστηριότητας ΣΔ να συμβάλει στη διαδικασία της κοινωνικής συμπερίληψης, αρκετές θεωρητικές προσεγγίσεις και εμπειρικές μελέτες δείχνουν ότι ο αθλητισμός και η συμπερίληψη δεν συμβαίνουν αυθόρμητα (Balibrea & Santos, 2011, Maza, 2009). Αν και μπορεί να βελτιώσει τις συνθήκες διαβίωσης των ατόμων και να μειώσει τα επίπεδα ευαλωτότητας, δεν μπορεί να λύσει τα διαρθρωτικά προβλήματα που δημιουργούν ανισότητα, ούτε τις βασικές ανάγκες των ευάλωτων ομάδων (Kelly, 2011). Επιπλέον, η κοινωνική συμπερίληψη μέσω του αθλητισμού στο πλαίσιο της κοινωνικής ευαλωτότητας δεν είναι μια μηχανική διαδικασία. Ο αθλητισμός και η ΣΔ που στοχεύουν σε ομάδες που διατρέχουν κίνδυνο κοινωνικού αποκλεισμού είναι χωρίς αμφιβολία ένα ισχυρό εργαλείο κοινωνικής συμπερίληψης, αλλά όπως και με κάθε άλλη δραστηριότητα, έχει τα όριά του και τα αποτελέσματά του εξαρτώνται από τον τρόπο χρήσης του (Balibrea & Santos, 2011; Lecumberri, Puig, & Maza, 2009). Επομένως, ο ρόλος των αθλητικών προπονητών είναι βασικός για την προώθηση της κοινωνικής συμπερίληψης (Van der Veken, Lauwerier, & Willems, 2020). Σε αυτό το πλαίσιο, οι αθλητικοί προπονητές χρειάζονται κάποια καθοδήγηση και υποστήριξη όταν εργάζονται με παιδιά από περιθωριοποιημένες και μειονεκτούσες ομάδες (Devis-Devis, 2006; Future+, 2019; Soler Prat, Flores Aguilar, & Prat Grau, 2012). Αρκετές μελέτες δείχνουν ότι υπάρχει έλλειψη κατάρτισης προπονητών αθλητισμού και δασκάλων ΣΔ για την αντιμετώπιση των αναγκών και των συμφερόντων διαφορετικών μειονεκτούντων ομάδων, όπως οι γυναίκες (Serra et al., 2016), οι μετανάστες, τα άτομα με χαμηλή κοινωνικοοικονομική θέση (Soler, 2004), πρόσφυγες (Cseplö, Wagnsson, Luguetti, & Spaaij, 2021; Duran, 2018) ή τρόφιμοι φυλακών (Soler et al., 2020).

Παιδιά με χαμηλό ΚΟΕ (Κοινωνικο-οικονομικό Επίπεδο) και Αθλητισμός

Είναι καλά τεκμηριωμένο ότι η ΣΔ (Σωματική Δραστηριότητα) έχει ευεργετική επίδραση στη συνολική υγεία καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής (Hallal, Victora, Azevedo, & Wells, 2006). Σε αυτό το πλαίσιο, πρέπει να κάνουμε διάκριση μεταξύ της γενικής ΣΔ και της συμμετοχής στον αθλητισμό. Το πρώτο περιγράφει την ΣΔ που εμφανίζεται σε όλη την καθημερινή ζωή (π.χ. παιχνίδι, μέσα μεταφοράς, οικιακή εργασία), ενώ η δεύτερη αφορά τη συμμετοχή σε οργανωμένα αθλήματα στο σχολείο ή σε συλλόγους. Στην παιδιατρική βιβλιογραφία, η ΣΔ περιλαμβάνει συχνά όλες τις μορφές δραστηριότητας, η οποία απεικονίζει ένα συνολικό επίπεδο ΣΔ, αλλά δεν κάνει διάκριση μεταξύ διαφορετικών τομέων δραστηριότητας. Ωστόσο, αυτή η διαφοροποίηση γίνεται σημαντική όταν συζητείται η κοινωνική συμπερίληψη παιδιών από μειονεκτούσες οικογένειες και γειτονιές. Μια εκτενής ανασκόπηση της επιστημονικής βιβλιογραφίας για το θέμα έδειξε ότι δεν υπάρχει σημαντική συσχέτιση μεταξύ ΚΟΕ και συνολικής ΣΔ (Henchoz et al., 2018), πράγμα που σημαίνει ότι το επίπεδο ΣΔ των παιδιών είναι ανεξάρτητο από το ΚΟΕ τους. Φυσικά, αυτό δεν σημαίνει ότι οι παρεμβάσεις για να συμμετάσχουν σε αθλήματα τα παιδιά με χαμηλά επίπεδα ΚΟΕ θα ήταν άνευ λόγου. Το αντίθετο συμβαίνει, καθώς η ΣΔ και η συμμετοχή στον αθλητισμό είναι σημαντικά για την ανάπτυξη κάθε παιδιού. Τα παιδιά θα πρέπει να ενθαρρύνονται να συμμετέχουν σε οργανωμένα αθλήματα, επειδή η έρευνα έχει δείξει συσχέτιση μεταξύ της συμμετοχής στον αθλητισμό και της ποιότητας ζωής που σχετίζεται με την υγεία των παιδιών, ανεξάρτητα από το ΚΟΕ (Moeijes et al., 2019).

Επιπλέον, τα ευρήματα υποδηλώνουν ότι η αθλητική συμμετοχή κατά τη διάρκεια της νεότητας μπορεί να προωθήσει υγιεινές συνήθειες αργότερα στη ζωή (Howie, McVeigh, Smith, & Straker, 2016; Palomäki et al., 2018). Όσοι συμμετέχουν σε αθλήματα κατά την παιδική και νεανική ηλικία τείνουν να καπνίζουν και να πίνουν λιγότερο, έχουν πιο υγιεινή διατροφή ή/και είναι πιο δραστήριοι σωματικά κατά την ενήλικη ζωή. Μακροπρόθεσμα και από άποψη πρόληψης, αυτό υπογραμμίζει τη σημασία του ρόλου του οργανωμένου αθλητισμού για τα παιδιά.

Εκτός από τις ευεργετικές επιδράσεις της αθλητικής δραστηριότητας στη σωματική υγεία παιδιών και εφήβων, τα επιστημονικά στοιχεία δείχνουν όφελος και στην ψυχική υγεία, ιδιαίτερα κατά την εφηβεία (Rodríguez-Ayllon et al., 2019). Πιο συγκεκριμένα, συχνά παρατηρείται μια αντίστροφη σχέση μεταξύ του επιπέδου ΣΔ και ψυχικής ασθένειας καθώς και μεταξύ της καθιστικής συμπεριφοράς και της ικανοποίησης από τη ζωή. Και πάλι, ο τύπος της ΣΔ (π.χ. αθλητική συμμετοχή ή υπαίθριο παιχνίδι) έχει διαφορετικές συσχετίσεις με την ψυχική υγεία. Η αθλητική συμμετοχή, ειδικά στην εφηβεία, σε ομαδικά αθλήματα φαίνεται να συνδέεται ισχυρότερα με την ψυχική ευεξία (Brunet et al., 2013). Δυστυχώς, τα επιστημονικά στοιχεία σε μικρότερα παιδιά (προσχολικής ηλικίας και δημοτικού) είναι περιορισμένα.

Η σημασία της συμμετοχής σε οργανωμένα αθλήματα για άλλη μια φορά οδηγεί στην υπόθεση ότι άλλοι παράγοντες εκτός από την απλή σωματική άσκηση, όπως η κοινωνική αλληλεπίδραση με συνομηλίκους, η εμπειρία υπευθυνότητας, η ανθεκτικότητα και η αυτοεκτίμηση, μπορεί να παίζουν διαμεσολαβητικό ρόλο. Πράγματι, υπάρχει μια σύνδεση της ψυχικής υγείας (π.χ. αυτοεκτίμηση) (Lubans et al., 2016) και έχει προταθεί ότι η αύξηση της αυτοεκτίμησης των παιδιών χαμηλής κοινωνικοοικονομικής κατάστασης θα πρέπει να αποτελεί στόχο όσο και η παροχή πρόσβασης στον αθλητισμό (Veselska, Madarasova Geckova, Reijneveld, & van Dijk, 2011). Επίσης η έναρξη, η διάρκεια και η αποτελεσματικότητα του ύπνου μπορεί να είναι παράγοντες συμπεριφοράς που έχουν τη δυνατότητα να εξηγήσουν την επίδραση της ΣΔ στην ψυχική υγεία. Ωστόσο, δεν μπορούν να εξαχθούν ασφαλή και οριστικά συμπεράσματα με βάση τα τρέχοντα επιστημονικά στοιχεία.

Συνοψίζοντας, τα παιδιά μπορούν να επωφεληθούν πολύ από τη συμμετοχή στον αθλητισμό καθώς και αργότερα στην ενήλικη τους ζωή. Όπως δείχνουν τα στοιχεία, η κοινωνικοοικονομική κατάσταση δεν επηρεάζει την αποτελεσματικότητα, ωστόσο τα παιδιά μπορεί να έχουν δυσκολία να βρουν πρόσβαση σε οργανωμένα αθλήματα. Αυτό μπορεί να οφείλεται σε εμπόδια είτε προσωπικής φύσης (π.χ. κακές εμπειρίες, αποδοκιμασία από τους συνομηλίκους, ανταγωνισμός) είτε πρακτικής φύσης (π.χ. κόστος, χρόνος, τοποθεσία). Επιπλέον, τα παιδιά που ζουν σε συνθήκες χαμηλής κοινωνικοοικονομικής κατάστασης συχνά βρίσκονται απομονωμένα και δεν διαθέτουν επαρκείς υπηρεσίες υγείας και διατροφικές συμπεριφορές (Buonomo et al., 2019).

Ως εκ τούτου, φαίνεται εύλογο η παροχή σε παιδιά με χαμηλό ΚΟΕ πρόσβασης σε οργανωμένες αθλητικές δράσεις ως πρώτο βήμα. Δεύτερον, μόλις καθιερωθεί η αρχική δέσμευση, θα πρέπει να ενθαρρύνεται η μακροπρόθεσμη συμμετοχή και η ισχυρή δέσμευση (Eime, Charity, Harvey, & Payne, 2015). Τρίτον, στην προσπάθεια να διασφαλιστεί ότι η αθλητική συμμετοχή δεν οδηγεί απλώς στην ανακούφιση των συμπτωμάτων, θα πρέπει να παρέχεται στα παιδιά η ευκαιρία να αποκτήσουν γνώσεις σε θέματα σχετικά με την υγεία εκτός της άσκησης (π.χ. διατροφή), προκειμένου να αντιμετωπιστεί ο υποσιτισμός, για παράδειγμα .

Προπονητές, Αθλητικοί Σύλλογοι και Κοινωνική Συμπερίληψη

Η εκπαίδευση για την κοινωνική δικαιοσύνη αναγνωρίζει την ύπαρξη αποκλίσεων μεταξύ των ευκαιριών στις μειονεκτικές ομάδες της κοινωνίας. Σύμφωνα με τους Κνιϊνίκ και Luguetti (2020), η εκπαίδευση για την κοινωνική δικαιοσύνη και την κριτική παιδαγωγική στην Εκπαίδευση των Εκπαιδευτικών Φυσικής Αγωγής επιτρέπει στους μελλοντικούς δασκάλους και προπονητές να δημιουργήσουν μια αίσθηση κοινωνικής δράσης και κοινοτικού σκοπού στη διδασκαλία ή την καθοδήγηση τους. Η ενίσχυση αυτής της αίσθησης κοινωνικής δράσης και κοινότητας τους βοηθά να τοποθετηθούν με μεγαλύτερη βεβαιότητα όταν αντιμετωπίζουν τα πολιτικά και επαγγελματικά εμπόδια που είναι ενσωματωμένα στην καριέρα τους.

Η κατάρτιση των επαγγελματιών της ΦΑ και του αθλητισμού δεν αφορά απλώς την απόκτηση νέων γνώσεων ή πόρων, αλλά κυρίως την ενθάρρυνση μιας αλλαγής στάσεων, πεποιθήσεων, αντιλήψεων κ.λπ. που τους επηρεάζουν σε καθημερινή βάση. Ο ρόλος του προπονητή είναι στην πραγματικότητα πολύ πιο σύνθετος από όσο φαίνεται εκ πρώτης όψεως. Σε μια ομόφωνη δήλωση της Διεθνούς Ολυμπιακής Επιτροπής (ΔΟΕ) που δημοσιεύθηκε το 2015, οι συγγραφείς περιέγραψαν τον ρόλο του προπονητή ως ένα μοναδικό μείγμα ικανοτήτων και γνώσεων, που συνδυάζει την παιδαγωγική ικανότητα με την ικανότητα διδασκαλίας δεξιοτήτων ειδικών για τον αθλητισμό, την γνώση στην παιδιατρική φυσιολογία καθώς και την ικανότητα δημιουργίας και διατήρησης σχέσεων με άλλους (Bergeron et al., 2015). Όπως πρότεινε ο Freire (2005) μέσα από τη θεωρία του πάνω στην κριτική παιδαγωγική, πρέπει να παρέχονται πολιτικά εργαλεία στους μελλοντικούς εκπαιδευτικούς και προπονητές ώστε να μπορούν να αντιμετωπίσουν τις προκλήσεις της σημερινής κοινωνίας και να χτίσουν έναν καλύτερο κόσμο για τις επόμενες γενιές (Κνιϊνίκ & Luguetti, 2020). Επιπλέον, το να παραδοθεί μια πραγματικά χρήσιμη και μεταμορφωτική εκπαίδευση σε προπονητές και εκπαιδευτικούς, δεν είναι απλώς θέμα συλλογής και περιγραφής δραστηριοτήτων. Αντίθετα, πρόκειται για την πρόκληση των δασκάλων και των προπονητών ΦΑ να «ανακαλύψουν, να αντιμετωπίσουν και να αλλάξουν τις προσωπικές τους προκαταλήψεις, αντιφάσεις και παραπληροφόρηση, καθώς και να εντοπίσουν και να τροποποιήσουν εκπαιδευτικές πρακτικές που δεν αμφισβητούν τον ρατσισμό και άλλες θεσμικές διακρίσεις ή προκαταλήψεις» (Sabariego, 2002, σελ. 188). Μέσα σε αυτό το πλαίσιο, ένας δάσκαλος ή ένας προπονητής θεωρείται ότι είναι ένας στοχαστικός επαγγελματίας που αναγνωρίζει τους μηχανισμούς κοινωνικού ελέγχου, τη δύναμη των δομών και των κοινωνικών θεσμών και είναι περαιτέρω σε θέση να αναπτύξει δεξιότητες για κοινωνική δράση. Ως εκ τούτου, η εκπαίδευση των δασκάλων ΦΑ και των επαγγελματιών του αθλητισμού για κοινωνική δράση θα πρέπει να είναι τόσο θεωρητική όσο και πρακτική.

Με αυτόν τον τρόπο, θα αποκτήσουν τους πόρους που χρειάζονται για να προσαρμόσουν τις διδακτικές και παιδαγωγικές πρακτικές τους στην ποικιλομορφία των μαθητών, εστιάζοντας στη συνεργατική μάθηση.

Στον συγκεκριμένο τομέα της εκπαίδευσης εκπαιδευτικών ΦΑ και προπονητών, έχει προκύψει ένα κύμα έρευνας που εξέτασε τις διδακτικές πρακτικές προγραμμάτων που αφορούν την κοινωνική δικαιοσύνη και την κριτική παιδαγωγική (Carter, Ló pez-Pastor, & Fuentes, 2017; Marques, Sousa, & Cruz, 2013; Ovens et al., 2018; Philpot, 2016; Schenker et al., 2019; Soler, 2004; Walton-Fisette & Sutherland, 2018), που χρησιμεύουν ως βασικές αναφορές για το έργο Future++.

Στην πράξη, οι προπονητές στα αθλήματα νέων εργάζονται ως επί το πλείστον σε έναν αθλητικό σύλλογο όπου είναι υπεύθυνοι για την ανάπτυξη των νεαρών αθλητών μέσω της προπόνησης και του αγώνα. Είναι τα κύρια πρόσωπα επαφής για τους αθλητές σε ένα αθλητικό σωματείο με στόχο να καλλιεργήσουν την ικανότητα, την αυτοπεποίθηση, τη σύνδεση και τον χαρακτήρα των αθλητών τους. Προηγούμενη έρευνα εξέτασε τη σχέση προπονητή-αθλητή και έδειξε ότι η αντιλαμβανόμενη υποστήριξη από τον προπονητή και η αυτοεκτίμηση των αθλητών συνδέονται σημαντικά με την υποκειμενική ευημερία τους (Peng, Zhang, Zhao, Fang, & Shao, 2020). Γνωρίζουμε επίσης ότι η αυτοεκτίμηση είναι μεσολαβητής θετικών αποτελεσμάτων μέσω της συμμετοχής στον αθλητισμό. Ως εκ τούτου, είναι ζωτικής σημασίας να διατηρηθεί το κίνητρο και η αυτοπεποίθηση των αθλητών για να αποδώσουν τα επιθυμητά αποτελέσματα. Πρόσφατη έρευνα διερεύνησε επίσης τη σύνδεση μεταξύ του σωματικού αλφαριθμητισμού σε παιδιά και εφήβους και της αποτελεσματικότητας της προπόνησης, δείχνοντας σημαντικές συσχετίσεις μεταξύ των παραμέτρων (Li et al., 2019). Η έννοια του σωματικού αλφαριθμητισμού συνδυάζει διάφορους τομείς που σχετίζονται με την άσκηση και την ΦΑ και δεν περιορίζεται στη βελτίωση των σωματικών δεξιοτήτων, αλλά ενσωματώνει επίσης γνωστικά και συναισθηματικά στοιχεία, τα οποία με τη σειρά τους αναπτύσσουν τη σωματική ικανότητα. Φυσικά, ο σωματικός αλφαριθμητισμός ισχύει για όλα τα παιδιά ανεξαρτήτως ΚΟΕ, με την ανάγκη να αντιμετωπιστούν τα προσωποκεντρικά εμπόδια συμμετοχής, τα οποία μπορεί να έχει οποιοδήποτε παιδί. Ωστόσο, είναι σημαντικό να αναγνωρίσουμε ότι η πρόσβαση στα αθλήματα μπορεί να είναι πιο δύσκολη ανάλογα με το ΚΟΕ και, όπως εξηγείται στην Ενότητα 2, τα πιο σημαντικά εμπόδια που αντιμετωπίζουν τα παιδιά με χαμηλό ΚΟΕ είναι ο χρόνος, το κόστος και η τοποθεσία (Somerset & Hoare, 2018, βλέπε Σχήμα 1).

Σχήμα 1: Πρακτικά εμπόδια στη συμμετοχή στον αθλητισμό για παιδιά (Σχήμα από τη δημοσίευση των Somerset και Hoare (2018))

Τα παιδιά μπορεί να επιθυμούν να συμμετάσχουν σε αθλήματα, αλλά δεν μπορούν να το κάνουν λόγω των ωραρίων των δικών τους ή των γονιών τους, της έλλειψης πόρων ή της τοποθεσίας των αθλητικών δραστηριοτήτων. Σε αντίθεση με τα προσωπικά εμπόδια, αυτά τα πρακτικά εμπόδια δύσκολα μπορούν να αντιμετωπιστούν από τον προπονητή. Αντίθετα, ο αθλητικός σύλλογος μπορεί να κάνει μια προσπάθεια να διευκολύνει την πρόσβαση παιδιών με χαμηλό ΚΟΕ αντιμετωπίζοντας τα εμπόδια αυτά. Ένα παράδειγμα που περιγράφεται σε ένα άρθρο περιοδικού περιγράφει την παροχή δωρεάν πρόσβασης σε τοπικές πισίνες για παιδιά που ζουν σε έναν υποβαθμισμένο δήμο στην Αγγλία (Higgerson, Halliday, Ortiz-Nunez, & Barr, 2019). Σε σύγκριση με έναν ομοίως υποβαθμισμένο δήμο που δεν παρείχε δωρεάν πρόσβαση σε πισίνες στο ίδιο χρονικό διάστημα, οι συγγραφείς μπόρεσαν να δείξουν αυξημένο ποσοστό συμμετοχής στις δραστηριότητες κολύμβησης. Στη συγκεκριμένη περίπτωση, η δωρεάν πρόσβαση σε πισίνες επετράπη με χρηματοδότηση της τοπικής αρχής, αν και αυτό δεν είναι απαραίτητα βιώσιμη στρατηγική, μακροπρόθεσμα, που μπορεί ή πρέπει να χρησιμοποιηθεί από όλους τους αθλητικούς συλλόγους. Δείχνει, ωστόσο, ότι οι στρατηγικές χρέωσης μπορεί να οδηγήσουν σε αυξημένη συμμετοχή.

Εναλλακτικές στρατηγικές θα μπορούσαν να περιλαμβάνουν επιδοτούμενες συνδρομές, σταδιακή αύξηση χρέωσης μετά από δωρεάν δοκιμαστική περίοδο, προσθήκη μιας κατηγορίας χαμηλής χρέωσης ή και δανειακά σχήματα παροχής εξοπλισμού/στολών. Όσον αφορά τις μεταφορές, πιθανές στρατηγικές για την αύξηση της συμμετοχής των μειονεκτούντων παιδιών θα μπορούσαν να περιλαμβάνουν την μεταφορά με αυτοκίνητο από εθελοντές, τη χρήση κοινοτικών λεωφορείων ή τον εντοπισμό δραστηριοτήτων σε κοντινή απόσταση από τα μέσα μαζικής μεταφοράς (Smith, Thomas, & Batras, 2016).

Οι στρατηγικές όπως αναφέρονται παραπάνω εξαρτώνται εξαιρετικά από το εκάστοτε πλαίσιο και μπορεί να χρειαστεί να αναθεωρηθούν και να προσαρμοστούν ανάλογα. Ως εκ τούτου, έχει νόημα να εξετάζονται όλες οι εναλλακτικές στρατηγικές, να αναλύεται η ομάδα ενδιαφέροντος και οι τοπικές συνθήκες και να επιδιώκεται η συνεργασία με τα τοπικά σχολεία και τις αρχές.

Άποψη

Τα παιδιά μπορούν να ωφεληθούν πάρα πολύ από το να είναι σωματικά δραστήρια, ειδικά σε ένα οργανωμένο πλαίσιο. Προκειμένου να αντιμετωπιστεί η ανισότητα στα παιδιά, αυτό το θέμα θα πρέπει να απασχολεί εξίσου τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής, τις τοπικές αρχές, τους γονείς, τα σχολεία και τους αθλητικούς συλλόγους. Τα μη προνομιούχα παιδιά αντιμετωπίζουν συχνά εμπόδια που τα αποκλείουν από τη συμμετοχή σε αθλήματα. Τα πρακτικά εμπόδια (π.χ. χρόνος, κόστος και μεταφορά) θα πρέπει να αντιμετωπίζονται από τους συλλόγους ή/και τις τοπικές αρχές προκειμένου να παρέχεται στα παιδιά πρόσβαση σε οργανωμένα αθλήματα. Μόλις εξασφαλιστεί η πρόσβαση και η δέσμευση, τα προσωπικά εμπόδια (π.χ. αυτοεκτίμηση, αθλητικές ικανότητες, αποδοκimasία από τους συνομηλίκους) θα πρέπει να αντιμετωπιστούν από το προπονητικό προσωπικό προκειμένου να διασφαλιστεί η σταθερή συμμετοχή και να αυξηθεί η πιθανότητα ευεργετικού αντίκτυπου στα παιδιά. Ως εκ τούτου, στην ανάπτυξη ενός εκπαιδευτικού προγράμματος, είναι λογικό να ληφθούν υπόψη και να αντιμετωπιστούν όλα τα εμπόδια που μπορεί να αντιμετωπίσουν τα παιδιά και όλοι όσοι εμπλέκονται σε οργανωμένα αθλήματα, συμπεριλαμβανομένων του αθλητικού συλλόγου καθώς και των προπονητών.

Σε αυτό το πλαίσιο, οι προπονητές πρέπει να αναγνωρίσουν τις δομικές και κοινωνικές συνθήκες που επηρεάζουν τη συμμετοχή των παιδιών στην ΣΔ και στον αθλητισμό και χρειάζονται δεξιότητες για κοινωνική δράση. Η εκπαίδευση των δασκάλων ΦΑ και των επαγγελματιών του αθλητισμού στην κοινωνική δράση θα πρέπει να είναι τόσο θεωρητική όσο και πρακτική.

2.2. Εκπαιδευτικά προγράμματα για προπονητές σχετικά με την κοινωνική συμπερίληψη

Από τη θεωρία στην πράξη

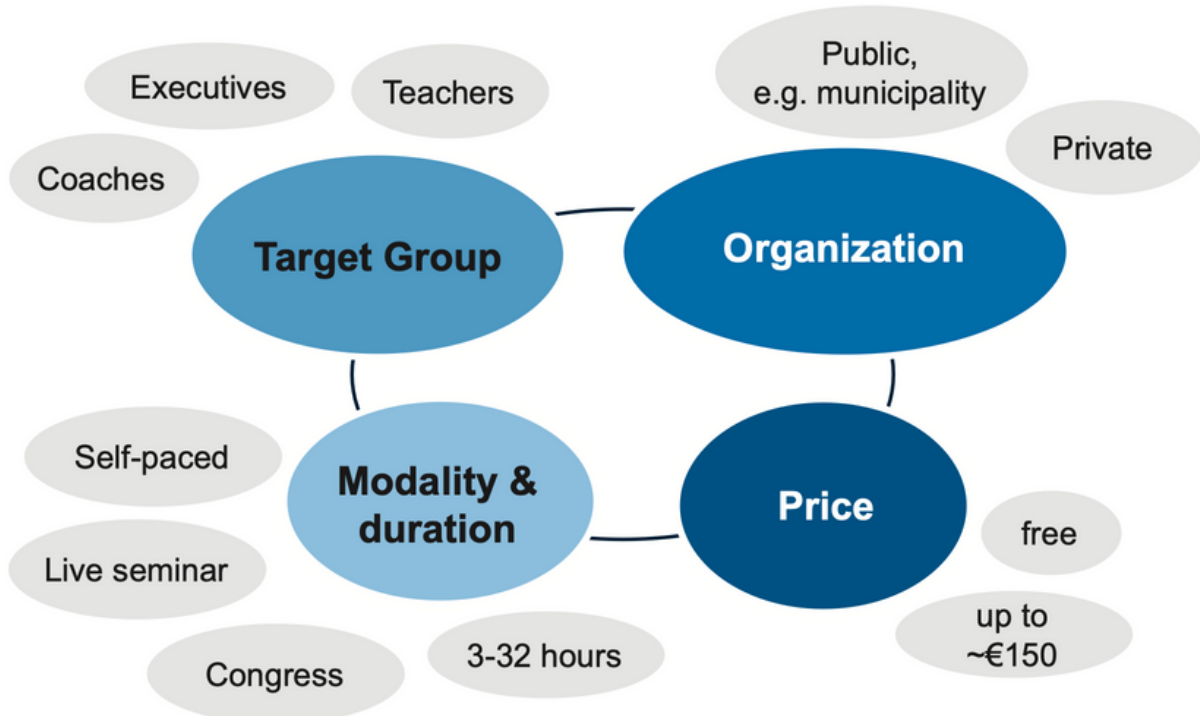
Ο ρόλος του προπονητή στα αθλήματα είναι εξαιρετικά περίπλοκος (Bergeron et al., 2015), ιδιαίτερα καθώς τα παιδιά εξακολουθούν να αναπτύσσονται πολύ, τόσο σωματικά όσο και προσωπικά. Από τη μία πλευρά, αυτό απαιτεί μια βαθιά γνώση της ανθρώπινης φυσιολογίας, ιδιαίτερα των παιδιών κατά την ανάπτυξή τους. Επιπλέον, τα παιδιά της ίδιας ηλικίας διαφέρουν ως προς την αναπτυξιακή τους κατάσταση, η οποία μπορεί επίσης να απαιτεί πρόσθετη προσοχή. Εκτός από τη φυσιολογική επίγνωση, απαιτείται υψηλή παιδαγωγική ικανότητα, καθώς οι προπονητές είναι επίσης υπεύθυνοι – τουλάχιστον σε κάποιο βαθμό – για την ανάπτυξη της αυτοπεποίθησης, των σχέσεων και του χαρακτήρα των παιδιών. Σε ένα ιδανικό σενάριο, ο προπονητής ουσιαστικά δημιουργεί καταστάσεις και εμπειρίες για τα παιδιά, από τις οποίες μπορούν να αναπτυχθούν και να μάθουν. Ωστόσο, πρέπει να αναγνωρίσουμε ότι στην πράξη, η συμμετοχή στον αθλητισμό έχει οδηγήσει σε επιβλαβείς σωματικές και ψυχολογικές συνέπειες στα παιδιά μέσω αυταρχικής και κακοποιητικής συμπεριφοράς, έλλειψης σεβασμού και χλευασμού, υπερβολικής προπόνησης και υπερβολικών σωματικών απαιτήσεων, σωματικής και συναισθηματικής κακοποίησης ή/και σοβαρής και σεξουαλικής κακοποίησης (Alexander, Stafford, & Lewis, 2011). Ενώ καταδικάζουμε κατηγορηματικά την κατάχρηση εξουσίας για κακομεταχείριση και κακοποίηση παιδιών, πιστεύουμε στον θετικό αντίκτυπο που μπορεί να έχει ο οργανωμένος αθλητισμός στη ζωή των παιδιών και τονίζουμε τη σημασία του ρόλου του προπονητή.

Όπως έχει διαπιστωθεί προηγουμένως (Future++, παραδοτέο 2.1), ο αθλητισμός και η συμπερίληψη δεν συμβαίνουν αυθόρμητα, με τα αποτελέσματά του να εξαρτώνται πολύ από τον τρόπο εφαρμογής του (Balibrea & Santos, 2011; Lecumberri, Puig, & Maza, 2009). Επομένως, η σκόπιμη συμπερίληψη παιδιών από νοικοκυριά με χαμηλό ΚΟΕ απαιτεί εκπαίδευση προπονητών, προσαρμογή των υφιστάμενων διαδικασιών και επένδυση πόρων. Στις επόμενες παραγράφους περιγράφουμε, με μερικά παραδείγματα, πώς το θέμα της συμπερίληψης εισάγεται σε προπονητές, αθλητές, στελέχη, εκπαιδευτικούς φυσικής αγωγής και άλλους ενδιαφερόμενους. Στοχεύουμε επίσης να εξετάσουμε τη δομή τέτοιων προγραμμάτων περαιτέρω εκπαίδευσης, προκειμένου να εξάγουμε συμπεράσματα σχετικά με το πώς να σχεδιάσουμε ένα πρόγραμμα που αντιμετωπίζει ειδικά τη συμπερίληψη παιδιών με χαμηλό ΚΟΕ.

Η τρέχουσα κατάσταση στην Ευρώπη

Τι συμβαίνει αν ορισμένα εμπόδια μέσα στις δομές του οργανωμένου αθλητισμού εμποδίζουν τα μη προνομιούχα παιδιά να επωφεληθούν από τον θετικό αντίκτυπο που μπορεί να έχει ο αθλητισμός στη ζωή τους; Το Inclusive Sport Design στην Αυστραλία αντιμετωπίζει συγκεκριμένα αυτό το ζήτημα παρέχοντας σε αθλητικούς οργανισμούς στρατηγικές για να γίνουν πιο συμπεριληπτικοί (Woods, 2021). Αυτό επιτυγχάνεται με την παροχή πόρων, συμβουλών και εκπαιδευτικών προγραμμάτων σε όλους τους εμπλεκόμενους, καθιστώντας τους πιστούς στην αποστολή τους να κάνουν τον αθλητισμό προσβάσιμο σε όλους.

Διεξήγαμε έρευνα μεταξύ των εταιρών, με τη συμμετοχή όλων των συντελεστών του έργου, προκειμένου να εξετάσουμε την Ιταλία, την Ισπανία, την Ελλάδα, την Πορτογαλία και τη Γερμανία για παρόμοια εκπαιδευτικά προγράμματα και να παρέχουμε μια επισκόπηση του τι υπάρχει σήμερα διαθέσιμο στην Ευρώπη. Ο πρωταρχικός στόχος ήταν να διαπιστωθεί εάν υπάρχει έλλειψη εκπαιδευτικών ευκαιριών για προπονητές και άλλους ενδιαφερόμενους σχετικά με την κοινωνική συμπερίληψη των μειονεκτούντων παιδιών. Στις επόμενες παραγράφους, οι υπάρχουσες εκπαιδευτικές προσφορές εξετάζονται υπό το πρίσμα πολλών υποκατηγοριών (ομάδα-στόχος, οργάνωση, τρόπος και διάρκεια, τιμή).

Σχήμα 2: Υποκατηγορίες προγραμμάτων περαιτέρω εκπαίδευσης σε όλη την Ευρώπη

Ομάδα στόχος: Τα προγράμματα σε όλη την Ευρώπη απευθύνονται σε πληθώρα ενδιαφερομένων. Οι προπονητές είναι η κύρια ομάδα στόχος, η οποία συχνά επεκτείνεται επίσης σε εκπαιδευτικούς και μαθητές. Το Εθνικό Συμβούλιο Ενώσεων Επαγγελματιών Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού στην Πορτογαλία (CNAPEF) στοχεύει σε προπονητές νέων και εκπαιδευτικούς φυσικής αγωγής προκειμένου να τους εκπαιδεύσει σχετικά με την κοινωνική συμπερίληψη (CNAPEF, 2021). Στη συγκεκριμένη περίπτωση, η κοινωνική συμπερίληψη των παιδιών στον αθλητισμό συζητείται σε παγκόσμιο επίπεδο, ανεξάρτητα από το είδος του αθλήματος. Άλλα προσφερόμενα προγράμματα έχουν σχεδιαστεί για προπονητές, όπως το πρόγραμμα συνεχιζόμενης εκπαίδευσης σχετικά με τις συμπεριληπτικές και ποικιλόμορφες αθλητικές πρακτικές, που αναπτύχθηκε από τη γερμανική ομοσπονδία τζούντο (DJB, 2021). Και τα δύο προγράμματα στοχεύουν στην αύξηση της συμπερίληψης, είτε απευθύνονται ειδικά σε ένα συγκεκριμένο άθλημα (π.χ. Γερμανική ομοσπονδία Τζούντο), είτε σε όλους τους κλάδους σε όλα τα αθλήματα γενικότερα (π.χ. CNAPEF). Η ομάδα στόχος επηρεάζει το περιεχόμενο του εκπαιδευτικού προγράμματος, ενώ η ομάδα στόχος μπορεί επίσης να προκαθορισθεί από τον ίδιο το διοργανωτή (π.χ. μια αθλητική ομοσπονδία).

Οργάνωση: Υπάρχουν αρκετοί φορείς που δείχνουν ενδιαφέρον για την συμπερίληψη των παιδιών στον οργανωμένο αθλητισμό. Πρώτα και κύρια, όπως φαίνεται από τα αποτελέσματα της έρευνας των εταίρων του έργου, ο δημόσιος τομέας παρέχει την πλειοψηφία των προγραμμάτων σε παιδιά, γονείς, δασκάλους, προπονητές κ.α. Οι δήμοι παρέχουν εκπαιδευτικά και αθλητικά προγράμματα σε προπονητές και παιδιά, αντίστοιχα, με σκοπό την συμπερίληψη παιδιών Ρομά ή προσφυγικού υποβάθρου, παιδιών με αναπηρίες και παιδιών από οικογένειες χαμηλής κοινωνικοοικονομικής κατάστασης.

Τρόπος και διάρκεια: Τα πιο πρόσφατα εκπαιδευτικά προγράμματα τείνουν να γίνονται διαδικτυακά μετά την παγκόσμια πανδημία. Η διαδικτυακή εξάρτηση εμφανίζεται πιο συχνά όταν επικεντρώνεται κυρίως στις πληροφορίες που μοιράζονται και όχι στις δεξιότητες που διδάσκονται (π.χ. συμπερίληψη ατόμων με αναπηρίες). Η διάρκεια των διαφόρων προγραμμάτων κυμαίνονται από 3-35 ώρες, ανάλογα με την έκταση του περιεχομένου και το πλαίσιο στο οποίο συζητείται το θέμα της συμπερίληψης. Οι παρουσιάσεις, για παράδειγμα, μπορεί να απαιτούν λιγότερο χρόνο από ένα πρόγραμμα αδειοδότησης προπονητών. Το CNAPEF, δημιούργησε μια διαδικτυακή παρουσίαση τριών μερών με συνεισφορές από διαφορετικούς ομιλητές διάρκειας μίας ώρας η καθεμία. Αντίθετα, υπάρχουν επίσης προγράμματα μεταπτυχιακών σπουδών, όπως το πρόγραμμα για τον αθλητισμό και τις ψυχοκοινωνικές παρεμβάσεις στο Università Cattolica del Sacro Cuore στο Μιλάνο, Ιταλία, το οποίο διαρκεί 15 μήνες (60 μονάδες) ή το μεταπτυχιακό δίπλωμα σωματικής δραστηριότητας και εκπαίδευσης στο Πανεπιστήμιο της Βαρκελώνης (60 ECTS). Και τα δύο καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα θεμάτων, συμπεριλαμβανομένης της κοινωνικής συμπερίληψης.

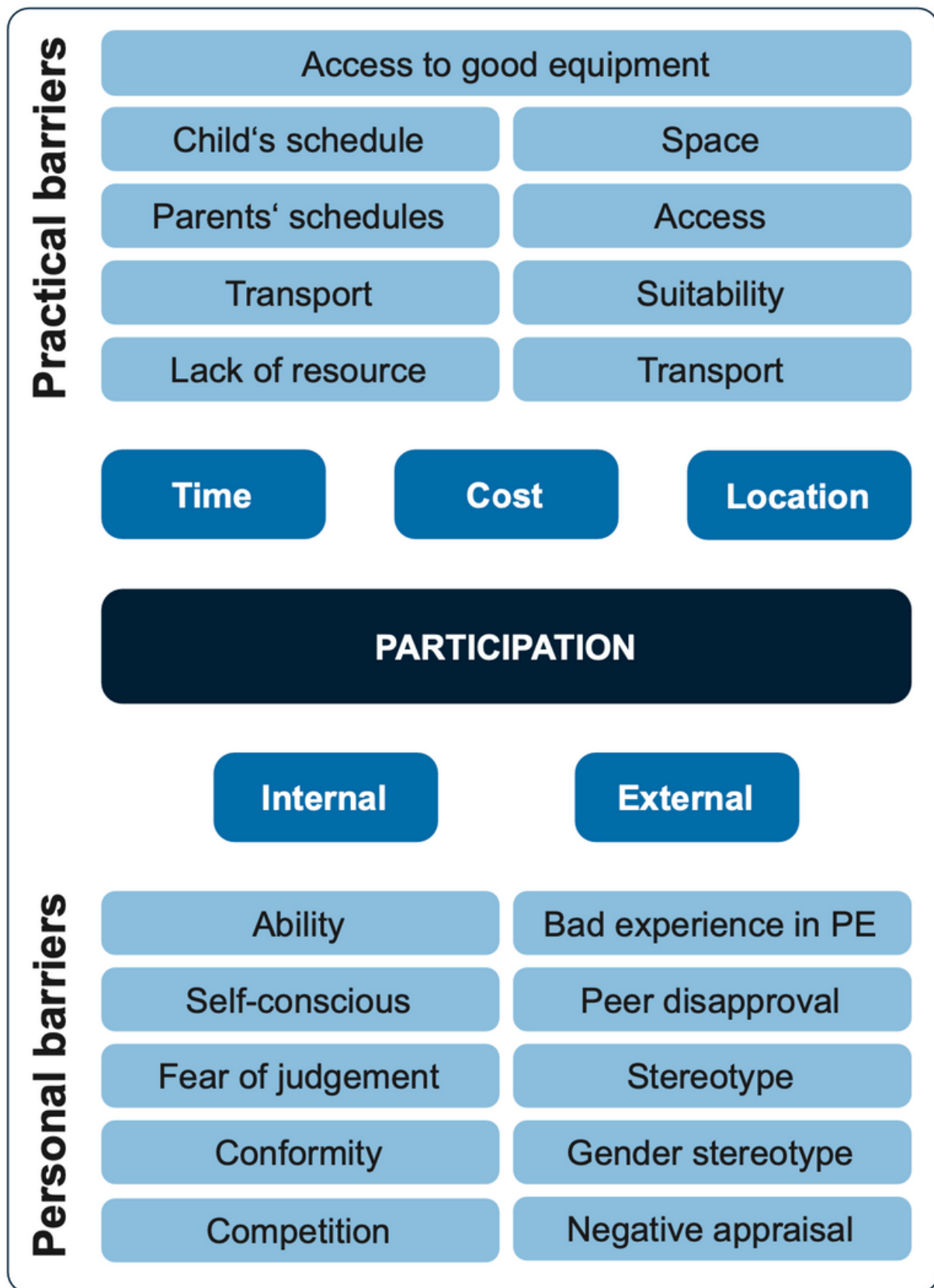
Τιμή: Οι χρεώσεις διαφοροποιούνται εξαιρετικά μεταξύ των προγραμμάτων. Οι περισσότεροι δημόσιοι διοργανωτές, ωστόσο, ακολουθούν μια στρατηγική χαμηλής τιμής (3-40€) ή δεν χρεώνουν απολύτως τίποτα, καθώς δεν έχουν οικονομικούς στόχους. Αυτό μπορεί να αυξήσει τα ποσοστά συμμετοχής, δεδομένου ότι οι προπονητές νέων συχνά συμμετέχουν εθελοντικά σε προπονήσεις και άλλες δραστηριότητες των αθλητικών σωματείων. Από την άλλη πλευρά, τα μειωμένα εμπόδια για τα μελλοντικά μέλη του συλλόγου και η διευκόλυνση της εισόδου μπορεί επίσης να αυξήσουν τον αριθμό των μελών του συλλόγου και τα έσοδα του συλλόγου μακροπρόθεσμα. Αυτό με τη σειρά του ωφελεί και τον σύλλογο και τα μέλη του, βελτιώνοντας την υγεία και την ευημερία της κοινότητας, και αυτό είναι επίσης το σκεπτικό πίσω από τον ιδιωτικό οργανισμό που παρέχει βοήθεια σε αθλητικούς οργανισμούς, όπως ο Inclusive Sport Design (Woods, 2021) ή ο CONI.

Επιπτώσεις για ένα μελλοντικό εκπαιδευτικό πρόγραμμα

Η πανευρωπαϊκή μας έρευνα έδειξε ότι υπάρχουν πολλές πρωτοβουλίες για την προώθηση της κοινωνικής συμπερίληψης παιδιών, κοινωνικών υποομάδων (π.χ. πρόσφυγες ή Ρομά), μη προνομιούχων οικογενειών ή/και ατόμων με νοητικές και σωματικές αναπηρίες. Η έρευνα ειδικά για προγράμματα συνεχιζόμενης εκπαίδευσης για προπονητές που ασχολούνται με το θέμα της κοινωνικής συμπερίληψης παιδιών με χαμηλή ΚΟΕ δεν έχει αποφέρει ικανοποιητικά αποτελέσματα.

Το περιεχόμενο των εκπαιδευτικών προγραμμάτων καλύπτει τα κίνητρα (BizPoint, Lda), την ψυχοκινητική ανάπτυξη, την οικοδόμηση αυτοπεποίθησης και αυτοεκτίμησης, την κοινωνική συμπερίληψη παιδιών με ή χωρίς αναπηρία, τον εκφοβισμό, τον αθλητισμό ως γενικό εργαλείο κοινωνικής συμπερίληψης κ.α. Αυτό το ευρύ φάσμα θεμάτων αγγίζει πολλές πτυχές που αφορούν την συμπερίληψη και απευθύνεται σε ένα πλήθος ενδιαφερομένων. Ωστόσο, η κοινωνική συμπερίληψη των παιδιών με χαμηλό ΚΟΕ παρουσιάζεται μόνο σε λίγα παραδείγματα: Το CNAPEF φιλοξένησε ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα που αναπτύχθηκε στο πλαίσιο ενός έργου Erasmus+, με στόχο την προώθηση καλών πρακτικών στην συμπερίληψη παιδιών και νέων μέσω του αθλητισμού. Ενώ αυτό το μάθημα απευθύνεται ειδικά σε προπονητές, εκπαιδευτικούς φυσικής αγωγής και φυσιοθεραπευτές, το αθλητικό σχολείο «Sport e Salute» στη Ρώμη της Ιταλίας προσφέρει ένα πρόγραμμα που απευθύνεται σε διοικητικά στελέχη, δημόσιους φορείς και φοιτητές με στόχο να συζητήσουν τις διοικητικές και οργανωτικές δομές που υφίστανται στα διάφορα αθλήματα. Αυτές οι διαφορετικές προσεγγίσεις και ομάδες-στόχοι δείχνουν ότι υπάρχουν αρκετοί ενδιαφερόμενοι που μπορούν να επωφεληθούν από τη συμπερίληψη στον οργανωμένο αθλητισμό και ιδιαίτερα από την συμπερίληψη παιδιών από λιγότερο προνομιούχες οικογένειες. Τα πιθανά οφέλη περιλαμβάνουν μεγαλύτερο αριθμό μελών που είναι εγγεγραμμένοι σε αθλητικούς συλλόγους, κάτι που με τη σειρά του μπορεί να οδηγήσει σε αύξηση εσόδων, μετά από μια αρχική επένδυση. Επιπλέον, η συμμετοχή σε οργανωμένα αθλήματα επηρεάζει θετικά τη σωματική και ψυχική υγεία παιδιών και εφήβων. Ως εκ τούτου, η αυξημένη συμμετοχή σε οργανωμένα αθλήματα μπορεί να οδηγήσει σε καλύτερη υγεία και ποιότητα ζωής στα παιδιά και τις οικογένειές τους καθώς και σε ενίσχυση της κοινότητας (Pate et al., 1995)

Παρά τον θετικό αντίκτυπο που μπορεί να έχει η μεγαλύτερη συμπερίληψη στα παιδιά, τους εφήβους, τις οικογένειές τους και την κοινότητα γενικότερα, το να γίνει κανείς πιο συμπεριληπτικός θέτει αρκετές προκλήσεις στους προπονητές και στους αθλητικούς συλλόγους. Πρώτα από όλα, μια αρχική επένδυση θα είναι απαραίτητη για πολλούς λόγους, όπως ενδεικτικά η παροχή στα παιδιά του απαραίτητου εξοπλισμού, η προσφορά μειωμένων εισιτηρίων ή η παροχή πρόσθετων μέσων μεταφοράς στον χώρο. Επιπλέον, απαιτούνται πρόσθετες γνώσεις και ικανότητες. Οι προπονητές μπορεί να χρειαστεί να αυξήσουν τις παιδαγωγικές τους ικανότητες για να δουλέψουν πάνω στα προσωπικά εμπόδια των παιδιών (βλ. σχήμα 3).

Σχήμα 3: Προσωπικοί και πρακτικοί φραγμοί συμμετεχόντων σε οργανωτικά αθλήματα (Σχήμα προσαρμοσμένο από Somerset and Hoare (2018)).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Name (incl. web-link)	Organization	Country	Language	Duration	Modality	Price	Target Group	Prior training
Social inclusion through sport	CNAPEF	Portugal	Portuguese	3 hours	online	€3/€6	PE-Teachers, coaches & Sports students	no
Different courses on sports related topics	Cidade Social	Portugal	Portuguese	11 weeks / 5 credits	online	free for residents / €25	General population	no
Motivation for success	BizPoint, Lda	Portugal	Portuguese	5 hours	online	€35	Coaches, athletes, PE-Teachers, TD's	no
Psychomotricity: Encouragement of child-parent sports	Municipality of Lousada	Portugal	Portuguese	4 hours	online	free	Parents and their children (3-6 years)	no
Sports and ageing	BizPoint, Lda	Portugal	Portuguese	9 hours	online	€40	Coaches, athletes, Physical therapists, TD's	yes
Scouting	BizPoint, Lda	Portugal	Portuguese	32 hours	online	€25 per module / €150	Everyone interested	no
Sports games with distance	Fundació Barça	Spain	English, Catalan	--	online	free	Everyone interested	no
FutbolNet Diversity	Fundació Barça	Spain	English, Catalan	--	face-to-face	free	Coaches	no
Prevention of Bullying in Sport	Fundació Barça	Spain	Catalan	--	face-to-face	free	Coaches	no
Physical Activity and Education	University of Barcelona	Spain	Spanish	360 hours/ 60 ECTS	face-to-face	€1660	Social ed students or workers, PE teachers	University degree
Sport, education and coexistence	University of Vasque Country	Spain	Spanish	200 hours/ 20 ECTS	mixed	€600	PE teachers, sport coaches, sport managers	Univ. degree or trainer licence
Educational leisure and socio-cultural action	Fundación Pere Tarrés	Spain	Spanish	90 hours	online	€1875	Social ed students or workers, PE teachers	University degree
Basket Beat workshops	Basket Beat	Spain	Catalan/ Spanish	20 hours	face-to-face	--	Social ed students or workers, PE teachers	no
INSERsport	UFEC	Spain	Catalan	--	face-to-face	free	Adolescents at risk of social exclusion	no
Programes esportius d'integració social	Esportsalus	Spain	Catalan/ Spanish	--	--	--	City councils, managers and coaches	no
Modelo ISSOK	ISSOK Institute	Spain	Spanish	8 hours	online	€80/110/50	Coaches, PE teachers	no
Football for Roma kids	Municipality	Greece	Greek	--	face-to-face	free	Everyone interested	no
Inclusion of refugees	Ministry of culture and sport	Greece	Greek	--	face-to-face	free	Refugees	no
Fit for all	Heraklion municipality, Crete	Greece	Greek	--	face-to-face	free	Everyone interested	no
Sport and psychosocial interventions	UCSC, Milano	Italy	Italian	15 months/ 60 credits	both	€5.000	Master graduates of related disciplines	Master's degree
Sport as a tool for social inclusion	CONI	Italy	Italian	8 hours	online	€100	Executives, sports managers	no
Further education for coaches - Inclusion	DJB	Germany	German	8 hours	face-to-face	€55	Judo coaches	Valid trainer license
ISD Academy courses	Inclusive Sport Design	Australia	English	--	online	\$0 - \$249	Sports clubs, executives and sports managers	no

Πίνακας 1: Απόσπασμα προγραμμάτων συνεχιζόμενης εκπαίδευσης που αφορούν την κοινωνική συμπερίληψη που προσφέρονται στην Πορτογαλία, την Ισπανία, την Ελλάδα, την Ιταλία και τη Γερμανία.

2.3. Παιδαγωγικό μοντέλο για προπονητές νέων και μάνατζερ αθλητικών οργανώσεων

Θεωρία και υπόβαθρο

Τα προγράμματα εκπαίδευσης προπονητών που επικεντρώνονται στην κοινωνική συμπερίληψη παιδιών χαμηλής κοινωνικοοικονομικής κατάστασης είναι σπάνια, αλλά υπάρχουν σε διάφορα σχήματα και μορφές. Τα προγράμματα προσφέρονται είτε διαδικτυακά, είτε δια ζώσης, είτε σε μορφή μικτής μάθησης. Ειδικά τα πιο πρόσφατα εκπαιδευτικά προγράμματα έχουν αλλάξει σε διαδικτυακή μορφή, όπου είναι εφικτό. Τα εκπαιδευτικά προγράμματα παρουσιάζουν επίσης μεγάλη ποικιλομορφία στη διάρκειά τους και την έκταση του περιεχομένου τους. Εδώ μπορούμε να διακρίνουμε μεταξύ μεμονωμένων προγραμμάτων για σκοπούς περαιτέρω εκπαίδευσης και προγραμμάτων εκπαίδευσης μεγαλύτερης κλίμακας, όπως προγράμματα πανεπιστημιακών πτυχίων, που συζητούν το θέμα της κοινωνικής συμπερίληψης σε μεγαλύτερο βάθος και λεπτομέρεια. Το ευρύτερο πλαίσιο μιας τέτοιας εκπαίδευσης έρχεται, φυσικά, με αυξημένες απαιτήσεις χρόνου και οικονομικού κόστους.

Για τους προπονητές καθώς και για όσους συμμετέχουν σε αθλητικούς οργανισμούς (που αναφέρονται ως managers), φαίνεται πιο εφικτό να επιδιώξουν να λάβουν πρόσθετη εκπαίδευση για να βελτιώσουν τις ικανότητές τους μέσω ενός εκπαιδευτικού προγράμματος που εστιάζει στην συμπερίληψη παιδιών χαμηλής κοινωνικοοικονομικής κατάστασης. Το χαμηλό οικονομικό κόστος και το εξειδικευμένο περιεχόμενο για την ελαχιστοποίηση του χρόνου που θα αφιερωθεί, θεωρούνται βασικά για την ανάπτυξη του εκπαιδευτικού προγράμματος. Ως εκ τούτου, προτείνουμε μια μορφή συνδυασμένης μάθησης, διαδικτυακής και φυσικής παρουσίας διδασκαλία, η οποία θα διευκολύνει την πρόσβαση στις πληροφορίες.

Όπως παρουσιάζεται στα κεφάλαια 2.1 και 2.2, τα πρακτικά και προσωπικά εμπόδια, τα οποία εμποδίζουν τα παιδιά με χαμηλή κοινωνικοοικονομική κατάσταση να συμμετέχουν σε οργανωμένα αθλήματα, μπορούν αναμφισβήτητα να αντιμετωπιστούν καλύτερα τόσο από τους προπονητές όσο και από τους μάνατζερ. Ως εκ τούτου, φαίνεται εύλογο να προσφερθούν θέματα που αφορούν τόσο τις ομάδες-στόχους όσο και τους ίδιους (βλ. Σχήμα 4).

Ομάδες στόχοι

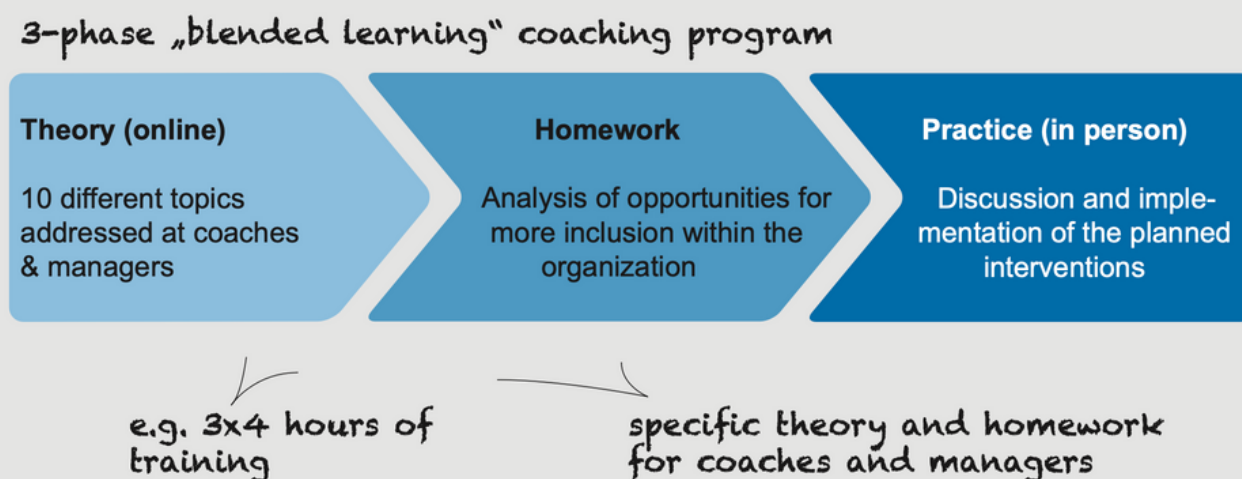
Το προτεινόμενο πρόγραμμα απευθύνεται σε όσους ασχολούνται με τον οργανωμένο αθλητισμό νέων. Οι ομάδες-στόχοι είναι οι προπονητές νέων και οι μάνατζερ αθλητικών οργανισμών. Επιπλέον, αυτό το πρόγραμμα μπορεί επίσης να είναι ανοιχτό σε οποιονδήποτε ασχολείται με αθλήματα νέων, όπως εκπαιδευτικοί φυσικής αγωγής, φυσιοθεραπευτές που εργάζονται με παιδιά ή ομάδες παιδιών ή συμβούλους νέων.

Σχήμα 4: Εμφάνιση θεμάτων που θα συζητηθούν ως θεωρητικά δεδομένα. Οι ομάδες θεμάτων απευθύνονται κυρίως είτε σε προπονητές νέων είτε σε διευθυντές εντός του αθλητικού οργανισμού.

Εκτέλεση

Στο Σχήμα 5 παρουσιάζουμε ένα υποδειγματικό προσχέδιο ενός εκπαιδευτικού προγράμματος σε μορφή μικτής μάθησης. Το πρόγραμμα αποτελείται από τρεις συνεδρίες τεσσάρων ωρών εκπαίδευσης η καθεμία. Η πρώτη συνεδρία είναι μια διαδικτυακή εκπαίδευση με ποικίλα θέματα, της οποίας η εστίαση μπορεί να μετατοπιστεί ανάλογα με το κοινό (προπονητές ή μάνατζερ) στο οποίο απευθύνεται. Η δεύτερη συνεδρία περιλαμβάνει μια άσκηση που πρέπει να ολοκληρωθεί από κάθε άτομο. Αυτή η άσκηση εξαρτάται από την εμπλοκή του ατόμου στον οργανισμό και μπορεί να περιλαμβάνει π.χ. την ανάλυση των ευκαιριών για μεγαλύτερη συμπερίληψη σε ένα συγκεκριμένο περιβάλλον (για μάνατζερ) ή την προετοιμασία μιας εκπαιδευτικής παρέμβασης (για προπονητές). Στην τρίτη συνεδρία, τα αποτελέσματα των ασκήσεων θα συζητηθούν και θα εφαρμοστούν σε πραγματικό περιβάλλον.

Σχήμα 5: Χρονοδιάγραμμα ενός υποδειγματικού εκπαιδευτικού προγράμματος μικτής μάθησης για προπονητές και διευθυντές αθλητικών οργανισμών που περιλαμβάνει τρία στάδια: 1. Θεωρητική εισαγωγή μέσω διαδικτυακής εκπαίδευσης, 2. Διακεκριμένη εργασία για προπονητές και μάνατζερ, αντίστοιχα, και 3. Μια πρακτική συνεδρία για την εφαρμογή και συζήτηση της εργασίας.

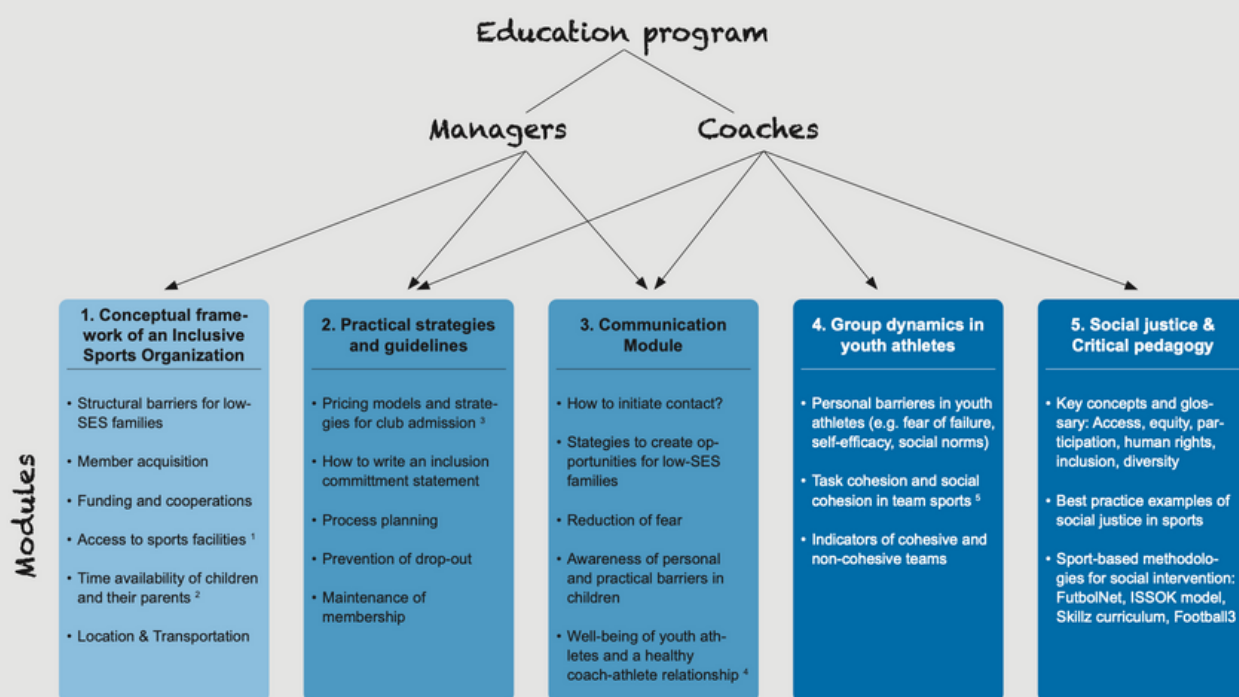
Δομή

Στο Σχήμα 6 παρουσιάζουμε τη δομή του εκπαιδευτικού προγράμματος. Τα θέματα έχουν συνδυαστεί σε πέντε ξεχωριστές ενότητες, οι οποίες πρέπει να θεωρηθούν ως ένα σύνολο θεμάτων. Οι αποδέκτες μπορεί να είναι είτε προπονητές, μάνατζερ είτε και τα δύο, όπως υποδεικνύεται από τα βέλη στο Σχήμα 6. Η αποτύπωση της ιδέας ενός συμπεριληπτικού πλαισίου για τον αντίστοιχο οργανισμό (π.χ. έναν αθλητικό σύλλογο) θα περιλαμβάνει περιεχόμενο που απευθύνεται κυρίως σε όσους εργάζονται στη διοίκηση του συλλόγου ή του οργανισμού.

Η πρώτη ενότητα μπορεί στη συνέχεια να ακολουθηθεί από την επόμενη ενότητα σχετικά με τις «πρακτικές στρατηγικές και κατευθυντήριες γραμμές» που εισάγει συγκεκριμένες οδηγίες για δράση (π.χ. μοντέλα χρέωσης εισόδου και συνδρομής μέλους του συλλόγου). Επιπλέον, η ενότητα περιλαμβάνει περιεχόμενο που βοηθά στην καθιέρωση και την εκδήλωση αλλαγών προς μια πιο συμπεριληπτική δομή (δηλαδή, σύνταξη μιας δήλωσης δέσμευσης στην συμπερίληψη και τον σχεδιασμό διαδικασιών).

Η ενότητα επικοινωνίας απευθύνεται εξίσου σε μάνατζερ και προπονητές, προκειμένου να τονιστεί η σημασία της επικοινωνίας και να εδραιωθεί ο ρόλος κάθε μέρους μέσα στον συμπεριληπτικό οργανισμό. Η συνειδητοποίηση των εμποδίων που αντιμετωπίζουν τα παιδιά με χαμηλή κοινωνικοοικονομική κατάσταση και οι οικογένειές τους είναι ένα σημαντικό σημείο εκκίνησης. Το περιεχόμενο μπορεί να καλύπτει τα πάντα, από την έναρξη της επαφής μέχρι τη σχέση προπονητή - αθλητή και τη σημασία του για την ευημερία νεαρών αθλητών. Με βάση αυτό, οι προπονητές θα μάθουν περισσότερο για τη συσχέτιση μεταξύ της κοινωνικοοικονομικής κατάστασης και της δυναμικής της ομάδας σε παιδιά και εφήβους. Επίσης παρέχονται συγκεκριμένες οδηγίες δράσης καθώς και παραδείγματα βέλτιστων πρακτικών σχετικά με τη συνοχή της ομάδας.

Τέλος, η κριτική παιδαγωγική και η κοινωνική δικαιοσύνη στον αθλητισμό θα λειτουργήσουν ως αναπόσπαστα θέματα του εκπαιδευτικού προγράμματος. Τα παραδείγματα βέλτιστης πρακτικής θα συμπληρώσουν τη θεωρητική εισροή και θα δώσουν έμφαση στην πρακτική εργασία των προπονητών.

Σχήμα 6: Αρθρωτή δομή του εκπαιδευτικού προγράμματος. Έχουν προσδιοριστεί πέντε ομάδες θεμάτων, είτε και για τις δύο είτε μόνο για μία από τις ομάδες-στόχους (Διευθυντές και προπονητές). SES = κοινωνικοοικονομική κατάσταση.

2.4. Βιβλιογραφία

- Alexander, K., Stafford, A. & Lewis, R. (2011). *The Experiences of Children Participating in Organized Sport in the UK*. London: NSPCC.
- Balibrea, K., & Santos, A. (2011). *Deporte en los barrios: ¿integración o control social?* València: Editorial Universitat Politècnica de València.
- Bergeron, M. F., Mountjoy, M., Armstrong, N., Chia, M., Côté, J., Emery, C. A., Faigenbaum, A., Hall, G., Kriemler, S., Léglise, M., Malina, R. M., Pensgaard, A. M., Sanchez, A., Soligard, T., Sundgot-Borgen, J., van Mechelen, W., Weissensteiner, J. R., & Engebretsen, L. (2015). International Olympic Committee consensus statement on youth athletic development. *British Journal of Sports Medicine*, 49(13), 843-851. <https://doi.org/10.1136/bjsports-2015-094962>
- Brunet, J., Sabiston, C. M., Chaiton, M., Barnett, T. A., O'Loughlin, E., Low, N. C. P., & O'Loughlin, J. L. (2013). The association between past and current physical activity and depressive symptoms in young adults: a 10-year prospective study. *Annals of Epidemiology*, 23(1), 25-30. doi:10.1016/j.annepidem.2012.10.006
- Balibrea, K., & Santos, A. (2011). *Deporte en los barrios: ¿integración o control social?* València: Editorial Universitat Politècnica de València.
- Brunet, J., Sabiston, C. M., Chaiton, M., Barnett, T. A., O'Loughlin, E., Low, N. C. P., & O'Loughlin, J. L. (2013). The association between past and current physical activity and depressive symptoms in young adults: a 10-year prospective study. *Annals of Epidemiology*, 23(1), 25-30. doi:10.1016/j.annepidem.2012.10.006
- Buonomo, E., Moramarco, S., Tappa, A., Palmieri, S., Di Michele, S., Biondi, G., Palombi, L. (2019). Access to health care, nutrition and dietary habits among school-age children living in socio-economic inequality contexts: results from the "ForGood: Sport is Well-Being" programme. *International Journal of Food Sciences and Nutrition*, 71(3), 352-361. doi:10.1080/09637486.2019.1655714
- Carter, B., López-Pastor, V.-M., & Fuentes, F. G. (2017). La integración de los estudiantes inmigrantes en un programa de deporte escolar con fines de transformación social. *Qualitative research in education*, 6(1), 22-55.
- CNAPEF. (2021). *Formação – Desporto como Elemento de Inclusão Social: Projetos de Sucesso*. Retrieved 20/08/2021 from <https://cnapef.wordpress.com/2021/04/17/formacao-desporto-como-elemento-de-inclusao-social-projetos-de-sucesso/>
- Cseplö, E., Wagnsson, S., Luguetti, C., & Spaaij, R. (2021). 'The teacher makes us feel like we are a family': students from refugee backgrounds' perceptions of physical education in Swedish schools. *Physical Education and Sport Pedagogy*, 1-14. doi:10.1080/17408989.2021.1911980
- Devis-Devis, J. (2006). Socially critical research perspectives in physical education. In D. Kirk, D. MacDonald, & M. O'Sullivan (Eds.), *The Handbook of Physical Education* (Vol. 9, pp. 37-58). London: Sage.

- DJB. (2021). Deutscher Judo-Bund - Trainerfortbildung „Inklusion“ in München. Retrieved 09.09.2021 from <https://www.judobund.de/aktuelles/detail/trainer- fortbildung-inklusion-in-muenchen-4451/>
- Duran, J. (2018). Entrenando un Proyecto social: María del Mar Martínez Alcaide. *Boletín INFORMATIVO Asociación Española de Investigación Social Aplicada al deporte (AEISAD)*, 64(11), 212-216.
- Eime, R. M., Charity, M. J., Harvey, J. T., & Payne, W. R. (2015). Participation in sport and physical activity: associations with socio-economic status and geographical remoteness. *BMC Public Health*, 15(1). doi:10.1186/s12889-015-1796-0
- Freire, P. (2005). *Pedagogy of the oppressed - 30th anniversary edition*. New York: The Continuum International Publishing Group.
- Future+. (2019). *Future+ Handbook. A tool for promoting social inclusion through sport*. Retrieved from Barcelona: Future+ Project:
- Hallal, P. C., Victora, C. G., Azevedo, M. R., & Wells, J. C. K. (2006). Adolescent Physical Activity and Health. *Sports Medicine*, 36(12), 1019-1030. doi:10.2165/00007256-200636120-00003
- Henchoz, Y., O'Donoghue, G., Kennedy, A., Puggina, A., Aleksovska, K., Buck, C., Boccia, S. (2018). Socio-economic determinants of physical activity across the life course: A „DEterminants of Dlet and Physical ACTivity“ (DEDIPAC) umbrella literature review. *Plos One*, 13(1), e0190737. doi:10.1371/journal.pone.0190737
- Higgerson, J., Halliday, E., Ortiz-Nunez, A., & Barr, B. (2019). The impact of free access to swimming pools on children's participation in swimming. A comparative regression discontinuity study. *Journal of Public Health*, 41(2), 214-221. doi:10.1093/pubmed/fdy079
- Howie, E. K., McVeigh, J. A., Smith, A. J., & Straker, L. M. (2016). Organized Sport Trajectories from Childhood to Adolescence and Health Associations. *Medicine & Science in Sports & Exercise*, 48(7), 1331-1339. doi:10.1249/ mss.0000000000000894
- Kelly, L. (2011). 'Social inclusion' through sports-based interventions? *Critical Social Policy*, 31(1), 126-150. doi:10.1177/0261018310385442
- Knijnik, J., & Luguetti, C. (2020). Social justice narratives in academia: challenges, struggles and pleasures PETE educators face in understanding and enacting critical pedagogy in Brazil. *Sport, Education and Society*, 26(5), 541-553. doi:10.1080/13573322.2020.1732905
- Lecumberri, C., Puig, N., & Maza, G. (2009). *Guía de intervención educativa a través del deporte*. Barcelona: INDE.
- Li, M.-H., Sum, R. K. W., Wallhead, T., Ha, A. S. C., Sit, C. H. P., & Li, R. (2019). Influence of Perceived Physical Literacy on Coaching Efficacy and Leadership Behavior: A Cross-Sectional Study. *Journal of Sports Science & Medicine*, 18(1), 82-90.

- Lubans, D., Richards, J., Hillman, C., Faulkner, G., Beauchamp, M., Nilsson, M., Biddle, S. (2016). Physical Activity for Cognitive and Mental Health in Youth: A Systematic Review of Mechanisms. *Pediatrics*, 138(3), e20161642-e20161642. doi:10.1542/peds.2016-1642
- Marques, M., Sousa, C., & Cruz, J. (2013). Estrategias para la enseñanza de competencias de vida a través del deporte en jóvenes en riesgo de exclusión social. 112, 63-71.
- Maza, G. (2009). Deporte, actividad física e inclusión social. Una guía para la intervención social a través de las actividades deportivas. Madrid: Consejo Superior de Deportes.
- Moeijes, J., van Busschbach, J. T., Wieringa, T. H., Kone, J., Bosscher, R. J., & Twisk, J. W. R. (2019). Sports participation and health-related quality of life in children: results of a cross-sectional study. *Health and Quality of Life Outcomes*, 17(1). doi:10.1186/s12955-019-1124-y
- Ovens, A., Flory, S. B., Sutherland, S., Philpot, R., Walton-Fisette, J. L., Hill, J., . . . Flemons, M. (2018). How PETE comes to matter in the performance of social justice education. *Physical Education and Sport Pedagogy*, 23(5), 484-496. doi:10.1080/17408989.2018.1470614
- Palomäki, S., Hirvensalo, M., Smith, K., Raitakari, O., Männistö, S., Hutri-Kähönen, N., & Tammelin, T. (2018). Does organized sport participation during youth predict healthy habits in adulthood? A 28-year longitudinal study. *Scandinavian Journal of Medicine & Science in Sports*, 28(8), 1908-1915. doi:10.1111/sms.13205
- Pate, R. R., Pratt, M., Blair, S. N., Haskell, W. L., Macera, C. A., Bouchard, C., Buchner, D., Ettinger, W., Heath, G. W., King, A. C., & et al. (1995). Physical activity and public health. A recommendation from the Centers for Disease Control and Prevention and the American College of Sports Medicine. *JAMA*, 273(5), 402-407. <https://doi.org/10.1001/jama.273.5.402>
- Peng, J., Zhang, J., Zhao, L., Fang, P., & Shao, Y. (2020). Coach–Athlete Attachment and the Subjective Well-Being of Athletes: A Multiple-Mediation Model Analysis. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 17(13), 4675. doi:10.3390/ijerph17134675
- Philpot, R. (2016). Physical education initial teacher educators' expressions of critical pedagogy(ies). *European Physical Education Review*, 22(2), 260-275.
- Rodríguez-Ayllon, M., Cadenas-Sánchez, C., Estévez-López, F., Muñoz, N. E., Mora-Gonzalez, J., Migueles, J. H., . . . Esteban-Cornejo, I. (2019). Role of Physical Activity and Sedentary Behavior in the Mental Health of Pre-schoolers, Children and Adolescents: A Systematic Review and Meta-Analysis. *Sports Medicine*, 49(9), 1383-1410. doi:10.1007/s40279-019-01099-5
- Sabariego, M. (2002). La formación del profesorado en educación intercultural. Bilbao: Desclée.
- Schenker, K., Linnér, S., Smith, W., Gerdin, G., Mordal Moen, K., Philpot, R., Westlie, K. (2019). Conceptualising social justice – what constitutes pedagogies for social justice in HPE across different contexts? *Curriculum Studies in Health and Physical Education*, 10(2), 126-140. doi:10.1080/25742981.2019.1609369

- Serra, P., Soler, S., Prat, M., Vizcarra, M. T., Garay, B., & Flintoff, A. (2016). The (in) visibility of gender knowledge in the Physical Activity and Sport Science degree in Spain. *Sport, Education and Society*, 23(4), 324-338. doi:10.1080/13573322.2016.1199016
- Smith, B. J., Thomas, M., & Batras, D. (2016). Overcoming disparities in organized physical activity: findings from Australian community strategies: Table1. *Health Promotion International*, 31(3), 572-581. doi:10.1093/heapro/dav042
- Soler Prat, S., Flores Aguilar, G., & Prat Grau, M. (2012). La Educación Física Y El Deporte Como Herramientas De Inclusión De La Población Inmigrante En Cataluña: El Papel De La Escuela Y La Administración Local. *Pensar a Práctica*, 15(1). doi:10.5216/rpp.v15i1.16653
- Soler, S. (2004). Formación de profesionales de educación física y deporte. El tratamiento de la diversidad cultural. In T. Lleixà & S. Soler (Eds.), *Actividad física y deporte en las sociedades multiculturales. ¿Inclusión o segregación?* (pp. 111-134). Barcelona: Editorial Horsori.
- Soler, S., Lecumberri, C., Daza, G., Hinojosa-Alcalde, I., Tarragó, R., & Serra, P. (2020). Centros penitenciarios y aprendizaje-servicio en el INEFC de Barcelona. *Tándem. Didáctica de la educación física*(69), 69-72.
- Somerset, S., & Hoare, D. J. (2018). Barriers to voluntary participation in sport for children: a systematic review. *BMC Pediatrics*, 18(1). doi:10.1186/s12887-018-1014-1
- Van der Veken, K., Lauwerier, E., & Willems, S. (2020). "To mean something to someone": sport-for-development as a lever for social inclusion. *International Journal for Equity in Health*, 19(1). doi:10.1186/s12939-019-1119-7
- Veselska, Z., Madarasova Geckova, A., Reijneveld, S. A., & van Dijk, J. P. (2011). Socio-economic status and physical activity among adolescents: The mediating role of self-esteem. *Public Health*, 125(11), 763-768. doi:10.1016/j.puhe.2011.09.007
- Walton-Fisette, J. L., & Sutherland, S. (2018). Moving forward with social justice education in physical education teacher education. *Physical Education and Sport Pedagogy*, 23(5), 461-468. doi:10.1080/17408989.2018.1476476
- Woods, M. (2021). Inclusive Sport Design. Retrieved 07.09.2021 from www.inclusive-sportdesign.com

3

**ΕΝΑ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΓΙΑ
ΠΡΟΠΟΝΗΤΕΣ**

3.1. ΕΝΟΤΗΤΑ 1. Εννοιολογικό πλαίσιο ενός Συμπεριληπτικού Αθλητικού Οργανισμού

Το υψηλό ποσοστό των ανθρώπων που κινδυνεύουν από φτώχεια ή κοινωνικό αποκλεισμό στην Ευρώπη (21,7% το 2021) (Eurostat, 2022) υπογραμμίζει τη σημασία της χρήσης του αθλητισμού ως εργαλείο κοινωνικής συμπερίληψης και βελτίωσης της ποιότητας ζωής, ειδικά μεταξύ των νέων με χαμηλή κοινωνική - οικονομική κατάσταση. Σύμφωνα με τη StreetGames (1), περίπου 3,5 εκατομμύρια παιδιά στη Βρετανία προέρχονται από οικογένειες με χαμηλό κοινωνικοοικονομικό επίπεδο, μια πτυχή που συνδέεται άμεσα με τη μη συμμόρφωση με τις εθνικές οδηγίες καθημερινής σωματικής δραστηριότητας. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο αυτή η ομάδα πληθυσμού έχει τρεις φορές περισσότερες πιθανότητες να υποφέρει από ψυχικές ασθένειες, και να ζήσει κατά μέσο όρο 3,6 έως 5 χρόνια λιγότερα από τους πιο εύπορους συμπολίτες της.

Σε αυτό το πλαίσιο, όλοι οι αθλητικοί οργανισμοί και οι αθλητικοί σύλλογοι που είναι ευαισθητοποιημένοι σε θέματα κοινωνικής συμπερίληψης των πιο ευάλωτων πληθυσμών αντιμετωπίζουν μια τριπλή πρόκληση:

- **Πρόκληση 1:** να διευκολύνουν την πρόσβαση στον αθλητισμό όλων των ενδιαφερομένων, ιδιαίτερα των νέων, ανεξαρτήτως κοινωνικής, οικονομικής, πολιτιστικής κατάστασης κ.λπ., με τη λήψη ειδικών μέτρων για το σκοπό αυτό.
- **Πρόκληση 2:** να ενισχύσουν τη θετική πλευρά του αθλητισμού, η οποία προάγει τη βελτίωση της σωματικής, ψυχικής και κοινωνικής υγείας, την εκμάθησή και απόκτηση αξιών, όπως η ανεκτικότητα, η αλληλεγγύη, ο σεβασμός, η προσπάθεια κ.λπ. και την αύξηση του κοινωνικού κεφαλαίου (βελτίωση σχέσεων και επικοινωνίας μεταξύ συνεργατών) (Burdieu, 1991).
- **Πρόκληση 3:** να περιορίσουν την αρνητική πλευρά η οποία συνδέεται με συμπεριφορές βίας, σεξισμού, ρατσισμού, βρώμικου παιχνιδιού, μεταξύ άλλων, ιδίως λόγω του μεγάλου βαθμού της ανταγωνιστικότητας.

Γνωρίζοντας ότι ο αθλητισμός δεν είναι από μόνος του ούτε εκπαιδευτικός ούτε συμπεριληπτικός, οι παρεμβάσεις που πραγματοποιούνται στους αθλητικούς φορείς, αθλητικούς συλλόγους και οργανισμούς από όλους τους εμπλεκόμενους, όπως διευθυντές, τεχνικούς, συντονιστές κ.λπ. δίχως εξαιρέσεις, θα πρέπει να συνοδεύονται από ένα κοινωνικο-παιδαγωγικό πλαίσιο συμπερίληψης και ένταξης.

Για το σκοπό αυτό, αυτή η ενότητα παρουσιάζει μερικές από τις κύριες κατευθυντήριες γραμμές που θα επιτρέψουν σε κάθε αθλητικό οργανισμό/σύλλογο να γίνει ένας Συμπεριληπτικός Αθλητικός Οργανισμός.

1. <https://www.streetgames.org/about-us/>

Κύριοι στόχοι της Ενότητας 1:

Τα βασικά χαρακτηριστικά ενός Συμπεριληπτικού Αθλητικού Οργανισμού είναι:

- Ανάλυση των βασικών προτεραιοτήτων.
- Αναγνώριση των κύριων εμποδίων (πρακτικών και προσωπικών) που επηρεάζουν τη συμμετοχή των νέων στον αθλητισμό με κίνδυνο τον κοινωνικό αποκλεισμό.
- Εντοπισμός μέτρων για τη μείωση των εμποδίων.

ΠΕΔΙΟ 1. Βασικές προτεραιότητες

Σύμφωνα με την ένωση *Play by the Rules* (2), οι αθλητικοί σύλλογοι που τοποθετούνται ως υπερασπιστές της συμπερίληψης στον αθλητισμό μπορούν να δημιουργήσουν ένα σύνολο κοινωνικών και προσωπικών οφελών μεγάλου μεγέθους.

- **Κοινωνικά οφέλη:**
 - Παροχή μιας πιο ποικιλόμορφης και περιεκτικής αθλητικής κοινότητας.
 - Κατάργηση των φραγμών και προώθηση της κοινωνικής συμπερίληψης.
 - Βελτίωση της πρόσβασης και των ευκαιριών συμμετοχής.
 - Συμμόρφωση με τις νομικές υποχρεώσεις στον αθλητισμό.
- **Συγκεκριμένα οφέλη:**
 - Βελτίωση της επωνυμίας και της φήμης σας.
 - Αύξηση του αριθμού των μελών.
 - Αύξηση των ευκαιριών για χορηγίες.
 - Αύξηση της δημόσιας υποστήριξης και του αριθμού των εθελοντών.
 - Μεγαλύτερη ευαισθητοποίηση και θετική εικόνα στο κοινό.
 - Συνεπές «πρότυπο» για την επίτευξη στρατηγικών στόχων.

Δεδομένης αυτής της πραγματικότητας, ποιες είναι οι θεμελιώδεις προτεραιότητες που αντιμετωπίζει κάθε αθλητικός σύλλογος ή οργανισμός που θέλει να γίνει Συμπεριληπτικός Αθλητικός Οργανισμός; (Σχήμα 7) (SPORTOP, 2022):

- **Συμμετοχή:** αφορά την αύξηση της συμμετοχής των νέων, διευκολύνοντας της πρόσβαση στις αθλητικές εγκαταστάσεις. Αναφέρεται επίσης στην ενεργό συμμετοχή όλων των εμπλεκόμενων παραγόντων (διευθυντική ομάδα, τεχνική ομάδα, αθλητές και οικογένειες) στη λήψη αποφάσεων της οντότητας και στην τελική αξιολόγηση των προτάσεων.

- **Ίσες ευκαιρίες:** για να εξασφαλιστεί η συμμετοχή στον αθλητισμό, οι ίσες ευκαιρίες μεταξύ όλων των χρηστών πρέπει να προωθούνται με δίκαιο τρόπο, για παράδειγμα, με τη μείωση του χάσματος των φύλων, τη μείωση των οικονομικών περιορισμών κ.λπ.
- **Εκπαιδευτική προσέγγιση:** περιλαμβάνει την υιοθέτηση μιας αληθινής εκπαιδευτικής και παιδαγωγικής προσέγγισης στον αθλητισμό που μειώνει τις αντίθετες πτυχές του (ακραία ανταγωνιστικότητα, βία, αποκλεισμός για λόγους κινητικών δεξιοτήτων κ.λπ.) και προωθεί την ελεύθερη συμμετοχή σε ένα θετικό κλίμα για όλους.

Σχήμα 7. Προτεραιότητες ενός Συμπεριληπτικού Αθλητικού Οργανισμού (ΣΑΟ). Πηγή: Ιδία παραγωγή

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ:

Απαντήστε τον παρακάτω πίνακα (όπου 1 σημαίνει σχεδόν καθόλου και 3, πάρα πολύ).

Ο αθλητικός οργανισμός σας...	1	2	3
ενδιαφέρεται για την αύξηση της συμμετοχής των νέων;			
διευκολύνει και ενισχύει την ενεργό συμμετοχή των οικογενειών, της αθλητικής ομάδας κ.λπ., σε διαφορετικές αποφάσεις;			
βοηθάει στη μείωση του χάσματος μεταξύ των φύλων (διευκολύνει την ύπαρξη μικτών ομάδων...);			
επιτρέπει την ενσωμάτωση αθλητών ανεξάρτητα από το αθλητικό τους επίπεδο κ.λπ.;			
προτείνει εναλλακτικές λύσεις ή δημιουργεί διευκολύνσεις στις πληρωμές;			
προωθεί την εκπαίδευση σε θέματα αθλητικών αξιών;			
κάνει διαφοροποίηση στις αθλητικές δραστηριότητες;			
δίνει προτεραιότητα στη μέγιστη συμμετοχή των αθλητών;			
βάζει τα αθλητικά αποτελέσματα στο παρασκήνιο;			

ΠΕΔΙΟ 2. Εμπόδια και παγκόσμια δράση

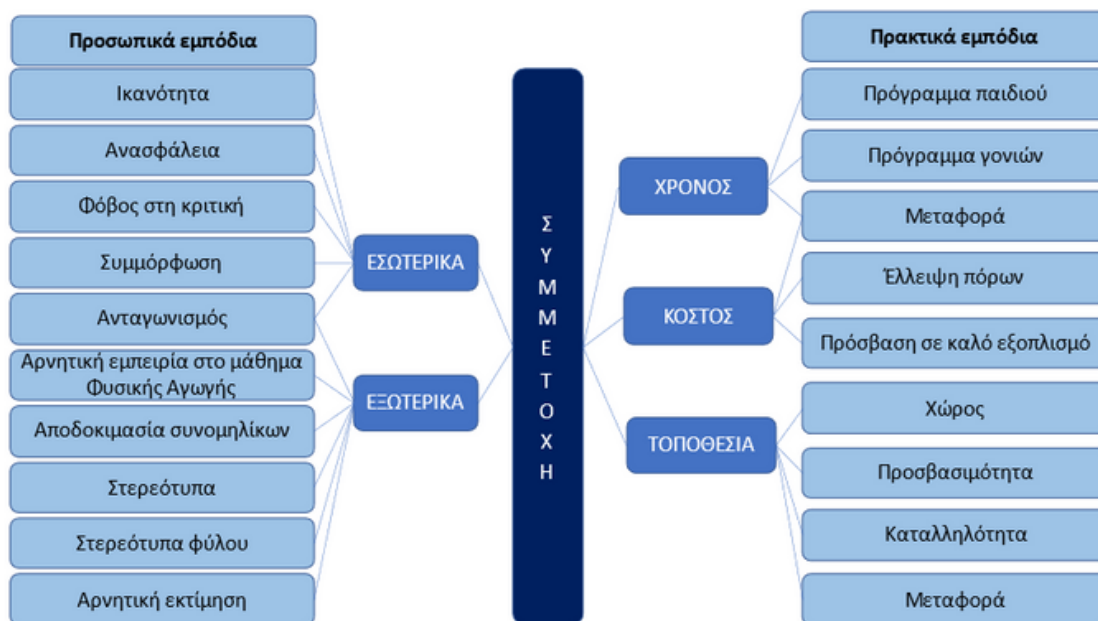
Οικογένειες με χαμηλό κοινωνικοοικονομικό επίπεδο και νέοι που διατρέχουν κίνδυνο κοινωνικού αποκλεισμού μπορεί να αντιμετωπίσουν ένα σύνολο εμποδίων (πρακτικών και προσωπικών) που τους επηρεάζουν αρνητικά όταν συμμετέχουν σε αθλητικές δραστηριότητες στην κοινότητα, τόσο βραχυπρόθεσμα όσο και μακροπρόθεσμα (Somerset & Hoere, 2018) (Σχήμα 8). Οι Συμπεριληπτικοί Αθλητικοί Οργανισμοί θα πρέπει να είναι σε θέση να τα γνωρίζουν, να τα αναγνωρίζουν και, εάν είναι δυνατόν, να τα προλαμβάνουν ή/και να τα εξαλείφουν.

• Πρακτικά εμπόδια

Τα κύρια πρακτικά εμπόδια μπορούν να χωριστούν σε τρεις ομάδες: χρόνος, τόπος και κόστος. Οι οικογένειες (χαμηλού εισοδήματος) τείνουν να έχουν περιορισμένη διαθεσιμότητα χρόνου, κυρίως για επαγγελματικούς λόγους, γεγονός που μπορεί να δυσκολέψει το να πάνε τα παιδιά τους σε συλλόγους ή αθλητικές εγκαταστάσεις (μερικές φορές βρίσκονται μακριά από το σπίτι τους και οι χρόνοι προπόνησης είναι δύσκολο να επιτευχθούν). Επιπλέον, οι οικονομικές δυσκολίες μπορούν να εμποδίσουν την πληρωμή των (μερικές φορές υψηλών) διδάκτρων, την αγορά αθλητικού εξοπλισμού (που μερικές φορές είναι απαραίτητος, π.χ. πατίνια χόκεϊ) και ακόμη και την πληρωμή για τη μεταφορά των παιδιών στις αθλητικές εγκαταστάσεις.

• Προσωπικά εμπόδια

Τα προσωπικά εμπόδια χωρίζονται σε εσωτερικά και εξωτερικά εμπόδια. Εσωτερικά θεωρούνται όταν για παράδειγμα οι νέοι με χαμηλές κινητικές δεξιότητες ή ικανότητες συχνά φοβούνται να κριθούν δημόσια κάτι το οποίο θα μπορούσε να ενισχύσει την αυτοπεποίθησή τους (οπότε θεωρούν ότι δεν είναι κατάλληλοι για τα αθλήματα). Αυτές οι ιδέες αναπτύσσονται σε ένα περιβάλλον μέγιστου ανταγωνισμού. Από την άλλη, αρνητικές προηγούμενες αθλητικές εμπειρίες, π.χ. χαμηλός βαθμός στη φυσική αγωγή, μαζί με την απόρριψη ή την αρνητική κριτική από συνομηλίκους ή προπονητές, θεωρούνται εξωτερικά εμπόδια, που σε αυτά περιλαμβάνουν επίσης τα πολιτιστικά, τα σωματικά στερεότυπα και τα στερεότυπα φύλου. Προφανώς, τόσο τα εσωτερικά όσο και τα εξωτερικά εμπόδια μπορούν να υπάρχουν στην προπόνηση, επομένως ο ρόλος της ομάδας (εκπαιδευτών και εποπτών) είναι ουσιαστικός.

Σχήμα 8. Δομικά εμπόδια στην οικογενειακή αθλητική συμμετοχή. Πηγή: Somerset & Hoere (2018).

Προκειμένου να ξεπεραστούν αυτοί οι περιορισμοί, οι Συμπεριληπτικοί Αθλητικοί Οργανισμοί μπορούν να λάβουν μια σειρά από ενέργειες που επιτρέπουν τον περιορισμό των αρνητικών επιπτώσεων των παραπάνω εμποδίων, διευκολύνοντας έτσι την πρόσβαση των νέων στον αθλητισμό (Σχήμα 9). Μαζί με αυτές τις ενέργειες, η Ενότητα 2 θα παρέχει ένα σύνολο πιο συγκεκριμένων πρακτικών στρατηγικών και καθοδήγησης για τον τρόπο εφαρμογής τους.

- **Προσέλκυση αθλητών (δεν πρέπει να συγχέεται με την απόκτηση ταλέντων):** Συμμετέχει ο σύλλογος σε κάποια μορφή προσέλκυσης νέων αθλητών; Εάν ναι, πώς λειτουργεί; Ποια είναι τα κριτήρια; Εάν όχι, γιατί όχι; Από την άλλη, είναι δυνατόν να αυξηθεί η συμμετοχή των νέων;
- **Χρηματοδότηση και Συνεργασίες:** Ποιες πηγές χρηματοδότησης είναι διαθέσιμες προς διευκόλυνση των μελών; Υπάρχει συνεργασία με άλλους εξωτερικούς παράγοντες; Μπορούν να αυξηθούν τα κεφάλαια;
- **Πρόσβαση σε αθλητικές εγκαταστάσεις:** Είναι εύκολη η πρόσβαση στις αθλητικές εγκαταστάσεις; Εάν όχι, αυτό μπορεί να επηρεάσει αρνητικά τη συμμετοχή των νέων;
- **Διαθεσιμότητα ωραρίου των Παιδιών και των Οικογενειών τους:** Τι διαθεσιμότητα στο ωράριο παρέχει ο αθλητικός οργανισμός και πώς θα μπορούσε να καλύψει τις ανάγκες των παιδιών και των οικογενειών τους; Υπάρχει κάποια ευελιξία ανάλογα με τις εμπλεκόμενες ομάδες;

- **Τοποθεσία και συγκοινωνία:** Σε ποιο βαθμό η τοποθεσία των αθλητικών εγκαταστάσεων μπορεί να περιορίσει τη συμμετοχή των αθλητών; Υπάρχει επαρκής μεταφορά ή άλλες βιώσιμες εναλλακτικές λύσεις;
- **Παιδαγωγική κατάρτιση (προπονητών και λοιπών παραγόντων):** Πέρα από την αθλητική-τεχνική κατάρτιση ποιο είναι το επίπεδο της παιδαγωγικής κατάρτισης του προσωπικού σας; Είναι ιδιαίτερα σημαντική η παιδαγωγική κατάρτιση του προσωπικού για εσάς;

Σχήμα 9. Συνολικά μέτρα που λαμβάνονται από έναν Συμπεριληπτικό Αθλητικό Οργανισμό (ΣΑΟ). Πηγή: Ιδία παραγωγή

ΠΕΔΙΟ 3. Μελέτες περίπτωσης

Οι δύο παρακάτω περιπτώσεις περιγράφουν τις συνθήκες διαβίωσης δύο νέων. Διαβάστε, αναλογιστείτε, εντοπίστε τα εμπόδια (πρακτικά και προσωπικά) που συναντούν οι δύο νέοι και επιλέξτε ποιες ενέργειες θα μπορούσαν να υιοθετηθούν από ένα Συμπεριληπτικό Αθλητικό Οργανισμό.

ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ 1:

Η Πάολα είναι μια δεκατριάχρονη Κουβανή που λατρεύει το μπάσκετ. Ωστόσο, δεν μπορεί να το εξασκήσει από τότε που έφτασε στη χώρα πριν από δύο χρόνια. Στην αρχή αυτού του μαθήματος, ο σύλλογος μπάσκετ της πόλης διοργάνωσε αθλητική ημερίδα στο σχολείο της. Το τεχνικό team ήταν τόσο εντυπωσιασμένο με το επίπεδό της που την κάλεσαν να συμμετάσχει στην προπόνηση του συλλόγου στα περίχωρα της πόλης (μία ώρα μακριά από το σπίτι της οικογένειας με τα μέσα μαζικής μεταφοράς). Ωστόσο, η Πάολα δεν έχει καταφέρει ακόμα να παρευρεθεί γιατί πρέπει να φροντίσει την εξάχρονη αδερφή της μέχρι ο πατέρας και η μητέρα της να κλείσουν το εστιατόριο και να γυρίσουν σπίτι.

Τι είδους πρακτικά εμπόδια αντιμετωπίζει η Πάολα;	ΝΑΙ	ΟΧΙ
Διαθεσιμότητα χρόνου (για οικογένειες)		
Μεταφορά		
Έλλειψη πόρων		
Πρόσβαση σε καλό και κατάλληλο εξοπλισμό		
Τοποθεσία – Υπηρεσίες πρόσβασης		
Τοποθεσία αθλητικής εγκατάστασης		

Ποια μέτρα λαμβάνει ή θα μπορούσε να λάβει ο σύλλογος σας;	ΝΑΙ	ΟΧΙ
Προσέλκυση αθλητών		
Χρηματοδότηση και συνεργασίες		
Πρόσβαση στις εγκαταστάσεις		
Διαθεσιμότητα χρόνου (για οικογένειες)		
Τοποθεσία και μέσα μαζικής μεταφοράς		
Παιδαγωγική κατάρτιση		

ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ 2:

Η οικογένεια του Kevin (εννέα ετών) θέλει ο γιος του να αθλείται εκτός σχολείου, αλλά εκείνος δεν το θέλει. Αφού δοκίμασε πολλά συλλογικά αθλήματα σε διαφορετικούς συλλόγους της πόλης, ο Κέβιν δεν θέλει να προσπαθήσει άλλο γιατί πιστεύει ότι δεν είναι καλός στον αθλητισμό γενικά, για κάτι που συχνά τον κατηγορούν οι συμμαθητές του και ακόμη και ο καθηγητής Φυσικής Αγωγής του. Εξάλλου, ο Κέβιν μισεί την πίεση που δέχεται μερικές φορές κατά τη διάρκεια των αγώνων. Φοβάται μήπως αστοχήσει ή χάσει τον έλεγχο της μπάλας. Αν ήταν στο χέρι του, θα πήγαινε να κολυμπάει κάθε απόγευμα, με τον δικό του ρυθμό, χωρίς πίεση. Ωστόσο, δεν υπάρχουν οι κατάλληλες εγκαταστάσεις στην πόλη.

Τι είδους προσωπικά εμπόδια αντιμετωπίζει ο Kevin;	ΝΑΙ	ΟΧΙ
Ικανότητα		
Φόβος κριτικής		
Συμμόρφωση		
Αυτοπεποίθηση		
Αρνητική εμπειρία στο μάθημα Φυσικής Αγωγής		

Αποδοκιμασία		
Αρνητική αξιολόγηση		
Σtereότυπα		
Σtereότυπα φύλων		
Ανταγωνισμός		

Ποια μέτρα λαμβάνει ή θα μπορούσε να λάβει ο σύλλογος σας;	ΝΑΙ	ΟΧΙ
Προσέλκυση αθλητών		
Χρηματοδότηση και συνεργασίες		
Πρόσβαση στις εγκαταστάσεις		
Διαθεσιμότητα χρόνου (για οικογένειες)		
Τοποθεσία και μέσα μαζικής μεταφοράς		
Παιδαγωγική κατάρτιση		

ΜΑΘΕΤΕ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ

- Sport! OP! (Ευκαιρίες για την ένταξη ευάλωτων νέων μέσω του αθλητισμού) είναι ένα έργο του προγράμματος Erasmus + της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αυτό το έργο στοχεύει στη βελτίωση της ευημερίας των ευάλωτων νέων με την ενίσχυση της ανθεκτικότητας και την ανάπτυξη κοινωνικών δεξιοτήτων και δεξιοτήτων ζωής.
 - <http://sportopproject.eu>

3.2. Ενότητα 2. Πρακτικές Στρατηγικές και Κατευθυντήριες Οδηγίες

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το διαδικτυακό εκπαιδευτικό πρόγραμμα έχει σχεδιαστεί για να παρέχει πρακτική καθοδήγηση και υποστήριξη σε προπονητές νέων, αθλητικούς οργανισμούς και συλλόγους που έχουν δεσμευτεί να γίνουν πιο συμπεριληπτικοί για οικογένειες και παιδιά χαμηλού κοινωνικοοικονομικού επιπέδου. Αυτή η ενότητα στοχεύει να σας βοηθήσει να εντοπίσετε και να εφαρμόσετε αποτελεσματικές και πρακτικές στρατηγικές και οδηγίες για να δημιουργήσετε ένα φιλόξενο και χωρίς αποκλεισμούς περιβάλλον για όλους τους συμμετέχοντες.

Η ενότητα θα καλύψει μια σειρά θεμάτων, π.χ. την δημιουργία μιας δήλωσης για τη Διαφορετικότητα, της Ισοτιμίας και της Συμπερίληψη (ΔΙΣ), πρακτικές οδηγίες με σκοπό να ξεπεραστούν τυχόν εμπόδια, καθώς και ένα παράδειγμα βέλτιστης πρακτικής που θα προσφέρει έμπνευση και μάθηση. Θα μάθετε τη σημασία που έχει να λαμβάνουμε υπ' όψη τις ανάγκες των οικογενειών και των παιδιών από περιβάλλοντα χαμηλής κοινωνικοοικονομικής κατάστασης, και τις στρατηγικές που μπορούν να εφαρμοστούν ώστε να διασφαλιστεί ίση πρόσβαση και ευκαιρίες για όλους τους συμμετέχοντες. Η ενότητα θα παρέχει επίσης καθοδήγηση σχετικά με τον τρόπο ανάπτυξης σχέσεων με τοπικούς οργανισμούς και επιχειρήσεις για τη δημιουργία αμοιβαίων συνεργασιών στις οποίες επωφελούνται και οι δύο μεριές και που μπορούν να βοηθήσουν στη προσπάθειά σας να γίνετε πιο συμπεριληπτικοί.

Με την ολοκλήρωση της Ενότητας 2, θα είστε σε θέση να κατανοήσετε καλύτερα τα πρακτικά βήματα που μπορούν να ληφθούν για να δημιουργηθεί ένα περιβάλλον περισσότερο συμπεριληπτικό και φιλόξενο για τις οικογένειες και τα παιδιά που προέρχονται από χαμηλά κοινωνικοοικονομικά επίπεδα. Επίσης, οι στρατηγικές και οι κατευθυντήριες οδηγίες που καλύπτονται σε αυτήν την ενότητα θα σας βοηθήσουν να διασφαλίσετε ότι ο οργανισμός σας είναι προσβάσιμος και υποστηρικτικός για όλους τους συμμετέχοντες, ανεξάρτητα από το υπόβαθρό τους ή τις οικονομικές τους συνθήκες. Είτε είστε προπονητής για νέους, είτε αθλητικός οργανισμός ή σύλλογος, η ενότητα αυτή έχει σχεδιαστεί για να σας βοηθήσει να πετύχετε τον στόχο σας ώστε να γίνετε πιο συμπεριληπτικοί και φιλόξενοι για όλους.

Βασικοί στόχοι της Ενότητας 2:

- Να γράψετε την δική σας Δήλωση δέσμευσης Διαφορετικότητας, Ισοτιμίας και Συμπερίληψης (ΔΙΣ).
- Να μάθετε πρακτικές στρατηγικής ώστε να γίνεται πιο συμπεριληπτικοί.

ΠΕΔΙΟ 1: Δήλωση Δέσμευσης Διαφορετικότητας, Ισοτιμίας και Συμπερίληψης (ΔΙΣ)

1. Τί είναι η δήλωση δέσμευσης Διαφορετικότητας, Ισοτιμίας και Συμπερίληψης;

Η Δήλωση δέσμευσης, Διαφορετικότητας, Ισοτιμίας και Συμπερίληψης (ΔΙΣ), είναι ένας πρακτικός τρόπος για να δηλώσετε και να γνωστοποιήσετε τις δικές σας προθέσεις όσον αφορά στο να γίνετε πιο συμπεριληπτικοί. Δείχνει ότι εσείς ως προπονητής ή ως αθλητικός οργανισμός στοχεύετε να καλλιεργήσετε τη διαφορετικότητα και την έννοια του “ανήκειν” στην κοινότητά σας. Μια ΔΙΣ υπογραμμίζει περαιτέρω τις αξίες και τους στόχους σας που σχετίζονται με τη διαφορετικότητα, την ισοτιμία και την κοινωνική ένταξη ή αλλιώς συμπερίληψη. Μπορεί να είναι ιδιαίτερα χρήσιμο για την εδραίωση εμπιστοσύνης ανάμεσα σε εσάς και την κοινότητά σας, τους αθλητές, τους προπονητές, τους γονείς και άλλους ενδιαφερόμενους φορείς. Η δήλωση δέσμευσης της ΔΙΣ δεν απαιτείται από το νόμο, ωστόσο αποτελεί θετικό μήνυμα για έναν φιλικό και χωρίς αποκλεισμούς χώρο εργασίας, εκπαίδευσης και προπόνησης.

2. Πώς να γράψετε μια Δήλωση δέσμευσης ΔΙΣ;

Μία δήλωση ΔΙΣ είναι απλή και σύντομη, όμως χρειάζεται αρκετή επεξεργασία. Για τον λόγο αυτό, προτείνουμε να ακολουθείτε τις παρακάτω οδηγίες ώστε να αναπτύξετε την δική σας δήλωση δέσμευσης. Η δήλωση δέσμευσης ΔΙΣ πρέπει να λαμβάνει υπόψη τα ακόλουθα:

- Τι σημαίνει η ΔΙΣ για εσάς ή τον οργανισμό σας;
- Πώς συνδέεται η ΔΙΣ με την αποστολή και τις δικές σας αξίες ή τις αξίες του οργανισμού σας;
- Γιατί η ΔΙΣ είναι σημαντική για εσάς ή τον οργανισμό σας, τώρα και στο μέλλον;
- Πώς προσεγγίζετε εσείς ή ο οργανισμός σας τη ΔΙΣ, τώρα και στο μέλλον;
- Ποιες είναι ορισμένες συγκεκριμένες πρωτοβουλίες ή δράσεις σχετικά με τη ΔΙΣ, είτε σε εξέλιξη είτε προγραμματισμένες για το μέλλον;

Όταν γράφετε τη δήλωση δέσμευσης ΔΙΣ, θα πρέπει να λάβετε υπόψη ότι οποιοσδήποτε θα πρέπει να μπορεί να διαβάσει τη δήλωση αυτή - επομένως, θα πρέπει να την γράφετε με συμπεριληπτικό και κατανοητό τρόπο.

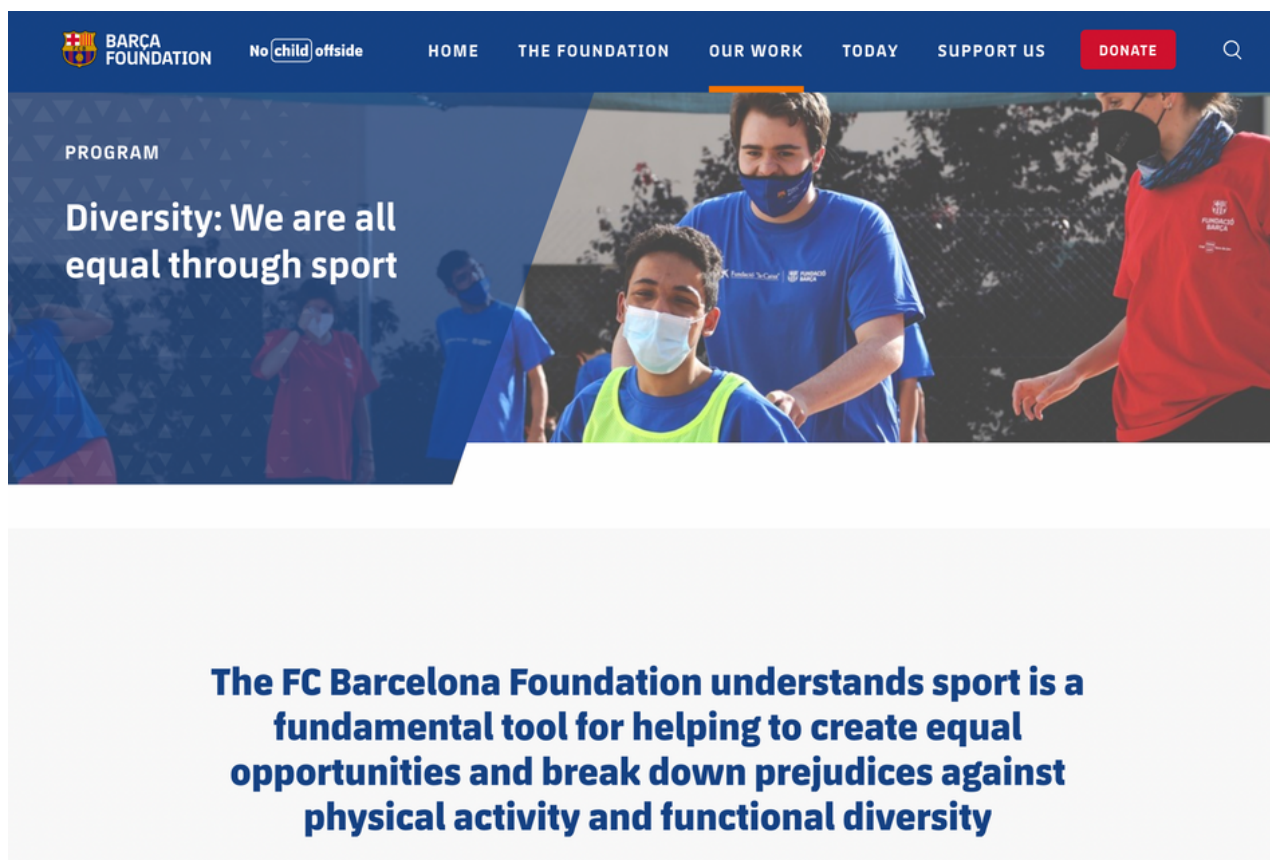
- Γράψτε έναν τίτλο (έναν διαφορετικό τίτλο από «Δήλωση δέσμευσης ΔΙΣ»)
- Κρατήστε την δήλωση σύντομη (20 - 75 λέξεις)
- Επίπεδο ανάγνωσης Γυμνασίου
- Κρατήστε της προτάσεις όσο πιο μικρές γίνεται (~8 λέξεις ανά μέσο όρο)
- Χρησιμοποιείτε θετικές λέξεις
- Μπορείτε επίσης να χρησιμοποιήσετε γραφικά στοιχεία
- Μπορείτε να αντλήσετε έμπνευση από καλογραμμένα παραδείγματα (βλ. 2.3)
- Δώστε στην δήλωση δέσμευσης ΔΙΣ ένα «σπίτι» (βλ. 2.4)

3. Παραδείγματα δηλώσεων δέσμευσης ΔΙΣ

1. Το National Collegiate Athletic Association (NCAA) είναι το αμερικανικό όργανο διοίκησης για όλα τα συλλογικά αθλήματα
2. Η Canadian Endurance Sport Alliance (CESA) περιγράφει εν συντομία τους στόχους της που σχετίζονται με την δήλωση δέσμευσης (DEI) στον ιστότοπό της.
3. Το Barça Foundation κάνει επίσης εξαιρετική δουλειά στην περιγραφή και την οπτική απεικόνιση των στόχων της δήλωσης δέσμευσης (DEI)

4. Εργασία για το σπίτι: Δώστε στην δήλωση δέσμευση ένα σπίτι

Μια καλή πρόθεση αξίζει ακόμα περισσότερο, όταν οι άλλοι τη γνωρίζουν. Δείξτε λοιπόν στην κοινότητά σας ποιοι είναι οι στόχοι και οι προθέσεις σας που σχετίζονται με τη δήλωση δέσμευσης. Πείτε τους για τις αξίες σας, ώστε να αισθάνονται ότι βρίσκονται σε ένα φιλόξενο περιβάλλον και να αναπτύξουν την αίσθηση του ανήκειν. Μπορείτε να μοιραστείτε τη δήλωση δέσμευσης στον ιστότοπο του οργανισμού σας, μπορείτε να την εκτυπώσετε και να κορνιζάρετε και να την κρεμάσετε σε ένα μέρος, όπου όλοι μπορούν να τη δουν και να τη διαβάσουν. Ανεξάρτητα από το πώς και πού, να είστε δημιουργικοί και να ενημερώσετε τον κόσμο για τη δήλωση δέσμευσής σας.

Εικόνα 1. Στιγμιότυπο οθόνης της δήλωσης δέσμευσης ΔΙΣ του Barça Foundation (28.12.2022)

ΠΕΔΙΟ 2. Έρευνα Συμπερίληψης

1. Εισαγωγή: Εμπόδια

Σύμφωνα με την Ενότητα 1, πρακτικά και προσωπικά εμπόδια αποτελούν τροχοπέδη στη μακροχρόνια συμμετοχή των παιδιών σε οργανωμένα αθλήματα. Τα εμπόδια αυτά πρέπει να αναγνωριστούν, προκειμένου να μειωθούν ή να βοηθηθούν οι οικογένειες και τα παιδιά να τα ξεπεράσουν. Στο παρακάτω πεδίο, στόχος σας είναι να εντοπίσετε πιθανά εμπόδια στο πλαίσιο του συλλόγου, του οργανισμού ή του προπονητικού σας πλαισίου. Πού μπορείτε να ενσωματώσετε μεγαλύτερο βαθμό συμπερίληψης; Πού βλέπετε τη δυνατότητα συνεργασίας με την κοινότητά για τη βελτίωση της συμπερίληψης; Πώς μπορείτε να φέρετε τα μέλη και τους αθλητές πιο κοντά με σκοπό να δημιουργήσετε ένα περιβάλλον χωρίς αποκλεισμούς;

Τα προσωπικά εμπόδια είναι είτε εσωτερικά είτε εξωτερικά και κυμαίνονται από την ίδια την αθλητική ικανότητα του αθλητή (εσωτερικά) έως την αρνητική αξιολόγηση (εξωτερικά). Είναι προφανές ότι τα εσωτερικά εμπόδια επηρεάζονται κυρίως από την ομάδα συνομηλίκων και το εκπαιδευτικό περιβάλλον. Από την άλλη πλευρά, τα πρακτικά εμπόδια, συμπεριλαμβανομένου των περιορισμών χρόνου, κόστους και τοποθεσίας, επηρεάζονται κυρίως από τις οικογένειες, την κοινότητα και τον αθλητικό οργανισμό. Είτε είστε προπονητής είτε υπάλληλος αθλητικού οργανισμού, μπορεί να είστε σε θέση να ασκήσετε περισσότερη ή λιγότερη επιρροή στην άρση αυτών των φραγμών, ανάλογα με τη θέση σας και το πλαίσιο στο οποίο εργάζεστε.

Διαβάστε τις «πρακτικές στρατηγικές» στην ενότητα 3.2 και στη συνέχεια, απαντήστε μόνοι σας στις ερωτήσεις στο 3.3 για να μάθετε περισσότερα σχετικά με τα εμπόδια που ενδεχομένως μπορεί να θέσετε στα μικρά παιδιά που θέλουν να συμμετέχουν σε οργανωμένα αθλήματα. Χρησιμοποιήστε αυτές τις γνώσεις για να προωθήσετε τη συμπερίληψη.

2. Πρακτικές Στρατηγικές

Οι συμπεριληπτικοί αθλητικοί οργανισμοί στοχεύουν στη δημιουργία ενός περιβάλλοντος που προωθεί την ίση πρόσβαση και τις ίσες ευκαιρίες για όλους τους συμμετέχοντες, ανεξάρτητα από τις ικανότητές τους ή τις τυχόν αναπηρίες τους. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί μέσω ενός συνδυασμού στρατηγικών και κατευθυντήριων οδηγιών που αφορούν την προσβασιμότητα, την επικοινωνία, την διαφορετικότητα και την υποστήριξη. Μερικές από αυτές τις στρατηγικές μπορεί να περιλαμβάνουν την παροχή προσβάσιμων εγκαταστάσεων, τη χρήση συμπεριληπτικής γλώσσας για όλους, την ενθάρρυνση της διαφορετικότητας στις ηγετικές θέσεις και την προσφορά εκπαίδευσης και πόρων για την υποστήριξη της συμπερίληψης. Υιοθετώντας μια συμπεριληπτική προσέγγιση, οι αθλητικές οργανώσεις μπορούν να δημιουργήσουν ένα φιλόξενο και ενδυναμωτικό περιβάλλον που ωφελεί όλους.

Η συνεργασία με τα σχολεία μπορεί να προσφέρει μια ισχυρή πλατφόρμα για την προσέγγιση πιθανών νέων μελών, ειδικά για οργανισμούς που απευθύνονται σε μικρότερες ηλικιακές ομάδες. Η αναζήτηση παιδιών που ενδιαφέρονται για τον αθλητισμό μέσα στο σχολικό περιβάλλον μπορεί να είναι ένας άμεσος και αποτελεσματικός τρόπος για την προσέλκυση νέων μελών. Η δημιουργία επίσης σχέσεων με κοινωνικές υπηρεσίες, όπως οργανώσεις αναπηρίας, μπορεί να βοηθήσει στην προσέγγιση ατόμων με συγκεκριμένες ανάγκες. Η προώθηση του αθλητικού οργανισμού στην τοπική κοινότητα μπορεί να ευαισθητοποιήσει και να ενθαρρύνει τα μέλη της κοινότητας να συμμετάσχουν. Η χρήση εθελοντών μπορεί επίσης να είναι ένα πολύτιμο πλεονέκτημα για την απόκτηση νέων μελών, καθώς μπορούν να βοηθήσουν στη διάδοση των νέων, να βοηθήσουν σε εκδηλώσεις και να προσφέρουν μια φιλόξενη παρουσία. Χρησιμοποιώντας έναν συνδυασμό αυτών των στρατηγικών, οι αθλητικοί οργανισμοί μπορούν να προσεγγίσουν αποτελεσματικά και να προσελκύσουν ένα ευρύ φάσμα νέων μελών, προωθώντας τη συμπερίληψη και την ανάπτυξη εντός του οργανισμού.

Μπορείτε να βρείτε ένα παράδειγμα εντός της Ευρωπαϊκής κοινότητας σχετικά με τον τρόπο χρήσης του εθελοντισμού ως μέτρο για την αύξηση της απόκτησης μελών ακολουθώντας αυτόν τον σύνδεσμο: <http://www.prevenција.ba/en/volontiranje-n-za-n-studente-ice/stariji-brat-starija-sestra>

Υπάρχουν διάφορες πηγές χρηματοδότησης που διατίθενται στους αθλητικούς συλλόγους, συμπεριλαμβανομένων των κρατικών επιχορηγήσεων, των εταιρικών χορηγιών και της συγκέντρωσης κεφαλαίων μέσω της κοινότητας. Η υποβολή αίτησης για κρατικές επιχορηγήσεις, όπως αυτές που προσφέρονται από τα τοπικά συμβούλια ή τους κρατικούς αθλητικούς οργανισμούς, μπορεί να παρέχει χρηματοδότηση για νέο εξοπλισμό, αναβαθμίσεις εγκαταστάσεων ή προγράμματα. Οι εταιρικές χορηγίες μπορούν επίσης να παρέχουν οικονομική υποστήριξη, καθώς και να προσφέρουν ευκαιρίες για προβολή της επωνυμίας και να εγείρουν το ενδιαφέρον της κοινότητας. Οι πρωτοβουλίες συγκέντρωσης κεφαλαίων μέσω της κοινότητας, όπως οι πωλήσεις χειροποίητων σπιτικών εδεσμάτων ή οι φιλανθρωπικές εκδηλώσεις, μπορούν να βοηθήσουν στη δημιουργία πρόσθετων κεφαλαίων και στην ευαισθητοποίηση του οργανισμού. Για να μειωθεί η οικονομική επιβάρυνση στις οικογένειες με χαμηλό κοινωνικοοικονομικό επίπεδο, οι αθλητικοί οργανισμοί μπορούν να προσφέρουν οικονομική βοήθεια ή υποτροφίες, ευέλικτες επιλογές πληρωμής και επιδοτήσεις για εξοπλισμό και μεταφορές. Η συνεργασία με τοπικές επιχειρήσεις για την προσφορά εκπτώσεων σε εξοπλισμό μπορεί επίσης να βοηθήσει στη μείωση του κόστους για τις οικογένειες. Λαμβάνοντας μια προορατική προσέγγιση για τη μείωση των οικονομικών εμποδίων, οι αθλητικοί οργανισμοί μπορούν να αυξήσουν την προσβασιμότητα και να προωθήσουν τη συμπερίληψη για όλους τους συμμετέχοντες.

Παρέχετε στα παιδιά πρόσβαση σε αθλητικές εγκαταστάσεις και εξοπλισμό και θα ζήσουν μια πιο δραστήρια ζωή. Αυτό είναι το κίνητρο για το Fritids banken στη Σουηδία, μια εκπληκτική πρωτοβουλία που παρέχει στα παιδιά την ευκαιρία να δανειστούν κάθε είδους αθλητικό εξοπλισμό – εντελώς δωρεάν! Δείτε εδώ: <https://www.fritidsbanken.se/en/about-us/>

Η παροχή προσβάσιμων μέσων μεταφοράς σε προπονήσεις και αγώνες/συναντήσεις είναι ένας σημαντικός παράγοντας για την προσέλκυση και τη διατήρηση των μελών, ειδικά για εκείνους που προέρχονται από οικογένειες με χαμηλό κοινωνικοοικονομικό υπόβαθρο που ενδέχεται να μην έχουν εύκολη πρόσβαση σε μέσα μεταφοράς. Οι αθλητικοί οργανισμοί μπορούν να δημιουργήσουν ή να διερευνήσουν τις συνεργασίες τους με τοπικές εταιρείες μεταφορών, να παρέχουν επιδοτήσεις ή αποζημιώσεις για τα έξοδα μεταφοράς ή να οργανώσουν πρακτικές συνεπιβατισμού για τις οικογένειες.

3. Έρευνα: Προσδιορισμός των δυνατοτήτων

1. Παρέχει ο αθλητικός σύλλογος σε όλους τους αθλητές/παιδιά πρόσβαση σε επαρκή εξοπλισμό;

a. ΝΑΙ. Τέλεια! Αυτός είναι ένας εξαιρετικός τρόπος αύξησης της συμμετοχής των παιδιών και νέων αθλητών.

b. ΟΧΙ. Βοηθά ο αθλητικός οργανισμός οικογένειες σε θέματα πρόσβασης και στο κόστος αθλητικού εξοπλισμού;

i. ΝΑΙ à Ένας πολύ καλός τρόπος μείωσης της οικονομικής επιβάρυνσης των οικογενειών. Τέλεια!

ii. ΟΧΙ à Η παροχή στα παιδιά εξοπλισμού ή ευκαιριών απόκτησης εξοπλισμού π.χ. να νοικιάσουν, να δανειστούν ή να αγοράσουν μεταχειρισμένο αθλητικό εξοπλισμό, μπορεί να μειώσει δραστικά την οικονομική επιβάρυνση των οικογενειών και ως εκ τούτου να αυξήσει τα ποσοστά συμμετοχής.

2. Είναι οι αθλητικές εγκαταστάσεις ανοιχτές για δημόσια χρήση;

a. ΝΑΙ. Εξαιρετικά! Με αυτόν τον τρόπο τα παιδιά γίνονται σωματικά πιο ενεργά, περνούν χρόνο στις αθλητικές εγκαταστάσεις σας και είναι πιθανόν ακόμη και να γίνουν ενεργά μέλη της κοινότητάς σας κάποια στιγμή στο μέλλον.

b. ΟΧΙ. Μπορούν να χρησιμοποιηθούν οι αθλητικές σας εγκαταστάσεις εκτός των κανονικών ωρών προπόνησης;

i. ΝΑΙ. Εξαιρετικά! Ωστόσο, ίσως θελήσετε να σκεφτείτε να ανοίξετε τις εγκαταστάσεις σας ακόμη και σε μη μέλη, π.χ. κατά τη διάρκεια των καλοκαιρινών διακοπών, ώστε τα παιδιά που δεν πηγαίνουν σχολείο να είναι σωματικά ενεργά.

ii. ΟΧΙ. Έχει αποδειχθεί ότι το άνοιγμα αθλητικών εγκαταστάσεων (π.χ. γήπεδα ποδοσφαίρου, γήπεδα μπάσκετ, πισίνες) για παιδιά και εφήβους – δωρεάν – αυξάνει τη φυσική δραστηριότητα στο σύνολο.

3. Έχει κάποιου είδους συνεργασία ο αθλητικός σύλλογος με τα μέσα μαζικής μεταφοράς;

a. ΝΑΙ. Τέλεια! Αυτός είναι ένας ασφαλής τρόπος για όλα τα παιδιά να φτάσουν στις εγκαταστάσεις σας.

b. ΟΧΙ. Σκεφτείτε να αυξήσετε την προσβασιμότητα για όσους μπορεί να μην μπορούν να οδηγήσουν μόνοι τους ή να τους φέρουν οι γονείς τους. Τα δημοτικά λεωφορεία μπορεί να είναι ένας τρόπος για να αυξηθεί η συμμετοχή.

4. 1. Μπορούν οι νεαροί αθλητές να έρθουν με τα ποδήλατά τους στον χώρο σας με ασφάλεια;

a. ΝΑΙ. Εξαιρετική τοποθεσία!

b. ΟΧΙ. Η δημιουργία και οργάνωση ομάδων αθλητών που θα χρησιμοποιούν τα ποδήλατά τους μαζί για να έρθουν στο χώρο σας, βοηθά στην ασφάλεια τους.

5. Υπάρχει τρόπος να μετριαστεί το υψηλό κόστος συμμετοχής;
- a. ΟΧΙ. Για τις οικογένειες με χαμηλή κοινωνικοοικονομική κατάσταση, η οικονομική επιβάρυνση μιας αθλητικής συμμετοχής μπορεί να είναι ανυπέβλητη. Για χάρη της συμμετοχής των παιδιών σε οργανωμένα αθλήματα, αξίζει να σκεφτούμε πώς να ελαφρύνουμε κάποιο από αυτά τα κόστη για όσους δεν μπορούν να ανταπεξέλθουν. Για παράδειγμα, σκεφτείτε προγράμματα υποτροφιών ή χορηγιών, υποστήριξη από το δήμο και ούτω καθεξής.
6. Οι προπονητές έχουν συμμετάσχει σε κάποιο εκπαιδευτικό πρόγραμμα (άδεια προπονητή);
- a. ΝΑΙ. Αυτό είναι υπέροχο! Οι προπονητές των νέων παίζουν καθοριστικό ρόλο και αποτελούν το σημείο επαφής μεταξύ του αθλητικού οργανισμού και των νέων αθλητών. Ειδικά στον αθλητισμό νέων, οι προπονητές πρέπει να συνδυάζουν ειδικές αθλητικές γνώσεις και παιδαγωγική τεχνογνωσία. Φροντίστε να τους δώσετε όλη την εκπαίδευση που χρειάζονται.
 - b. Υποστηρίζονται οικονομικά οι προπονητές όταν επιδιώκουν περαιτέρω εκπαίδευση;
 - i. ΟΧΙ. Οι προπονητές επενδύουν μεγάλο μέρος του ελεύθερου χρόνου τους στην προπονητική εργασία χωρίς να αποζημιώνονται οικονομικά. Η βελτίωση του επιπέδου εκπαίδευσης τους μπορεί να ενισχύσει την εικόνα του οργανισμού σας και να προσελκύσει νέα μέλη.
7. Μπορούν οι αθλητές να μιλήσουν σε κάποιον σχετικά με κακές εμπειρίες εντός του οργανισμού;
- a. ΝΑΙ. Ο οργανισμός σας είναι ένας ασφαλής χώρος που έχει ως πρώτη προτεραιότητα την υγεία και την ανάπτυξη των παιδιών!
 - b. ΟΧΙ. Βεβαιωθείτε ότι τα παιδιά αισθάνονται ασφαλή και κάνετε τον οργανισμό σας ένα μέρος όπου μπορούν να προοδεύσουν και να αναπτύξουν τις δυνατότητές τους στο μέγιστο!

ΠΕΔΙΟ 3. Παράδειγμα βέλτιστης πρακτικής - "Sport vernetzt"

1. Sport vernetzt από Alba Berlin

Το Sport vernetzt είναι ένα έργο μεγάλης κλίμακας σε όλη τη Γερμανία που ξεκίνησε από την Alba Berlin με στόχο «την ενθάρρυνση των παιδιών στην άσκηση, τη σύνδεση παιδικών σταθμών, σχολείων και αθλητικών συλλόγων, και την ενεργό συμβολή στην ανάπτυξη των κοινωνικά μειονεκτούντων γειτονιών» (παρακολουθήστε αυτό το [video](https://www.albaberlin.de/jugend/kita-schule/sport-vernetzt/) στη Γερμανική γλώσσα ή επισκεφτείτε την ιστοσελίδα τους: <https://www.albaberlin.de/jugend/kita-schule/sport-vernetzt/>).

Η Alba BERLIN Basketballteam e.V. ιδρύθηκε το 1991 και έκτοτε έχει αναπτυχθεί ως ο σύλλογος με τον μεγαλύτερο αριθμό μελών και μια από τις πιο επιτυχημένες ομάδες μπάσκετ στη Γερμανία. Ξεκινώντας το καλοκαίρι του 2021, το Sport vernetzt είναι μια εκπαιδευτική πρωτοβουλία της Alba Berlin με σκοπό τη δημιουργία ευκαιριών εκπαίδευσης και άσκησης για παιδιά - ειδικά σε λιγότερο προνομιούχες περιοχές των μητροπολιτικών περιοχών της Γερμανίας. Αυτό που ξεκίνησε στο Gropiusstadt (Βερολίνο), έχει πλέον εξελιχθεί σε ένα δίκτυο παιδικών σταθμών, σχολείων, πανεπιστημίων, κοινωνικών χορηγών, τοπικών κοινωνικών φορέων και αθλητικών συλλόγων σε όλη τη χώρα (οι οποίοι είναι συνεργάτες του Sport vernetzt). Σε καθημερινή βάση, περισσότερα από 10.000 παιδιά ασκούνται με την Alba Berlin σε 55 παιδικούς σταθμούς, 160 σχολεία, με περισσότερους από 120 ενεργούς προπονητές σε όλη τη Γερμανία.

Δημόσια κονδύλια, ιδρύματα, εταιρείες, εταιρείες ασφάλισης υγείας και οικιστικοί σύλλογοι, χρηματοδοτούν το έργο, ενώ οι εταίροι του Sport vernetzt είναι οι κινητήριες δυνάμεις που υλοποιούν το έργο σε τοπικό επίπεδο στις τοποθεσίες δράσης (παιδικούς σταθμούς, σχολεία και αθλητικούς συλλόγους).

3.3. Ενότητα 3. Επικοινωνία

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο αθλητισμός είναι ένα πλαίσιο που επιτρέπει την πλήρη ανάπτυξη της ανθρώπινης προσωπικότητας και την ευαισθητοποίηση του πολίτη. Σύμφωνα με τον Ολυμπιακό Χάρτη, ο αθλητισμός θα πρέπει να χαρακτηρίζεται από προσπάθεια και ευ αγωνίζεσθαι, αυτοπειθαρχία και ομαδική εργασία, σεβασμό των κανόνων ανταγωνισμού και συντροφικότητας, απόρριψη της βίας και του ρατσισμού και την υπεράσπιση της αθλητικής καθολικότητας, της ανοχής και της ειρήνης. Επί του παρόντος, η ποικιλομορφία στον αθλητισμό και στην κοινωνία αυξάνεται λόγω της μετανάστευσης, η οποία προσφέρει έναν κοινωνικό και ανθρώπινο πλούτο που πρέπει να ξέρουμε πώς να τον σεβόμαστε και να μπορούμε να αδελφοποιούμαστε, ακολουθώντας τις θεμελιώδεις αρχές του Ολυμπισμού. Η προσπάθεια και η αθλητική ικανότητα δεν είναι τίποτα χωρίς συντροφικότητα, αλληλεγγύη, ανεκτικότητα, διαπολιτισμική ολοκλήρωση, εκτίμηση για τον αντίπαλο, τον συμπαίκτη μας, τον προπονητή, αυτόν που μας διαιτητεύει, αυτούς που μας ενθαρρύνουν και μας συνοδεύουν, χωρίς σεβασμό στο πρόσωπο όλων.

Ωστόσο, πολλές συγκρούσεις προκύπτουν από την έλλειψη σεβασμού των ίσων αξιών. Στο πλαίσιο του αθλητισμού, οι μάνατζερ και οι προπονητές έχουν να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο καθώς μπορούν να επιλύσουν συγκρουσιακές καταστάσεις που μπορεί να προκύψουν στην καθημερινότητα. Για το λόγο αυτό, είναι σημαντικό οι μάνατζερ και οι προπονητές να έχουν ισχυρές διαπροσωπικές δεξιότητες για να μπορούν να επικοινωνούν με όλους με τρόπο που να προάγει το σεβασμό σαν αξία.

Στην κοινωνία δεν γίνεται να μην επικοινωνείς. Επικοινωνία είναι η ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ ανθρώπων, που περιλαμβάνει έναν ή περισσότερους αποστολείς και έναν ή περισσότερους δέκτες, οι οποίοι δημιουργούν μια σχέση μέσω ενός μηνύματος. Η επικοινωνία είναι μια αμφίδρομη αλληλεπίδραση κατά την οποία ανταλλάσσονται μηνύματα (πληροφορίες) και μπορεί να είναι συμμετρική (όταν η επικοινωνιακή ανταλλαγή βασίζεται στην ισότητα) ή συμπληρωματική (όταν βασίζεται στη διαφορά). Ωστόσο, λόγω διαφορετικών αιτιών (που σχετίζονται με τον αποστολέα, το κανάλι, το μήνυμα ή τον παραλήπτη), ενδέχεται να υπάρχουν διαφορές μεταξύ αυτού που εννοείται και αυτού που φτάνει στο άλλο άτομο. Δηλαδή ποτέ δεν ξέρουμε τι έχουμε πει μέχρι να ακούσουμε την απάντηση σε αυτά που είπαμε.

3.3. Ενότητα 3. Επικοινωνία

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο αθλητισμός είναι ένα πλαίσιο που επιτρέπει την πλήρη ανάπτυξη της ανθρώπινης προσωπικότητας και την ευαισθητοποίηση του πολίτη. Σύμφωνα με τον Ολυμπιακό Χάρτη, ο αθλητισμός θα πρέπει να χαρακτηρίζεται από προσπάθεια και ευ αγωνίζεσθαι, αυτοπειθαρχία και ομαδική εργασία, σεβασμό των κανόνων ανταγωνισμού και συντροφικότητας, απόρριψη της βίας και του ρατσισμού και την υπεράσπιση της αθλητικής καθολικότητας, της ανοχής και της ειρήνης. Επί του παρόντος, η ποικιλομορφία στον αθλητισμό και στην κοινωνία αυξάνεται λόγω της μετανάστευσης, η οποία προσφέρει έναν κοινωνικό και ανθρώπινο πλούτο που πρέπει να ξέρουμε πώς να τον σεβόμαστε και να μπορούμε να αδελφοποιούμαστε, ακολουθώντας τις θεμελιώδεις αρχές του Ολυμπισμού. Η προσπάθεια και η αθλητική ικανότητα δεν είναι τίποτα χωρίς συντροφικότητα, αλληλεγγύη, ανεκτικότητα, διαπολιτισμική ολοκλήρωση, εκτίμηση για τον αντίπαλο, τον συμπαίκτη μας, τον προπονητή, αυτόν που μας διαιτητεύει, αυτούς που μας ενθαρρύνουν και μας συνοδεύουν, χωρίς σεβασμό στο πρόσωπο όλων.

Ωστόσο, πολλές συγκρούσεις προκύπτουν από την έλλειψη σεβασμού των ίσων αξιών. Στο πλαίσιο του αθλητισμού, οι μάνατζερ και οι προπονητές έχουν να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο καθώς μπορούν να επιλύσουν συγκρουσιακές καταστάσεις που μπορεί να προκύψουν στην καθημερινότητα. Για το λόγο αυτό, είναι σημαντικό οι μάνατζερ και οι προπονητές να έχουν ισχυρές διαπροσωπικές δεξιότητες για να μπορούν να επικοινωνούν με όλους με τρόπο που να προάγει το σεβασμό σαν αξία.

Στην κοινωνία δεν γίνεται να μην επικοινωνείς. Επικοινωνία είναι η ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ ανθρώπων, που περιλαμβάνει έναν ή περισσότερους αποστολείς και έναν ή περισσότερους δέκτες, οι οποίοι δημιουργούν μια σχέση μέσω ενός μηνύματος. Η επικοινωνία είναι μια αμφίδρομη αλληλεπίδραση κατά την οποία ανταλλάσσονται μηνύματα (πληροφορίες) και μπορεί να είναι συμμετρική (όταν η επικοινωνιακή ανταλλαγή βασίζεται στην ισότητα) ή συμπληρωματική (όταν βασίζεται στη διαφορά). Ωστόσο, λόγω διαφορετικών αιτιών (που σχετίζονται με τον αποστολέα, το κανάλι, το μήνυμα ή τον παραλήπτη), ενδέχεται να υπάρχουν διαφορές μεταξύ αυτού που εννοείται και αυτού που φτάνει στο άλλο άτομο. δηλαδή ποτέ δεν ξέρουμε τι έχουμε πει μέχρι να ακούσουμε την απάντηση σε αυτά που είπαμε.

Η απόκτηση δεξιοτήτων επικοινωνίας έχει μεγάλη σημασία, καθώς αποτελούν τη βάση για την αλληλεπίδραση με άλλους ανθρώπους. Μέσω αυτών των δεξιοτήτων μπορούμε να εκφράσουμε τα συναισθήματα, τις ιδέες μας, να συμμετάσχουμε σε μια συζήτηση ή να επιλύσουμε μια σύγκρουση.

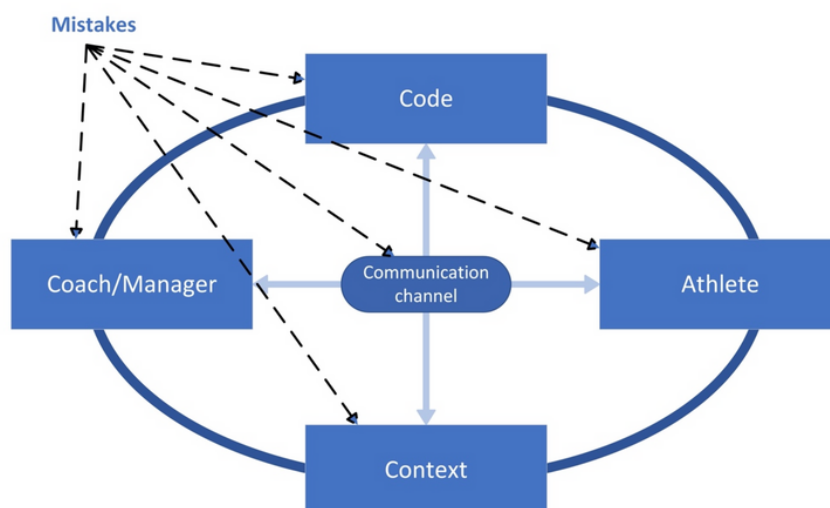
Επομένως, η ανάπτυξη ισχυρών επικοινωνιακών δεξιοτήτων βοηθά στη βελτίωση άλλων δεξιοτήτων και ικανοτήτων όπως η ενσυναίσθηση, η διεκδίκηση ή η επίλυση προβλημάτων. Ακολουθώντας αυτή τη γραμμή, ο κύριος στόχος αυτής της ενότητας είναι να φέρει την έννοια της επικοινωνίας πιο κοντά στους μάνατζερ και τους προπονητές, ώστε να μάθουν πώς να χρησιμοποιούν την επικοινωνία για να καλλιεργήσουν ένα κλίμα χωρίς αποκλεισμούς για τους αθλητές.

Οι στόχοι αυτής της τρίτης ενότητας είναι οι ακόλουθοι:

1. Πρόταση μιας θεωρητικής προσέγγισης επικοινωνίας: τα κύρια χαρακτηριστικά της, τα διάφορα είδη επικοινωνίας, τα στοιχεία που μπορούν να τη διευκολύνουν και τα εμπόδια που μπορεί να προκύψουν στη διαδικασία της επικοινωνίας.
2. Πρόταση πρακτικών στρατηγικών για μάνατζερ και προπονητές σχετικά με το πώς να βελτιώσουν την επικοινωνία και να διευκολύνουν τη συμπερίληψη.
3. Παροχή εργαλείων και στρατηγικών αυτοαξιολόγησης, ώστε οι μάνατζερ και οι προπονητές να μπορούν να αξιολογήσουν τις γνώσεις που αποκτήθηκαν.

ΠΕΔΙΟ 1. Βασικές αρχές επικοινωνίας

Η διαδικασία επικοινωνίας είναι απαραίτητη για την ανάπτυξη αποδοτικής και αποτελεσματικής προπόνησης, καθώς επιτρέπει τη μετάδοση γνώσεων, ικανοτήτων, δεξιοτήτων και ανθρώπινων αξιών στους αθλητές (Σχήμα 9). Ωστόσο, στην επικοινωνία, μπορεί να προκύψουν σφάλματα ή προβλήματα. Οι εξηγήσεις για αυτό μπορεί να είναι ότι ο αποστολέας δεν επικοινωνεί σωστά το μήνυμα, ο παραλήπτης δεν το λαμβάνει σωστά ή δεν επιτυγχάνεται επαρκής ανταλλαγή μηνυμάτων. Αυτά τα προβλήματα μπορούν να προκύψουν από το ίδιο το μήνυμα (π.χ. διπλές έννοιες, λεκτικά παιχνίδια, ελλιπή ή παραποιημένα μηνύματα), από ψυχοκοινωνικές αιτίες (π.χ. ταυτόχρονες ή αντικρουόμενες απαιτήσεις, παραπληροφόρηση, λογοκρισία) ή από ανθρώπινα, προσωπικά αίτια ή αίτια που σχετίζονται με την αλληλεπίδραση (π.χ. πολιτικές σκέψεις, υπεργενίκευση, καταστροφικό όραμα, εξατομίκευση, κ.α.)

Σχήμα 9. Περίληψη της διαδικασίας επικοινωνίας. Πηγή: Bohórquez (2022)

Τύποι επικοινωνίας

Στις διαπροσωπικές σχέσεις πρέπει να δίνεται προσοχή τόσο στο τι λέει ο αποστολέας όσο και στον τρόπο που εκφράζει τις πληροφορίες. Επομένως, η επικοινωνία μπορεί να είναι δύο ειδών: λεκτική και μη λεκτική. Από τη μία πλευρά, η λεκτική επικοινωνία είναι το όχημα για την επικοινωνία του ρητού περιεχομένου του μηνύματος, δηλαδή απόψεων, ιδεών, σκέψεων κ.λπ. Μέσω λεκτικών συμπεριφορών γίνονται ερωτήσεις, αιτήματα, επιχειρήματα και διαφωνίες, καθώς και δίνονται εντολές και οδηγίες. Έχει τόσο γλωσσικά (λεξιλόγιο και σύνταξη) όσο και παραγλωσσικά στοιχεία (ποιότητα, τόνος και ένταση φωνής). Επίσης τα κλειδιά για τη σωστή λεκτική επικοινωνία δεν είναι η διακοπή, η ενεργητική ακρόαση (π.χ. παράφραση).

Από την άλλη πλευρά, η μη λεκτική επικοινωνία, που ονομάζεται επίσης γλώσσα του σώματος, αποτελείται από ένα σύνολο συμπεριφορών που συνοδεύει τη λεκτική επικοινωνία. Περιλαμβάνει αισθήσεις, στάσεις σώματος και συναισθήματα. Χρησιμεύει ως συμπλήρωμα και υποστήριξη στο λεκτικό μήνυμα και μπορεί ακόμη και να χρησιμοποιηθεί μεμονωμένα για να εκφράσει πληροφορίες. Περιλαμβάνει ένα χειρονομιακό/ σωματικό στοιχείο, είτε συμβολικό είτε συμφραζόμενο.

Οι πληροφορίες που παρέχονται τόσο από τη λεκτική όσο και από τη μη λεκτική επικοινωνία είναι συμπληρωματικές. Είναι σκόπιμο το μήνυμα που αποστέλλεται και από τους δύο τύπους επικοινωνίας να είναι συνεπές. Ωστόσο, εάν είναι διαφορετικά, δίνουμε μεγαλύτερη σημασία στη μη λεκτική επικοινωνία.

Στοιχεία διευκόλυνσης και εμπόδια στην επικοινωνία

Υπάρχουν στοιχεία ή ενέργειες που βελτιώνουν την επικοινωνία, όπως:

- Μετατρέψτε την ομιλία σε συζήτηση και διάλογο.
- Διαλέξτε το κατάλληλο μέρος και τόπο για την συνομιλία.
- Νιώστε ελεύθεροι και άνετοι.
- Επενδύστε σε μια ποιοτική επικοινωνία.
- Επαναλάβετε μέρος αυτού που ακούσατε.
- Κάντε μια περίληψη των τελευταίων επιχειρημάτων που ειπώθηκαν.
- Εκλέξτε ότι το μήνυμα έγινε κατανοητό.

Ωστόσο, υπάρχουν επίσης εμπόδια που εμποδίζουν τη σωστή ροή του μηνύματος, δηλαδή περιστάσεις που μπορούν να παραλύσουν, να σταματήσουν ή να εμποδίσουν τη διαδικασία επικοινωνίας και την προσωπική σχέση που δημιουργείται, όπως:

- Κακή επιλογή χρόνου και/ή τόπου.
- Συναισθηματικές καταστάσεις.
- Έλλειψη ενεργητικής ακοής
- Έλλειψη συμπόνοιας, ενσυναίσθησης.
- Έλλειψη ερωτήσεων ανοιχτού τύπου ή στοχευμένες.
- Προσπάθεια επιβολής πραγμάτων ή και απόψεων.
- Δεν εκφράζετε ξεκάθαρα τις επιθυμίες ή τις απόψεις σας.
- Αποστολή μικτών μηνυμάτων.
- Μη αποδοχή κριτικής.
- Χρήση λεξιλογίου που δεν είναι εύκολο να κατανοηθεί (π.χ. τεχνικοί όροι).
- Καταγγελίες, απειλές.
- Χρήση ετικετών ή γενικεύσεων.

ΠΕΔΙΟ 2. Πρακτικές στρατηγικές

Η δημιουργία καλών σχέσεων και επικοινωνίας με τους αθλητές και τις οικογένειες τους είναι απαραίτητη για τους μάνατζερ και τους προπονητές, διευκολύνοντας ένα καλό εργασιακό περιβάλλον και βελτιώνοντας τα κίνητρα και τη συνοχή όλων των εμπλεκόμενων στην αθλητική κοινότητα. Μερικές από τις πρακτικές στρατηγικές που μπορούν να εφαρμοστούν από τους μάνατζερ και προπονητές για τη βελτίωση και την ενίσχυση των διαπροσωπικών σχέσεων και τη διευκόλυνση της συμπερίληψης όλων παρατίθενται παρακάτω:

Στρατηγικές για μάνατζερ και προπονητές

Οι παρακάτω στρατηγικές μπορούν να χρησιμοποιηθούν τόσο από τους μάνατζερ όσο και από τους προπονητές και σχετίζονται με τη δημιουργία ενός κατάλληλου ομαδικού κλίματος με τους αθλητές, την αλληλεπίδραση και την επικοινωνία με τις οικογένειες τους και τις διαπροσωπικές σχέσεις με τους αθλητές.

Στρατηγικές που σχετίζονται με το ομαδικό κλίμα

Για τη διατήρηση της σωστής επικοινωνίας και της διαπροσωπικής αλληλεπίδρασης, οι αρχηγοί των ομάδων (είτε μάνατζερ είτε προπονητές) θα πρέπει:

- Να δημιουργούν ένα ασφαλές περιβάλλον, τόσο σωματικό και όσο ψυχολογικό.
- Να ικανοποιούν τις βασικές ψυχολογικές ανάγκες των αθλητών.
- Να τους παρέχουν επαρκή επίβλεψη.
- Να ενδιαφέρονται για τα προβλήματα που μπορεί να έχουν οι αθλητές μέσω ανεπίσημων συζητήσεων (π.χ. δυσκολίες στο σχολείο, προβλήματα με την οικογένεια ή τους φίλους, σχέσεις με συνομηθικούς, ένταξη στην ομάδα...).
- Να θεσπίσουν κανόνες, προσδοκίες, και ευθύνες που θα καθιστούν τους αθλητές υπεύθυνους για τις πράξεις τους, συζητώντας και προσδιορίζοντας τις συνέπειες της ανάρμοστης συμπεριφοράς.

Στρατηγικές που σχετίζονται με την αλληλεπίδραση και την επικοινωνία της οικογένειας

Για να διατηρηθεί η επαρκής αλληλεπίδραση με τις οικογένειες των αθλητών, οι μάνατζερ και οι προπονητές μπορούν να πραγματοποιήσουν διάφορες ενέργειες, όπως:

- Να χαιρετάτε ο ένας τον άλλον και να αποχαιρετάτε όλους στις προπονήσεις / αγώνες.
- Να ενδιαφέρεστε για αυτούς και τα παιδιά/μέλη της οικογένειάς τους.
- Να παρέχετε πληροφορίες που μπορεί να τους ενδιαφέρουν (π.χ. προγράμματα, συνομιλίες, συναντήσεις...).
- Να ενημερώνετε για την πρόοδο του αθλητή, αναφέροντας τις θετικές πλευρές και, εάν υπάρχουν, πιθανές αρνητικές συμπεριφορές, προσπαθώντας να παράσχετε κατευθυντήριες γραμμές ώστε να μπορούν να τις δουλέψουν στο σπίτι.
- Να προσφέρετε μεμονωμένες επιλογές συνάντησης για να συζητήσετε οποιαδήποτε πτυχή με περισσότερες λεπτομέρειες.
- Να καθιερώσετε ρόλους ευθύνης μεταξύ όλων των μελών της οικογένειας μιας ομάδας (π.χ. εκπρόσωπος ομάδας, υπεύθυνος εξωαθλητικών δραστηριοτήτων, υπεύθυνος φωτογραφίας...).
- Να ενθαρρύνετε τη συμμετοχή σε αθλητικές και εξωαθλητικές δραστηριότητες που δημιουργούν ομαδική συνοχή και ενθαρρύνουν την αλληλεπίδραση μεταξύ των μελών της οικογένειας (π.χ. αγώνας πατέρα/μητέρας-γιου, επίσκεψη σε αγώνα υψηλού επιπέδου, γεύματα...).

Στρατηγικές που σχετίζονται με τις σχέσεις με τους αθλητές

Για να ενισχύσετε και να βελτιώσετε τη σχέση σας με τους αθλητές, οι μάνατζερ και οι προπονητές μπορούν να κάνουν τα εξής:

- Να αποτελείτε πρότυπο συμπεριφοράς για τους αθλητές (να είστε υπομονετικοί με τους άλλους), να έχετε ρεαλιστικές προσδοκίες, να δείχνετε σεβασμό σε όλους τους παράγοντες που εμπλέκονται στο αθλητικό πλαίσιο, να επικοινωνείτε με καθαρό και συνοπτικό τρόπο και να αντιμετωπίζετε τα λάθη ως ευκαιρία μάθησης.
- Να προωθείτε τις θετικές διαπροσωπικές σχέσεις μεταξύ των αθλητών με άλλους κοινωνικούς παράγοντες (π.χ. γονείς, συνομηλίκους).
- Να κάνετε μια συνειδητή προσπάθεια να συνδεθείτε με τους αθλητές για βασικά ζητήματα εντός και εκτός του αθλητισμού. Να είστε κοντά τους, να είστε ειλικρινείς και να νοιάζεστε γι' αυτούς, να αποδέχεστε τις αντιλήψεις και τις αξίες τους, να δείχνετε ενσυναίσθηση και να κάνετε ξεκάθαρες τις προσδοκίες σας.
- Να δίνετε κίνητρο στους αθλητές ώστε να προσπαθούν να εφαρμόσουν ό,τι έχουν μάθει στην προπόνηση εντός και εκτός του αθλητικού πλαισίου, δίνοντάς τους θετική ενίσχυση όταν το κάνουν με επιτυχία.

Συγκεκριμένες στρατηγικές για μάνατζερ

Αυτές οι στρατηγικές έχουν σχεδιαστεί ειδικά για μάνατζερ και επικεντρώνονται κυρίως στην επικοινωνία και την αλληλεπίδραση με τις οικογένειες των αθλητών και με άλλους κοινωνικούς παράγοντες στην κοινότητα στην οποία ανήκουν.

- Κανονίστε μια πρώτη συνάντηση με την οικογένεια για να μοιραστείτε μαζί τους γενικές πληροφορίες (π.χ. αθλητικό εξοπλισμό που χρειάζονται οι αθλητές, προγράμματα, ημερολόγια κ.λπ.), την αθλητική φιλοσοφία του συλλόγου/ομάδας, καθώς και τη σημασία του ρόλου τους ως γονείς καθώς και τα κίνητρα και τους στόχους που έχουν θέσει ο μάνατζερ και οι προπονητές. Είναι επίσης σημαντικό να ζητήσετε τη συμμετοχή τους σε διαφορετικά καθήκοντα ή ρόλους ευθύνης, να είστε ανοιχτοί και να ενισχύσετε την ύπαρξη ερωτήσεων που τυχόν υπάρχουν και να τους ευχαριστήσετε για τη συμμετοχή τους.
- Ακολουθήστε ορισμένες γραμμές δράσης σχετικά με τις συναντήσεις με τις οικογένειες: στείλτε τους ενημερωτικές σημειώσεις με τη σημασία και τις λεπτομέρειες της συνάντησης (τόπος, ώρα, ατζέντα και επαφή). Προγραμματίστε συναντήσεις σε ώρες που επιτρέπουν τη μεγαλύτερη δυνατή προσέλευση των οικογενειών και σε άνετα και χαλαρά περιβάλλοντα. Να είσαι ακριβής; χρησιμοποιήστε κάποια οπτικοακουστική υποστήριξη ως οδηγό για τις συναντήσεις. Δώστε σημασία στις θέσεις όλων των παρευρισκόμενων που να επιτρέπει την οπτική επαφή μεταξύ τους αλλά και με τον μάνατζερ.
- Δημιουργήστε δεσμούς με τις οικογένειες και άλλους κοινωνικούς παράγοντες που είναι μέλη της κοινότητας στην οποία ανήκουν οι αθλητές (π.χ. δάσκαλοι).

Συγκεκριμένες στρατηγικές για προπονητές

Στόχος του προπονητή δεν πρέπει να είναι μόνο η βελτίωση των αθλητικών δεξιοτήτων, αλλά και η ενίσχυση του ενθουσιασμού και η τόνωση της αθλητικής πρακτικής. Διατηρήστε μια θετική και προορατική στάση, καλλιεργήστε καλές σχέσεις με και μεταξύ των παικτών, διδάξτε τους να σέβονται τους πάντες (τον αντίπαλο, τον διαιτητή και το κοινό), αναπτύξτε ένα πρωτόκολλο όταν εμφανίζονται πράξεις βίας, ρατσισμού, ομοφοβίας ή διακρίσεων. Συνοπτικά, στοχεύστε στη προσωπική ανάπτυξη των αθλητών παραπάνω από τις αθλητικές τους επιδόσεις. Υπάρχουν πολλές στρατηγικές που μπορούν να ακολουθήσουν οι προπονητές για να προωθήσουν όλα τα προαναφερθέντα, για παράδειγμα, την επικοινωνία και την αλληλεπίδραση με τους αθλητές:

- Διατηρήστε καθημερινές συνήθειες, όπως ο χαιρετισμός όλων όσων εμπλέκονται στο αθλητικό πλαίσιο (π.χ. αθλητές, οικογένειες κ.λπ.).
- Χρησιμοποιήστε γλώσσα σεβασμού, αποφύγετε επιθετικούς τόνους, προσβολές, υποτιμήσεις ή αποκλεισμούς. Δεν πρέπει να επιτρέπεται στους αθλητές να χρησιμοποιούν ακατάλληλη γλώσσα.
- Αναπτύξτε μια υγιή σχέση με όλα τα μέλη της ομάδας, ενώ αναγνωρίστε το ρόλο και τη θέση του προπονητή. Ο προπονητής θα πρέπει να ανησυχεί για όσους δεν παρευρίσκονται ή για όσους τραυματίζονται, προωθώντας τη συμμετοχή όλων.
- Προωθήστε τον διάλογο με την ομάδα, ρωτώντας για τα ενδιαφέροντα και τα προβλήματα των αθλητών, απαντώντας στις ερωτήσεις τους, ενισχύοντας τις προσπάθειες τους και ακούγοντάς τους ενεργά, δίχως κριτική διάθεση.
- Προωθήστε τις σχέσεις μεταξύ των ίδιων των αθλητών για να αναπτύξετε το αίσθημα ότι ανήκουν στην ομάδα και να αυξήσετε τα κίνητρα και τη δέσμευση τους.
- Δημιουργήστε ένα κλίμα προσανατολισμένο στην μάθηση (δηλαδή, αναζητήστε έναν συγκεκριμένο στόχο στις προπονήσεις και προσανατολίστε τις οδηγίες και εποικοδομητική ανατροφοδότηση προς αυτόν, δώστε έμφαση στη διαδικασία έναντι του αποτελέσματος), παρέχοντας στους αθλητές μια λογική αιτιολογία για τις αποφάσεις και αφήνοντάς τους να επιλέξουν μεταξύ διαφορετικών τύπων ασκήσεων, λαμβάνοντας υπόψη τις απόψεις τους.
- Παρέχετε στους αθλητές έναν δομημένο ορισμό των δεξιοτήτων-στόχων, ώστε να μπορούν να τον κατανοήσουν και να αφιερώσουν χρόνο κατά τη διάρκεια της εξάσκησης τους για να μιλήσουν για αυτές και τη σημασία τους.
- Καθιερώστε μια ρουτίνα προβληματισμού 5 λεπτών για να εκφραστούν οι αθλητές, να αναλογιστούν τι έκαναν κατά τη διάρκεια της προπόνησης, τι πήγε καλά ή θα μπορούσε να βελτιωθεί και πώς ένιωσαν.
- Χρησιμοποιήστε στρατηγικές επίλυσης συγκρούσεων, εμπλέκοντας τους ίδιους τους αθλητές σε αυτή τη διαδικασία. Η επόμενη ενότητα διερευνά αυτές τις στρατηγικές σε μεγαλύτερο βάθος.

Στρατηγικές επίλυσης συγκρούσεων

Η σύγκρουση είναι «μια αναντιστοιχία μεταξύ των αναγκών, των τάσεων ή των αξιών των ανθρώπων όταν αλληλεπιδρούν σε ένα συγκεκριμένο πλαίσιο» (Ruiz Omeñaca, 2004, σελ. 103). Υποστηρίζεται από την αλληλεξάρτηση μεταξύ των ανθρώπων και την ασυμβατότητα μεταξύ των στόχων τους. Η σύγκρουση είναι ουσιαστικό στοιχείο της συνύπαρξης των ανθρώπων και ανάλογα με τον σκοπό για τον οποίο προκύπτει και τον τρόπο αντιμετώπισής της, μπορεί να γίνει κινητήριο δύναμη προσωπικής εξέλιξης και καταλύτης για τις ανθρώπινες σχέσεις.

Επίλυση των συγκρούσεων. Θα μπορούσε να οριστεί ως η γνωστική-συναισθηματική-συμπεριφορική διαδικασία μέσω της οποίας το άτομο ή μια ομάδα εντοπίζει ή ανακαλύπτει τα αποτελεσματικά μέσα επίλυσης των προβλημάτων που αντιμετωπίζονται στην καθημερινή ζωή. Είναι σημαντικό οι μάνατζερ, οι προπονητές και οι ίδιοι οι αθλητές να γνωρίζουν πώς να επιλύουν τις συγκρούσεις που μπορεί να προκύψουν κατά τη διάρκεια της αθλητικής πρακτικής. Για να γίνει αυτό, ο υπεύθυνος της ομάδας πρέπει να ενεργεί ως μέντορας ή μεσολαβητής, προωθώντας ένα δημοκρατικό κλίμα που βασίζεται σε κανόνες συνύπαρξης οι οποίοι έχουν συμφωνηθεί προηγουμένως με την ομάδα, χρησιμοποιώντας το διάλογο ως κύριο εργαλείο για την επίλυση της σύγκρουσης. Σε μια σύγκρουση μπορείτε να ενεργήσετε με διαφορετικούς τρόπους, όπως μπορείτε να δείτε στον Πίνακα 2. Ο στόχος κατά την επίλυση μιας σύγκρουσης θα πρέπει να είναι να ενεργήσετε χρησιμοποιώντας στρατηγικές συνεργασίας ή διαπραγμάτευσης, αποφεύγοντας την επιβολή, την φυγή και την υποχώρηση, καθώς δημιουργούν καταστάσεις ανισορροπίας και δεν βοηθάνε τις σχέσεις και τη συνύπαρξη στην ομάδα.

Πίνακας 2. Τρόποι δράσης κατά τη διάρκεια μιας σύγκρουσης

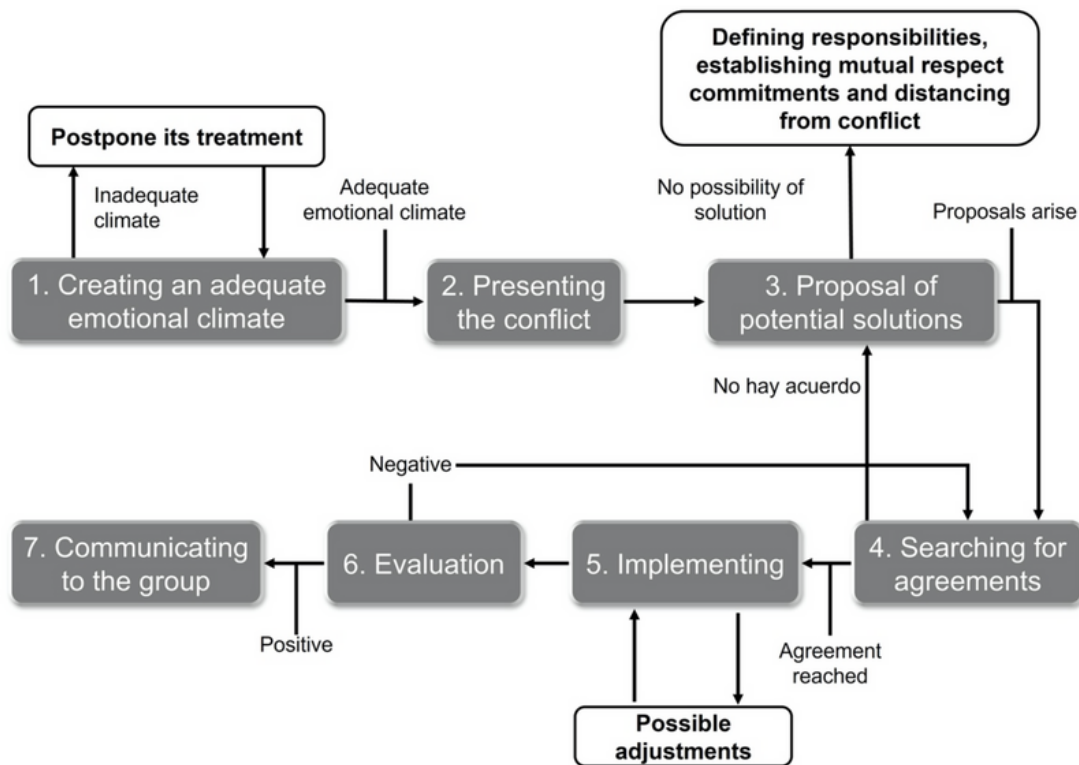
Επίδοση	Ισορροπία σχέσεων	Κοινωνικές προεκτάσεις	Ισορροπία αποτελεσμάτων
Επιβάλλω	Ανωτερότητα / Κατώτερότητα	Μηδενική προσοχή στις σχέσεις συνύπαρξης.	ωφελούμαι / βλάπτω
Αποφεύγω	Κατώτερότητα / Ανωτερότητα	Ελάχιστη ή καθόλου προσοχή στις σχέσεις συνύπαρξης.	βλάπτομαι / ωφελείσαι
Δίνω	Κατώτερότητα / Ανωτερότητα	Η συνύπαρξη υπάρχει στο βαθμό που εγκαταλείπονται άλλοι στόχοι.	Βλάπτομαι/ ωφελείσαι -Μερικές φορές δέχομαι αυτό που νομίζω ότι είναι δίκαιο
Αναζητώ βοήθεια από εξωτερικούς	Αβεβαιότητα	Ποικίλει ανάλογα με τις περιστάσεις.	Αβεβαιότητα
Συνεργάζομαι	Ισότητα	Δίνεται προσοχή στη συνύπαρξη αναζητώντας το κοινό όφελος.	Εσύ και εγώ επωφελούμαστε.
Διαπραγματεύομαι	Ισότητα	Δίνεται προσοχή στις σχέσεις συνύπαρξης.	Εσύ και εγώ έχουμε ένα όφελος, ακόμη και αν το προσφέρουμε μερικώς.

Στη συνέχεια, προτείνονται ενέργειες που μπορούν να πραγματοποιήσουν οι μάνατζερ ή οι προπονητές για να επιλύσουν αρνητικές ενέργειες ενός αθλητή ή να επιλύσουν συγκρούσεις μεταξύ πολλών παικτών (Πίνακας 3).

Πίνακας 3. Στρατηγικές για μάνατζερ και προπονητές

Στρατηγική	Περιγραφή
ώρα για προβληματισμό	<p>Αντιμέτωποι με μια ενέργεια που προκαλεί αναστάτωση, τους δίνεται χρόνος να σκεφτούν.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ο παίκτης εγκαταλείπει τη δραστηριότητα και έχει λίγο χρόνο να σκεφτεί τη συμπεριφοράς του. • Ο παίκτης πρέπει να επιστρέψει στη δραστηριότητα όταν θα είναι σε θέση να επαναλάβει τη συμμετοχή, σεβόμενος τους κανόνες συνύπαρξης και με την έγκριση του προπονητή. • Μπορείτε να μιλήσετε με τον παίκτη, ώστε να μας πει τι έχει σκεφτεί για το τι συνέβη και τι πρόκειται να κάνει για αυτό, καθώς και για να τον υποστηρίξετε ή να τον κατευθύνετε ως προπονητής.
σχέδιο τροποποίησης	<p>Μεταξύ του προπονητή και του παίκτη, δημιουργείται ένα σχέδιο για την αποφυγή της ανεπιθύμητης συμπεριφοράς.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Εκτός συνεδρίας, ο προπονητής πραγματοποιεί μια συνάντηση με τον παίκτη στην οποία ακολουθούνται τα βήματα επίλυσης συγκρούσεων για να επιδιωχθεί συμβιβασμός με τη συμφωνηθείσα λύση. • Συνιστάται να υπογράψετε σύμβαση και να βάλετε ημερομηνία αναθεώρησης της. • Είναι απαραίτητο να αξιολογηθεί η συμμόρφωση και η αποτελεσματικότητα του σχεδίου και, αν δεν λειτουργήσει, να βρεθεί κάποιο άλλο.
Μέθοδος ομιλίας	<p>Οι παίκτες που εμπλέκονται στο πρόβλημα εγκαταλείπουν τη δραστηριότητα και επικεντρώνονται στην επίλυση της σύγκρουσης. Εάν δεν είναι σε θέση, παρεμβαίνει ο προπονητής ή άλλος παίκτης ως διαμεσολαβητής.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Εφαρμόστε τα βήματα για την επίλυση μιας σύγκρουσης.
Αθλητικό συμβούλιο	<p>Ιδρύεται ένα συμβούλιο παικτών για να ενεργεί ως μεσολαβητές με σκοπό να διευκολύνει την επίλυση της σύγκρουσης.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Μπορεί να χρησιμοποιηθεί όταν υπάρχει ένα πρόβλημα που δύο παίκτες δεν μπορούν να λύσουν μόνοι τους ή επηρεάζει ένα μεγάλο μέρος της ομάδας. • Συγκροτείται κριτική επιτροπή με 3 παίκτες που παρεμβαίνουν ως μεσολαβητές. • Μπορεί να συμμετέχει και η υπόλοιπη ομάδα, κάνοντας μια μεγάλη συζήτηση με κριτική επιτροπή.
Σχέδιο έκτακτης ανάγκης	<p>Συνιστάται στη λήψη μιας απόφασης, μιας δραστηρικής απόφασης, προκειμένου να επιτευχθεί μια συμφωνία.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Μπορεί να χρησιμοποιηθεί εάν το πρόβλημα δεν επιλυθεί μέσω συνεργασίας/ διαπραγμάτευσης. • Γενικά, γίνεται κλήρωση ή λαμβάνεται Σολομωνική απόφαση. • Οι παίκτες συμφωνούν να συμμορφώνονται με τις οδηγίες συνύπαρξης που έχει θεσπίσει ο προπονητής. • Είναι η στρατηγική που συμβάλλει λιγότερο στην ανάπτυξη της αυτονομίας του αθλητή, επομένως θα πρέπει να χρησιμοποιείται όσο δυνατόν λιγότερο, αλλά μερικές φορές είναι απαραίτητο ώστε να διατηρείται ένα θετικό κλίμα στην ομάδα.

Σε συνδυασμό με τις παραπάνω στρατηγικές, οι μάνατζερ και οι προπονητές μπορούν επίσης να ακολουθήσουν (και να διδάξουν στους αθλητές) τα διαφορετικά βήματα για την επίλυση συγκρούσεων, που φαίνονται στο Σχήμα 10 και στον Πίνακα 4.

Σχήμα 10. Βήματα επίλυσης συγκρούσεων. Πηγή: Προσαρμογή από τον Caballero-Blanco (2012), Caballero-Blanco & Delgado-Noguera (2014), Ruiz Omeñaca (2004) και Vizcarra (2004)

Πίνακας 4. Ανάπτυξη των βημάτων για την επίλυση συγκρούσεων

Στάδια	Στόχοι	Εμπλεκόμενοι	Μεσολαβητής
Δημιουργία επαρκούς συναισθηματικού κλίματος	Μειώστε το συναισθηματικό κλίμα της κατάστασης. Δημιουργήστε τις προϋποθέσεις ώστε τα εμπλεκόμενα μέρη να εκφράσουν τα συναισθήματά τους με θετικό τρόπο.	Εκφράζουν τα συναισθήματά τους με αποτελεσματικό και μη βίαιο τρόπο.	Περιορίζει τις βίαιες αντιδράσεις. Προσανατολίζει τη συναισθηματικότητα σε κανάλια ορθολογικής έκφρασης.
Αποκάλυψη της σύγκρουσης	Μοιραστείτε τις αντιλήψεις και σκέψεις σας για το τι συνέβη.	Εξηγούν τι έχει συμβεί.	Ρυθμίζει την εναλλαγή στο χρόνο ομιλίας. Παραφράζει τους συνομιλητές. Συνθέτει τις διαφορετικές θέσεις.
Προσέγγιση πιθανών λύσεων	Προτείνετε εναλλακτικές λύσεις που μπορούν να δώσουν λύση στη σύγκρουση.	Προτείνουν εποικοδομητικές εναλλακτικές λύσεις που παρέχουν λύση στη σύγκρουση.	Συνοψίζουν και διευκρινίζουν τις προτάσεις. Αναδεικνύουν τις κοινές ανάγκες.
Αναζήτηση συμφωνίας	Επιλέξτε ανάμεσα στους εμπλεκόμενους τη λύση που παρέχει οφέλη σε όλους ή αυτή που παρέχει μια αποδεκτή ισορροπία μεταξύ αυτού που εγκαταλείπεται και αυτού που αποκτάται.	Επιλέγουν την πιο ωφέλιμη εναλλακτική, ενώ είναι επίσης ευαισθητοποιημένοι στις ανάγκες του άλλου μέρους.	Προτρέπει τα μέρη να επιλέξουν την πρόταση που ανταποκρίνεται στις ανάγκες όλων. Συνοψίζει τις δεσμεύσεις που ανέλαβαν τα μέρη.
Εφαρμογή της συμφωνίας	Εφαρμόστε τη συμφωνία με τη δέσμευση των μερών να συμμορφωθούν σε αυτήν.	Εφαρμόζουν τη λύση. Εκπληρώνουν το μέρος της δέσμευσής τους.	Μπορεί να επαληθεύσει εάν κατά την εφαρμογή της συμφωνίας τα μέρη συμμορφώνονται με τη δέσμευσή τους.
Αξιολόγηση	Αναλύστε το βαθμό στον οποίο η συμφωνία έχει εφαρμοστεί. Αξιολογήστε τη συμφωνία για να ξεπεραστεί η σύγκρουση.	Εκφράζουν το βαθμό ικανοποίησής τους για τη συμφωνία και για τον τρόπο με τον οποίο αυτή εφαρμόστηκε.	Μπορεί να προτείνει στους εμπλεκόμενους να αξιολογήσουν τη συμφωνία καθώς και την εφαρμογή της.
Επικοινωνία με την ομάδα	Μοιραστείτε με τα μέλη της ομάδας ποια ήταν η πηγή της σύγκρουσης, πώς αντιμετωπίστηκε, ποιες λύσεις έχουν υιοθετηθεί και πώς έχουν ικανοποιηθεί τα συμφέροντα όλων των μερών. Προσφέρετε τα «μυστικά» της ομάδας για την επίλυση της σύγκρουσης.	Εξηγούν στους συναθλητές τους τις σημαντικές πτυχές σε σχέση με τον τρόπο με τον οποίο αντιμετώπισαν τη σύγκρουση.	Ενθαρρύνει να εξηγήσετε στους άλλους τι συνέβη. Έχει σα στόχο να επιταχύνει τη διαδικασία. Συνθέτει την εστίαση στα πιο σημαντικά στοιχεία από εκπαιδευτική άποψη.

Πηγή: Ruiz Omeñaca (2004)

ΠΕΔΙΟ 3. Πρακτικές περιπτώσεις

Θα παρουσιαστούν δύο πρακτικές περιπτώσεις. Εάν είστε μάνατζερ, θα ολοκληρώσετε την πρώτη μελέτη περίπτωσης, εάν είστε προπονητής, μπορείτε να μεταβείτε στην επόμενη και να ολοκληρώσετε τη δεύτερη μελέτη περίπτωσης.

Μελέτη περίπτωσης για μάνατζερ

Έχετε διατελέσει μάνατζερ αθλητικού σωματείου βόλει, στον οποίο συνήθως υπάρχουν 14 ομάδες διαφορετικών κατηγοριών και φύλων. Φέτος το συμβούλιο σας έδωσε μια νέα εγκατάσταση και αποφασίστηκε να δημιουργηθεί μια νέα ομάδα (12-14 ετών). Ένα μήνα πριν από την έναρξη της σεζόν, οι εγγραφές για αυτή τη νέα ομάδα έχουν κλείσει, η οποία αποτελείται από 15 πρωτοετείς και δεύτερους παίκτες που δεν είχαν υπάρξει ποτέ μέλη του συλλόγου. Σε αυτήν την ομάδα, υπάρχουν 4 κορίτσια που κινδυνεύουν με κοινωνικό αποκλεισμό και τρεις αλλοδαπές (δύο Μαροκινές και μία Λατινοαμερικανή). Ως μάνατζερ:

- Ποια θα ήταν τα βήματα που θα κάνατε αφού γινόταν γνωστή η σύνθεση των ομάδων;
- Ποιες συγκεκριμένες ενέργειες θα ακολουθούσατε σε σχέση με τα κορίτσια που διατρέχουν κίνδυνο αποκλεισμού; Και με σεβασμό στα παιδιά από άλλες χώρες;
- Ποιες ενέργειες θα παίρνατε σε καθημερινή βάση για αυτή την ομάδα με σκοπό να διατηρηθεί η επαρκής επικοινωνία με τους αθλητές και τις οικογένειες τους;
- Ποιους άλλους κοινωνικούς φορείς θα μπορούσατε να προσπαθήσετε να εμπλέξετε;

Μελέτη περίπτωσης για προπονητές

Είστε ο προπονητής της νέας ομάδας του συλλόγου που αναφέρθηκε στην προηγούμενη μελέτη περίπτωσης και είναι η πρώτη σας εμπειρία στη διαχείριση αυτής της κατηγορίας. Ως προπονητής:

- Πώς θα ξεκινούσατε την επαφή με την ομάδα (αθλητές και γονείς/κηδεμόνες);
- Ποιες συγκεκριμένες ενέργειες θα κάνατε σε σχέση με τα κορίτσια που διατρέχουν κίνδυνο αποκλεισμού; Και με σεβασμό στους τρεις αλλοδαπούς;
- Ποιες ενέργειες θα κάνατε σε καθημερινή βάση για αυτή την ομάδα για να διατηρεί επαρκή επικοινωνία με τους αθλητές και τις οικογένειες τους;
- Μια μέρα δημιουργείται μια σύγκρουση μεταξύ ενός από τα κορίτσια που κινδυνεύουν να αποκλειστούν και ενός άλλου μεσαίου-υψηλού κοινωνικοοικονομικού επιπέδου, όπου το δεύτερο αποκαλεί το πρώτο «φτωχό @#@#». Ποια συγκεκριμένα βήματα ή ενέργειες θα κάνατε για να επιλύσετε αυτήν τη σύγκρουση;

Ενδεικτικές απαντήσεις

Μάνατζερ: Στην πρώτη ερώτηση, θα πρέπει να γίνει αναφορά στις διαφορετικές στρατηγικές που αναφέρονται στο Πεδίο 2, και πιο συγκεκριμένα σε αυτές που σχετίζονται με τους μάνατζερ. Με αυτόν τον τρόπο, θα μπορούσε να θεωρηθεί ως αποδεκτή δράση μια αρχική συνάντηση με τις οικογένειες, ακολουθώντας τις γραμμές που περιγράφονται στο Πεδίο 2. Στη δεύτερη ερώτηση, θα μπορούσε κανείς να μιλήσει για τη διευθέτηση μεμονωμένων συναντήσεων με αυτές τις οικογένειες ξεχωριστά, καθώς και με τους εμπλεκόμενους αθλητές ώστε να δείξετε το ενδιαφέρον σας για τους ίδιους και την κατάστασή τους. Στην τρίτη ερώτηση, θα μπορούσατε να ακολουθήσετε οποιαδήποτε από τις στρατηγικές (ιδανικά, όλες) που υπάρχουν στις στρατηγικές για μάνατζερ και προπονητές, υποστηρίζοντας πώς μπορούν να εκτελεσθούν. Τέλος, στην τέταρτη ερώτηση θα μπορούσε να εξεταστεί ποιοι άλλοι κοινωνικοί παράγοντες θα μπορούσαν να εμπλακούν.

Προπονητές: Στην πρώτη ερώτηση, θα μπορούσε κανείς να μιλήσει για την πραγματοποίηση μιας αρχικής συνάντησης με τις οικογένειες, στην οποία θα μπορούσε να είναι παρόν και ο μάνατζερ, και μια άλλη μόνο με τους αθλητές, ακολουθώντας τις οδηγίες που περιγράφηκαν προηγουμένως. Στη δεύτερη, θα μπορούσαν να πραγματοποιηθούν ατομικές συναντήσεις με αυτές τις οικογένειες χωριστά, καθώς και με τους ίδιους τους παίκτες για να δείξετε το ενδιαφέρον σας. Επίσης θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν κανόνες στις ίδιες τις ασκήσεις των εκπαιδευτικών συνεδριών που στοχεύουν στη συμπερίληψη αυτών των κοριτσιών ή που να περιλαμβάνουν κάποιο κανόνα συνύπαρξης σε σχέση με αυτό το θέμα. Στην τρίτη ερώτηση, θα μπορούσατε να συμπεριλάβετε οποιαδήποτε από τις στρατηγικές (ιδανικά, όλες) που τέθηκαν στις στρατηγικές για μάνατζερ και προπονητές και στις συγκεκριμένες στρατηγικές για προπονητές, εξηγώντας πώς θα αναπτυχθεί καθεμία από αυτές. Στην τέταρτη ερώτηση, θα πρέπει να εξηγήσετε βήμα προς βήμα πώς θα ενεργούσατε για να επιλύσετε τη σύγκρουση, εφαρμόζοντας τα βήματα που υπάρχουν στο σχήμα 2 και στον πίνακα 3 και προσδιορίζοντας εάν θα χρησιμοποιηθεί κάποια συγκεκριμένη στρατηγική.

ΜΑΘΕΤΕ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ

Sport Information Resource Centre (Καναδάς)

Actions speak louder than words: Non-verbal communication in sport. Available in: <https://sirc.ca/blog/non-verbal-communication-in-sport/>

Τι σημαίνει επικοινωνία για έναν προπονητή

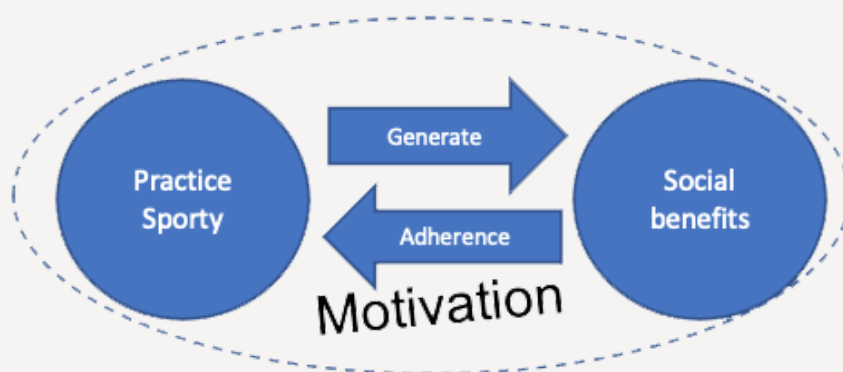
Part of the book "Sport Psychology for coaches", from Damon Burton & Thomas Raedeke (2008). Available in <http://www.humankinetics.com/excerpts/excerpts/what-communication-means-for-a-coach>

3.4. Ενότητα 4. Η Δυναμική της ομάδας σε νεαρούς αθλητές

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Από τη γέννησή του, κάθε άνθρωπος είναι από τη φύση του ένα κοινωνικό ον που βιώνει μια ποικιλία διαπροσωπικών σχέσεων, με τα ψυχολογικά και συναισθηματικά οφέλη που αυτό συνεπάγεται. Κατά τη διάρκεια των επτά φάσεων της ανθρώπινης ανάπτυξης (προγεννητική, βρεφική, παιδική, εφηβεία, νεότητα, ενηλικίωση και μεγάλη ηλικία), οι άνθρωποι ανταλλάσσουν σχέσεις, ιδέες και συναισθήματα λόγω μιας διαδικασίας σχεσιακού και συναισθηματικού γραμματισμού (Roffey, 2008).

Σε αυτή τη γραμμή, η κοινωνική διάσταση που συνδέεται με την αθλητική πρακτική των νέων αποκτά ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τους αθλητικούς φορείς/συνλόγους που είναι ευαισθητοποιημένοι στην ένταξη του πιο ευάλωτου πληθυσμού. Αρχικά, και όπως συζητήθηκε προηγουμένως, ένα σύνολο βασικών κοινωνικών πλεονεκτημάτων για αυτήν την ομάδα μπορεί να αποκτηθεί από μέσω του αθλητισμού, όπως η βελτίωση των κοινωνικών δεξιοτήτων-σχέσεων και της διαπροσωπικής επικοινωνίας (κοινωνικό όφελος) (Burdieu, 1991). Δεύτερον, επειδή ορισμένοι κοινωνικοί παράγοντες, όπως η διασκέδαση, η φιλία (το να ανήκεις σε μια ομάδα φίλων) και οι σχέσεις (η ανάγκη να είσαι μέλος μιας ομάδας γενικώς), μεταξύ άλλων λόγων, τείνουν να δικαιολογούν τα επίπεδα συμμόρφωσης που παρουσιάζουν οι νέοι στην αθλητική κοινότητα. Τέλος, η κοινωνική σύνδεση είναι απαραίτητη όταν πρόκειται για τη διατήρηση των εγγενών κινήτρων ως προς τον αθλητισμό, σύμφωνα με τη θεωρία της αυτοδιάθεσης των Deci και Ryan (1985). Έτσι, η κοινωνική διάσταση στον αθλητισμό εμφανίζεται ως ένα αναπόσπαστο ζευγάρι στο οποίο πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή (Σχήμα 11).

Σχήμα 11. Οι διαστάσεις στον αθλητισμό

Αντιμέτωποι με αυτήν την πραγματικότητα, οι προπονητές και οι εκπαιδευτές πρέπει να είναι σε θέση να αναλύουν τα χαρακτηριστικά και τη δυναμική των ομάδων τους, καθώς και να προωθούν την ύπαρξη επαρκών επιπέδων συνοχής, ειδικά λόγω των μεγάλων οφελών που υπάρχουν.

Κύριοι στόχοι της Ενότητας 4

- Αναλογιστείτε τη δυναμική των ομάδων όπου συμμετέχουν νεαροί αθλητές:
 - Αναλύστε τα βασικά χαρακτηριστικά μιας αποτελεσματικής ομάδας.
 - Εμβαθύνετε στη δυναμική της ομάδας και την έννοια της συνοχής της.
 - Γνωρίστε τα επίπεδα συνοχής της ομάδας μέσω ενός κοινωνιογράμματος ή της ανάλυσης των αντιλήψεων των εμπλεκόμενων μελών.

ΠΕΔΙΟ 1. Η ομάδα

Το να ανήκεις σε μια ομάδα όπου μπορείς να είσαι με φίλους, μέσα σε ένα ευχάριστο και διασκεδαστικό περιβάλλον, είναι κάτι απαραίτητο για τους νέους ώστε να επιτύχουν επαρκή προσωπική και ψυχολογική ευεξία. Ταυτόχρονα, αυτοί οι λόγοι θεωρούνται καθοριστικοί κατά τη διαδικασία της έναρξης ή τη διατήρηση της αφοσίωσης τους σε μια αθλητική ομάδα (Smith, 2007), είτε είναι ατομική (κολύμβηση, στίβος κ.λπ.) είτε συλλογική (ποδόσφαιρο, μπάσκετ κ.λπ.).

Τι σημαίνει όμως ομάδα; Είναι μια ένωση δύο ή περισσότερων ατόμων που αλληλεπιδρούν μεταξύ τους, μερικές φορές με εξαρτημένο τρόπο, αναζητώντας την επίτευξη του ίδιου στόχου, όπως η νίκη σε έναν αθλητικό αγώνα. Οι ομάδες συνήθως ενσωματώνονται σε μια κοινωνική δομή που περιλαμβάνει κανόνες και ρόλους (μερικές φορές δικής τους δημιουργίας) και ακόμη και ορισμένα αναγνωριστικά χαρακτηριστικά που τη διαφοροποιούν από τις άλλες (ονόματα, χρώματα κ.λπ.). Μερικές φορές, οι ομάδες είναι τόσο σημαντικές στην κοινωνική δυναμική που δημιουργούνται ακόμη και εμπόδια για να αποτελέσει κάποιος μέρος τους (ποσοστώσεις, εισαγωγικές δοκιμασίες, κ.λπ.) (Kim et al., 2021). Με τη σειρά τους, οι ομάδες συνήθως ενσωματώνουν υποομάδες, ειδικά για λόγους συγγένειας ή απλώς για τεχνικούς-αθλητικούς λόγους.

Σε αυτή τη γραμμή, και λόγω της παγκόσμιας πολυπλοκότητας των ομάδων, οι προπονητές και οι γυμναστές αντιμετωπίζουν την πρόκληση να βελτιώσουν τις αθλητικές εμπειρίες των αθλητών, να μεγιστοποιήσουν την παραγωγικότητα της ομάδας για να μπορέσουν να την καθοδηγήσουν αποτελεσματικά προς την επιτυχία (αθλητικά, κοινωνικά κ.λπ.) (Kim et al. 2021). Για να γίνει αυτό, υπάρχει ένα σύνολο βασικών παραμέτρων που σχετίζονται με την ανάπτυξη αποτελεσματικών ομάδων:

- **Χαρακτηριστικά μελών:** οι ομάδες αποτελούνται από άτομα με διαφορετικά ατομικά χαρακτηριστικά: ηλικία, φύλο, εθνική καταγωγή, προσωπικότητα κ.λπ. Η αποτελεσματική ενσωμάτωση αυτών των ιδιοτήτων είναι απαραίτητη για την επιτυχία, ειδικά μέσα σε ένα πλαίσιο ισότητας και ίσων ευκαιριών. Η υπάρχουσα έρευνα μέχρι στιγμής είναι αμφίθυμη όσον αφορά την ηλικία, το φύλο και την εθνικότητα. Σε ό,τι αφορά την προσωπικότητα, οι πιο αποτελεσματικές ομάδες είναι αυτές που περιέχουν μια ισορροπία μεταξύ συμπαθητικών-εξωστρεφών και δυσάρεστων-εσωστρεφών ατόμων.
 - Όπως αντικατοπτρίζεται σε πολλές αληθινές ιστορίες που καταγράφονται στον κινηματογράφο, σαν το INVICTUS ή το TITANS MADE HISTORY, η διαχείριση πολυπολιτισμικών ομάδων δεν είναι πάντα εύκολη υπόθεση.
- **Δομή ομάδας:** Για να εκμεταλλευτείτε τις δυνατότητες κάθε ατόμου, συνιστάται στους παίκτες να αναλαμβάνουν διαφορετικούς άτυπους ρόλους θετικής φύσης (πέρα από τον αθλητισμό), όπως βοηθητικός, κοινωνικός συντονιστής, κωμικός, μέντορας, συνεργάτης, κ.α. Οι αρνητικοί ρόλοι (απόσπαση της προσοχής, εξαπάτηση, χαλαρός/ αδιάφορος κ.λπ.) πρέπει να εντοπιστούν και να εξαλειφθούν (Cope et al., 2011).
 - Το μοντέλο Αθλητικής Εκπαίδευσης που προτείνεται από τον Daryl Siedentop (βλ. Ενότητα 5) μπορεί να χρησιμεύσει ως παράδειγμα όσον αφορά τη δημιουργία ρόλων.
- **Ομαδικές διαδικασίες:** με τη προϋπόθεση ότι λαμβάνουν χώρα πολλαπλές ατομικές σχέσεις στις ομάδες, δημιουργώντας διαδικασίες προετοιμασίας (τι πρέπει να κάνουμε, ποιοι είναι οι ρόλοι και οι στόχοι μας, κ.λπ.), εκτέλεσης, αξιολόγησης (επισκόπηση και ανάλυση των ενεργειών) και προσαρμογής (ενσωμάτωση αλλαγές και βελτιώσεις), θα μπορούσαν να μεγιστοποιηθούν οι πιθανότητες συνολικής επιτυχίας και οι θετικές εμπειρίες κάθε μέλους (ειδικά σε ανταγωνιστικά αθλήματα).
- **Αναδυόμενες καταστάσεις της ομάδας:** αντιστοιχούν στις συναισθηματικές και γνωστικές αντιλήψεις για την ομάδα και τους συμπαίχτες. Η βελτιστοποίηση αυτών των καταστάσεων επηρεάζει τη δυναμική των ομάδων και τη συνοχή τους (βλ. Πεδίο 2).

Σύμφωνα με τα παραπάνω, οι προπονητές που επιθυμούν να σχηματίσουν βέλτιστες ομάδες θα πρέπει, όποτε είναι δυνατόν να:

- Επιλέγουν τα άτομα κάθε ομάδας σκόπιμα και όχι τυχαία, λαμβάνοντας υπόψη τις διαφορετικές ιδιότητες των μελών και τους άτυπους ρόλους που εκδηλώνουν.
- Καθιερώνουν σαφείς, συναινετικούς, ακόμη και εναλλασσόμενους ρόλους (όπως ο αρχηγός), εκτός από την ύπαρξη μεντόρων που θα διευκολύνουν την ενσωμάτωση νέων μελών.

- Συνδέονται και με άλλα μέλη του συλλόγου (διοικητικό προσωπικό, υπεύθυνους εστίασης κ.λπ.) και άλλους οργανισμούς στην κοινότητα-περιβάλλον.
- Εφαρμόζουν στρατηγικές και δυναμικές της ομάδας καθ' όλη τη διάρκεια της ύπαρξης της, όχι μόνο κατά τη στιγμή της δημιουργίας της (βλ. Πεδίο 2).

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

- Δείτε μια ταινία μικρού μήκους του Tyler Waye με τίτλο "The Power of Team" and reflect: <https://www.youtube.com/watch?v=8PAnd4fVpxs>

ΠΕΔΙΟ 2. Δυναμική ομάδας και ομαδική συνοχή

Η δυναμική που λαμβάνει χώρα μεταξύ των διαφορετικών ομάδων σχετίζεται στενά με τη διοίκηση των συλλόγων, των τεχνικών ομάδων, των αθλητών και των οικογενειών ή των προπονητών τους. Ως καλή πρακτική, αυτοί οι παράγοντες πρέπει να συντονιστούν και να ευθυγραμμιστούν για να βιώσουν μια υγιή συνέργεια. Η έλλειψη επικοινωνίας ή η ύπαρξη αντικρουόμενων συμφερόντων (ανταγωνιστικότητα έναντι συμμετοχής, για παράδειγμα) γεννούν αντικρουόμενες προσδοκίες. Για το λόγο αυτό, ο προσδιορισμός των επιθυμητών αρχών ή αξιών και η ευθυγράμμισή τους με τις αποδεδειγμένες πρακτικές ενέργειες, θα μπορούσε να εγγυηθεί μια σταθερή ομαδική κουλτούρα. Για παράδειγμα, εάν μια αθλητική οντότητα έχει το σύνθημα "Η νίκη των αξιών".

Εικόνα 2. "Η νίκη των αξιών". Επίσημο σύνθημα ποδοσφαιρικού συλλόγου. Πηγή: fcsantquirze.com

Με τη σειρά τους, και εντός των ομάδων, οι ομαδικές σχέσεις θα πρέπει να χαρακτηρίζονται από αμοιβαία υποστήριξη, ανεξάρτητα από τα επίπεδα απόδοσης. Σε σύγκριση με τις ομάδες που χωρίζονται ανά επίπεδο βαθμολογίας και που ζουν σε ανταγωνιστικό περιβάλλον, οι ομάδες χωρίς αποκλεισμούς παρουσιάζουν καλύτερη δυναμική της ομάδας και υψηλά επίπεδα συνοχής. Σε αυτήν την περίπτωση, η δημιουργία ρόλων εμφανίζεται ξανά ως εξέχον στοιχείο.

Όσον αφορά τον ρόλο των προπονητών και των εκπαιδευτών, με στόχο να ευνοούν την ύπαρξη μιας επαρκούς δυναμικής ομάδας, συνιστάται:

- Η δημιουργία κανόνων και αξιών που προάγουν την ενότητα και την ομαδική επίγνωση, ανεξάρτητα από το αν ανήκουν σε μια υποομάδα.
- Η κατανόηση των χαρακτηριστικών της προσωπικότητας και των αξιών όλων των μελών της ομάδας.
- Η διευκόλυνση των διαδικασιών επικοινωνίας μεταξύ προπονητών και αθλητών, όταν πρόκειται για την επίλυση αμφιβολιών (σαφήνεια ρόλων, συμμόρφωση με τους κανόνες) ή την αναφορά κάποιων επιβλαβών καταστάσεων, είτε δημόσια είτε ιδιωτικά (ανώνυμα γραμματοκιβώτια) (βλ. Ενότητα 3).
- Η διοργάνωση αυθεντικών και περιεκτικών ομαδικών συναντήσεων εορταστικής φύσης (εκδρομές, εορτασμοί επετείων κ.λπ.).
- Η συστηματική εφαρμογή της ομαδικής δυναμικής ευχάριστου χαρακτήρα, μακριά από την αθλητική τεχνική του εν λόγω αθλητικού τρόπου, με σκοπό την προώθηση της ομαδικής αλληλεπίδρασης σε ένα διασκεδαστικό περιβάλλον.
- Η εξάλειψη πιθανών νεοσύλλεκτων.

Σε αυτό το σημείο, πρέπει να σημειωθεί ότι οι ομάδες που διατηρούν επαρκή δυναμική έχουν συνήθως θετικό επίπεδο συνοχής. Τι σημαίνει όμως συνοχή;

Η συνοχή είναι η πιο μελετημένη και πολύπλοκη αναδυόμενη κατάσταση της δυναμικής των αθλητικών ομάδων και αυτή που «αντανακλά την τάση μιας ομάδας να παραμένει ενωμένη στην επιδίωξη των στόχων και/ή να ικανοποιεί τις συναισθηματικές ανάγκες των μελών της» (Carron, Bradwley και Widmeyer, 1998:213). Μεταξύ των πλεονεκτημάτων του είναι τα ακόλουθα (Spink, 2020): α) το αυξημένο κίνητρο, συμμόρφωση και προσωπική ικανοποίηση β) η βελτίωση των κοινωνικών δεξιοτήτων γ) η μείωση του άγχους και αδράνειας και δ) η αύξηση στην ομαδική απόδοση (ειδικά στις γυναικείες ομάδες).

Τέλος, η συνοχή νοείται ως μια πολυδιάστατη κατασκευή, που αποτελείται από ατομικές και ομαδικές πτυχές (λιγότερο έγκυρες σε νεαρά αγόρια και κορίτσια) και από κοινωνικές πτυχές και πτυχές καθηκόντων. Καθώς η τελευταία είναι η πιο έγκυρη επιλογή για ανηλίκους, ο Πίνακας 5 παρουσιάζει τους ορισμούς της «κοινωνικής συνοχής» και της «συνοχής προς το έργο».

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΣΥΝΟΧΗ	ΚΑΘΗΚΟΝΤΩΝ ΣΥΝΟΧΗ
Αντικατοπτρίζει τον προσανατολισμό των μελών της ομάδας προς την ανάπτυξη και τη διατήρηση κοινωνικών σχέσεων εντός της ομάδας.	Αναφέρεται στην προθυμία της ομάδας να συνεργαστεί για την επίτευξη των στόχων της.

Πίνακας 5. Ορισμοί της κοινωνικής και καθηκόντων διάστασης της έννοιας της συνοχής

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

- Δείτε το βίντεο και μάθετε πώς να κάνετε ένα κοινωνικό γράφημα ή κοινωνιογράφημα στην ομάδα σας. Ακολουθήστε τις οδηγίες και τολμήστε να μάθετε πώς είναι οι ομαδικές σχέσεις μεταξύ των παικτών σας
 - [Link video](#)

ΠΕΔΙΟ 3. Δείκτες ομάδων, συνεκτικών και μη

Υπάρχουν πολλαπλές έρευνες που επικεντρώνονται στην ανάλυση των βαθμών συνοχής που παρουσιάζονται από τις διαφορετικές ομάδες, ειδικά με βάση την ηλικία των παιδιών. Ωστόσο, η έρευνα των Martin et al. (2011) είναι μία από τις πιο σημαντικές, καθώς αποκαλύπτει τις αντιλήψεις των ίδιων των αθλητών σχετικά με το ποιοι δείκτες σχετίζονται με μια συνεκτική ομάδα σε σύγκριση με μια που δεν είναι συνεκτική (Πίνακας 6).

Συνεκτικοί δείκτες ομάδας			
Συνοχή καθηκόντων		Κοινωνική συνοχή	
Συνεργασία	Συζήτηση (επικοινωνία)	Εξάλειψη συγκρούσεων	Συνδεθείτε εκτός του αθλητισμού
Εξάλειψη συγκρούσεων	Δείξτε αμοιβαία υποστήριξη	Διασκεδάζοντας μέσα στην ομάδα αλλά και μαζί με αυτήν	Αποφύγετε τους αποκλεισμούς
Μοίρασμα της ευθύνης	Να μην είστε εγωιστές	Να είστε καλοί φίλοι	Συεννοηθείτε και σεβαστείτε ο ένας τον άλλον
Μη συνεκτικοί δείκτες ομάδας			
Συνοχή καθηκόντων		Κοινωνική συνοχή	
Δεν υπάρχει συνεργασία	Παρουσία συγκρούσεων	Παρουσία συγκρούσεων	Εξαίρεση ατόμων
Δε μοιράζεται η ευθύνη	Ύπαρξη εγωισμού	Έλλειψη συνεννόησης	

Πίνακας 6. Δείκτες συνοχής και μη συνοχής αθλητικής ομάδας σύμφωνα με τον Martin et al. (2011).

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

Μετά την εξέταση αυτών των δεικτών, προτείνεται η ακόλουθη εργασία: Ξέρετε τι πιστεύουν οι αθλητές σας για τα επίπεδα συνοχής στις ομάδες τους;

Η ακόλουθη εργασία σκοπεύει να διερευνήσει τις αντιλήψεις των συμμετεχόντων σχετικά με τον βαθμό συνοχής της ομάδας και τους δείκτες της συνεκτικής και μη συνεκτικής ομάδας, καθώς και τις μεθόδους ανάπτυξης της συνοχής στις ομάδες. Συγκεντρώστε τους παίκτες σας (προτείνεται για αγόρια και κορίτσια άνω των 10 ετών) σε έναν μεγάλο και ήσυχο χώρο. Δώστε σε καθένα από αυτά ένα στυλό και ένα φύλλο χαρτί με τις ακόλουθες ερωτήσεις (ανώνυμη εργασία):

Σκεφτείτε την ομάδα σας:

1. Πώς θα αξιολογούσατε το επίπεδο συνοχής της ομάδας σας;
2. Τι πιστεύετε ότι συμβαίνει σε μια συνεκτική ομάδα;
3. Τι πιστεύετε ότι συμβαίνει σε μια ομάδα που δεν είναι δεμένη;
4. Πώς πιστεύετε ότι θα μπορούσε να αυξηθεί το επίπεδο συνοχής μιας ομάδας;

Στη συνέχεια, συλλέξτε τις απαντήσεις σε κάθε ερώτηση και αναλύστε τη σημασία τους. Ομαδοποιήστε τις προτάσεις ανάλογα με τη σχέση τους με τα επίπεδα «καθηκόντων συνοχής» ή «κοινωνικής συνοχής». Στη συνέχεια, ομαδοποιήστε τις φράσεις με βάση την ομοιότητά τους ως προς τα θέματα. Για παράδειγμα, πέντε προτάσεις μιλούν για «παρουσία συγκρούσεων», δώδεκα για «διασκέδαση» κ.λπ. Τέλος, αξιολογήστε όλα τα αποτελέσματα και συγκρίνετε με τον προηγούμενο πίνακα. Πώς είναι το επίπεδο συνοχής της ομάδας σας και ποιοι είναι οι δείκτες που εντοπίζουν οι παίκτες; Σκεφτείτε το.

ΜΑΘΕΤΕ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ

Για την ανάλυση των επιπέδων συνοχής της ομάδας υπάρχουν επίσης διαφορετικά επικυρωμένα ερωτηματολόγια. Εάν ενδιαφέρεστε για το θέμα και θέλετε να εμβαθύνετε περισσότερο, παρακάτω είναι οι σύνδεσμοι των πιο γνωστών ερωτηματολογίων:

- Group Environment Questionnaire [GEQ] (Carron, Widmeyer, & Brawley, 1985).
http://sportpsych.mcgill.ca/pdf/coaching/Group_Environment_Questionnaire%20_GEQ_%20_2_.pdf
- Youth Sport Environment Questionnaire [YSEQ] (Eys, Loughhead, Bray, & Carron, 2009).
https://scholars.wlu.ca/cgi/viewcontent.cgi?article=1002&context=kppe_faculty

3.5. Ενότητα 5. Κοινωνική Δικαιοσύνη και Κριτική Παιδαγωγική

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η Ατζέντα 2030 για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη των Ηνωμένων Εθνών, αποδέχεται τον αθλητισμό ως σημαντικό παράγοντα αειφόρου ανάπτυξης, αναγνωρίζοντας την αυξανόμενη συμβολή του στην επίτευξη της ανάπτυξης και της ειρήνης, στην προώθηση της ανεκτικότητας και του σεβασμού, στη συνεισφορά του στην επίτευξη των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης (Σ.Β.Α). Ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τους ΣΒΑ είναι η συμβολή του αθλητισμού στην προαγωγή της Καλής υγείας και Ευημερίας (Στόχος 3), στην Ισότητα των Φύλων (Στόχος 5) και στις Λιγότερες Ανισότητες (Στόχος 10). Ωστόσο, ο αθλητισμός από μόνος του ούτε μπορεί να προάγει την κοινωνική δικαιοσύνη ούτε να υπερασπιστεί τα ανθρώπινα δικαιώματα, αντιθέτως, ενίοτε, μπορεί να διαιωνίσει τον ρατσισμό και την ομοφοβία, μεταξύ άλλων μορφών περιθωριοποίησης και αποκλεισμού.

Δεδομένης αυτής της πραγματικότητας, ο ρόλος των επαγγελματιών στον αθλητισμό και την εκπαίδευση, είναι θεμελιώδης. Είναι υπεύθυνοι για τη διδασκαλία των διαφόρων αθλητικών τεχνικών, ενώ καλούνται επίσης, να μεταδώσουν σημαντικές αξίες όπως η αλληλεγγύη, ο σεβασμός, η ανεκτικότητα, η αρμονία και η ειρηνική συνύπαρξη. Επομένως, είναι σημαντικό να ενσωματωθούν οι αρχές της κοινωνικής δικαιοσύνης και της κριτικής παιδαγωγικής, στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα των αθλητικών συλλόγων και τις δεξιότητες των επαγγελματιών οι οποίες:

1. αντανakλούν στις δικές τους πεποιθήσεις, καταστάσεις και πιθανά στερεότυπα,
2. αμφισβητούν, επανεξετάζουν και επανασχεδιάζουν παρεμβάσεις σε πιο περιεκτικές και κοινωνικά δικαιότερες πρακτικές και
3. προσδίδουν στον αθλητισμό την διάδοση εκπαιδευτικών αξιών.

Με επαγγελματίες αφοσιωμένους στην κοινωνική δικαιοσύνη και τον κοινωνικό μετασχηματισμό, ο αθλητισμός μπορεί να αποτελέσει παράγοντα κοινωνικής ένταξης για να βοηθήσει να ξεπεραστούν οι καταστάσεις ανισότητας και διακρίσεων στις κοινωνίες μας. Θέλετε να γίνετε πραγματικός παράγοντας αλλαγής; Είστε έτοιμοι να επανεξετάσετε τις δικές σας πεποιθήσεις; Θέλετε να προωθήσετε την κοινωνική δικαιοσύνη μέσω του αθλήματός σας ή του οργανισμού σας;

Κύριοι στόχοι της ενότητας 5:

- Επανεξέταση του ρόλου του αθλητισμού και του ρόλου των αθλητικών φορέων στην υπεράσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και την κοινωνική δικαιοσύνη.
 - Γνωστοποίηση των βασικών εννοιών που σχετίζονται με το θέμα.
 - Ανάλυση καλών πρακτικών, καθώς και συγκεκριμένων μεθοδολογιών για την προώθηση της κοινωνικής ένταξης μέσω του αθλητισμού.

ΠΕΔΙΟ 1. Εννοιολογική προσέγγιση

Σε αυτό το κεφάλαιο εισάγουμε μερικές από τις βασικές έννοιες που είναι οι κατευθυντήριες αρχές, σχετικά με τον τρόπο που εργαζόμαστε στους αθλητικούς μας συλλόγους. Αυτές είναι οι ακόλουθες: α) κοινωνική δικαιοσύνη; β) στόχοι βιώσιμης ανάπτυξης και ανθρώπινα δικαιώματα; γ) διάκριση; δ) διαφορετικότητα; ε) ισοτιμία, και ζ) συμπερίληψη.

α) Κοινωνική δικαιοσύνη

Γνωρίζατε ότι τα Ηνωμένα Έθνη κήρυξαν την 20η Φεβρουαρίου ως Παγκόσμια Ημέρα Κοινωνικής Δικαιοσύνης; Όπως επισημαίνει η UNICEF, «η κοινωνική δικαιοσύνη βασίζεται στις ίσες ευκαιρίες και τα ανθρώπινα δικαιώματα. Βασίζεται στην ισότητα και, είναι απαραίτητο κάθε άτομο να μπορεί να αναπτύσσει πλήρως τις δυνατότητές του, για μια ειρηνική κοινωνία». Ομοίως, «η απόφαση για την προώθηση ή την άρνηση της κοινωνικής δικαιοσύνης είναι στα χέρια των ανθρώπων, είτε σε ατομικό, τοπικό, εθνικό είτε σε παγκόσμιο επίπεδο». Αυτός είναι ο λόγος, για τον οποίο, η σημερινή κοινωνία χρειάζεται ανθρώπους αφοσιωμένους στην καταπολέμηση των διακρίσεων, που είναι μια από τις πιο κοινές αδικίες, η οποία μειώνει τις δυνατότητες ανάπτυξης των δυνατοτήτων των ανθρώπων. Οι διάφοροι φορείς στον τομέα του αθλητισμού, όπως οργανισμοί, σύλλογοι, ομοσπονδίες και προπονητές, μπορούν να προωθήσουν την κοινωνική δικαιοσύνη αναπτύσσοντας πολιτικές και πρωτόκολλα κατά του εκφοβισμού, και διευκολύνοντας την πρόσβαση σε άτομα, που δεν έχουν τη δυνατότητα να πληρώσουν τη συνδρομή αθλητικών δραστηριοτήτων.

β) Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης και Ανθρώπινα Δικαιώματα

Οι Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης (ΣΒΑ) είναι μια καθολική έκκληση δράσεων με σκοπό τον τερματισμό της φτώχειας, την προστασία του περιβάλλοντος και τη βελτίωση της ζωής και των προοπτικών όλων των ανθρώπων στο κόσμο. 17 Στόχοι εγκρίθηκαν από όλα τα κράτη μέλη του ΟΗΕ το 2015, ως μέρος της Ατζέντας του 2030 για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη που καθορίζει ένα 15ετές σχέδιο για την επίτευξη των Στόχων αυτών. Οι τέσσερις στόχοι στους οποίους θα επικεντρωθούμε σε αυτή την ενότητα είναι η καλή υγεία και ευημερία (ΣΒΑ 3), η ισότητα των φύλων (ΣΒΑ 5), οι λιγότερες ανισότητες (ΣΒΑ 10) καθώς και η ειρήνη, η δικαιοσύνη και οι ισχυροί θεσμοί (ΣΒΑ 16).

Τα ανθρώπινα δικαιώματα είναι τα βασικά δικαιώματα και οι ελευθερίες που ανήκουν σε κάθε άνθρωπο στον κόσμο, από τη γέννηση μέχρι το θάνατο. Τα ανθρώπινα δικαιώματα είναι κανόνες που αναγνωρίζουν και προστατεύουν την αξιοπρέπεια όλων των ανθρώπων. Αυτά τα δικαιώματα διέπουν τον τρόπο που τα άτομα ζουν στην κοινωνία και συνδέονται μεταξύ τους, καθώς και τις σχέσεις τους με το κράτος και τις υποχρεώσεις του κράτους, απέναντί τους. Ανάμεσα των 30 βασικότερων υφιστάμενων Ανθρώπινων Δικαιωμάτων, είναι η μη-διάκριση, το δικαίωμα στην εκπαίδευση, το δικαίωμα στην υγεία.

Μέσα σε αυτό το παγκόσμιο πλαίσιο, ο Διεθνής Χάρτης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού που αναπτύχθηκε από την UNESCO το 1979, παρέχει στον αθλητισμό ένα σημαντικό ρόλο στην προώθηση των ανθρωπίνων αξιών όπως ο σεβασμός, η αλληλεγγύη και η ανεκτικότητα και στην καταπολέμηση όλων των μορφών διακρίσεων και κοινωνικού αποκλεισμού. Στο έγγραφο αυτό, επισημαίνεται ότι «μία από τις βασικές προϋποθέσεις για την αποτελεσματική ανάπτυξη των ανθρωπίνων δικαιωμάτων εξαρτάται από τη δυνατότητα που δίνεται στον καθένα να αναπτύσσει ελεύθερα και να διατηρεί τις φυσικές, πνευματικές και ηθικές του ικανότητες και κατά συνέπεια, τη δυνατότητα πρόσβασης στη Φυσική Αγωγή και στον αθλητισμό οι οποίες πρέπει να παρέχονται και να διασφαλίζονται σε όλους» (σελ. 32).

Κατά πόσο οι σημερινοί αθλητικοί φορείς, ευνοούν την απόκτηση καθενός από τους βασικούς ΣΒΑ, μέσω του αθλητισμού;

γ) Διάκριση

Η διάκριση συμβαίνει όταν ένα άτομο ή μια ομάδα ανθρώπων τυγχάνει λιγότερο ευνοϊκής μεταχείρισης από ένα άλλο άτομο ή ομάδα λόγω της καταγωγής ή ορισμένων ιδιαίτερων χαρακτηριστικών. Αυτό είναι γνωστό ως «άμεση διάκριση». Διάκριση είναι επίσης όταν ένας κανόνας ή μία πολιτική ισχύει για όλους, αλλά έχει ως αποτέλεσμα να θέτει σε μειονεκτική θέση ορισμένους ανθρώπους λόγω ενός ιδιαίτερου χαρακτηριστικού που μοιράζονται. Αυτό είναι γνωστό ως «έμμεση διάκριση». Η διάκριση μπορεί να είναι ενάντια στο νόμο εάν βασίζεται:

- στην ηλικία,
- στην αναπηρία,
- στη φυλή ενός ατόμου, συμπεριλαμβανομένου του χρώματος ή της εθνικής/εθνοτικής καταγωγής ή του καθεστώτος μετανάστευσης,
- στο φύλο, στην κατάσταση εγκυμοσύνης, στην οικογενειακή κατάσταση ή στη κατάσταση σχέσης, στις οικογενειακές ευθύνες ή στο θηλασμό,
- στο σεξουαλικό-γενετήσιο προσανατολισμό ή την ταυτότητα φύλου.

Αναμφίβολα, οι διακρίσεις είναι μια μορφή συμβολικής και πολιτισμικής βίας, που ευνοεί τον διαχωρισμό ή την απέλαση ορισμένων ομάδων ανθρώπων.

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το τι θεωρείται διάκριση, δείτε το παρακάτω βίντεο: <https://www.youtube.com/watch?v=da6UCBskqNk>

δ) Διαφορετικότητα

Παρόλο που δεν υπάρχει ένας κοινός ορισμός της λέξης διαφορετικότητα λόγω των διαφόρων σημασιών που υπάρχουν, μπορούμε να πούμε ότι η λέξη διαφορετικότητα σημαίνει ποικιλία, διαφορά και ετερογένεια.

Ο όρος διαφορετικότητα αναφέρεται στα διαφορετικά χαρακτηριστικά των ανθρώπων. Αυτό περιλαμβάνει το φύλο (συμπεριλαμβανομένου άνδρα, γυναίκας και απροσδιόριστου), την ηλικία, τη φυλή (συμπεριλαμβανομένης της εθνικότητας, της υπηκοότητας και του χρώματος), τον πολιτισμό, τη θρησκεία, τον σεξουαλικό προσανατολισμό, την αναπηρία. Επίσης, εντός οικογενειών, ομάδων φίλων και τοπικών κοινοτήτων μπορεί να βρούμε τη διαφορετικότητα μεταξύ των ανθρώπων. Στην πραγματικότητα, ο τρόπος με τον οποίο κάθε άτομο σχετίζεται με αυτά τα χαρακτηριστικά μπορεί να διαφέρει.

Ένα άτομο δεν ορίζεται μόνο από ένα χαρακτηριστικό. Η διαφορετικότητα είναι η δύναμη της κοινότητάς μας. Είναι επίσης ο λόγος για τον οποίο οι αθλητικές οργανώσεις πρέπει να είναι χώροι ένταξης προκειμένου να προσελκύουν ένα ευρύ φάσμα ατόμων. Η κατανόηση ότι ο καθένας είναι διαφορετικός είναι ένα φυσιολογικό αίσθημα των ανθρώπινων όντων, της κοινωνίας και των πολιτισμών, και όλοι θα πρέπει να συνηθίσουμε να ζούμε σε αρμονία με αυτήν την πραγματικότητα. Αυτός είναι ένας τρόπος για να αποφύγετε να σκέφτεστε, ότι αυτό που είναι διαφορετικό είναι κάτι αρνητικό, το οποίο συχνά οδηγεί σε καταστάσεις αποκλεισμού και απόρριψης. Ομοίως, η διαφορετικότητα δεν είναι το αντίθετο της ισότητας: το αντίθετο της διαφορετικότητας είναι η ομοιότητα και το αντίθετο της ισότητας είναι η ανισότητα. Επομένως, δεν υπάρχει αντίφαση στην υπεράσπιση της ισότητας των ανθρώπων και στην υπεράσπιση της διαφορετικότητας.

ε) Ισοτιμία

Ο όρος ισοτιμία αναφέρεται στη δικαιοσύνη και διαφοροποιείται από τον όρο της ισότητας: ενώ ισότητα σημαίνει να παρέχουμε το ίδιο σε όλους, ισοτιμία σημαίνει να αναγνωρίζουμε ότι δεν ξεκινάμε όλοι από το ίδιο σημείο και ότι πρέπει να αναγνωρίσουμε και να προσαρμόσουμε τις ανισορροπίες. Η διαδικασία είναι σε εξέλιξη, απαιτώντας από εμάς να εντοπίζουμε και να ξεπερνάμε σκόπιμα και ακούσια εμπόδια, που προκύπτουν από μεροληψία ή συστημικές δομές. Η ισοτιμία επιτυγχάνεται μόνο, εάν το άτομο που τη χρειάζεται περισσότερο μπορεί να βασιστεί σε αρκετή βοήθεια, δομική ή και προσωρινή, ώστε να είναι ίσο με τα υπόλοιπα.

Equality

Equity

Εικόνα 3. Διαφορές μεταξύ ισότητας και ισοτιμίας (δημιουργούν μια νέα εικόνα).

Πηγή: Play by the game.

ζ) Συμπερίληψη

Ο όρος συμπερίληψη αναφέρεται στις πρακτικές διασφάλισης, ότι η ποικιλόμορφη κοινότητά μας αντικατοπτρίζεται στους συμμετέχοντες στον αθλητισμό. Το να είσαι χωρίς αποκλεισμούς σημαίνει να είμαστε προορατικοί στον τρόπο με τον οποίο σχεδιάζουμε, καθοδηγούμε και ελέγχουμε την παροχή ευκαιριών αθλητισμού και αναψυχής για όλους. Ένταξη στον αθλητισμό σημαίνει ότι σε όλους στην ποικιλόμορφη κοινότητά μας, ανεξάρτητα από το φύλο, την ηλικία, τη φυλή, τον πολιτισμό, τη θρησκεία, τον σεξουαλικό προσανατολισμό ή τις ικανότητές τους, παρέχεται μια σειρά από ευκαιρίες συμμετοχής.

Ένα άτομο δεν ορίζεται από ένα μόνο χαρακτηριστικό όπως η ηλικία, η θρησκευτική ταυτότητα ή ο σεξουαλικός προσανατολισμός. Ωστόσο, ορισμένες από αυτές τις κοινότητες υποεκπροσωπούνται στη συμμετοχή στον αθλητισμό. Για να επιτευχθεί μια χωρίς αποκλεισμούς συμμετοχή για όλους, οι αθλητικές οργανώσεις θα πρέπει να παρέχουν επιλογές και ευκαιρίες για να υποστηρίξουν μεγαλύτερη συμμετοχή σε: άτομα με αναπηρία, ΛΟΑΤΚΙ κοινότητες, κοινότητες ιθαγενών, άτομα από πολιτιστικά και γλωσσικά διαφορετικά υπόβαθρα, γυναίκες και κορίτσια, μεγαλύτερους ενήλικες και άτομα που αντιμετωπίζουν κοινωνικά ή οικονομικά μειονεκτήματα.

Κατά την κατανόηση της ανάγκης για συμπερίληψη στον αθλητισμό, είναι σημαντικό να θυμόμαστε ότι τα άτομα μπορεί να ταυτιστούν με ορισμένα ή με όλα αυτά τα χαρακτηριστικά. Αυτά τα χαρακτηριστικά μπορεί να σημαίνουν ότι μερικές φορές οι άνθρωποι αντιμετωπίζουν ορισμένα εμπόδια στη συμμετοχή, όπως η γλώσσα, η προσβασιμότητα, οι συμπεριφορές ή ακόμη και οι διακρίσεις. Εάν κάποιος αντιμετωπίζει πολλά εμπόδια, μπορεί να είναι πιο δύσκολο για αυτόν να συμμετάσχει στον αθλητισμό. Η συμπερίληψη αφορά τη λήψη προληπτικών μέτρων για την άρση αυτών των εμποδίων, καθώς τα εμπόδια είναι αποτέλεσμα του τρόπου με τον οποίο συχνά σχεδιάζονται και παρέχονται τα αθλητικά προϊόντα και υπηρεσίες – όχι τα χαρακτηριστικά του ατόμου. Κάθε άτομο έχει την ικανότητα - και το δικαίωμα - να συμμετέχει στον αθλητισμό.

Μια επιτυχημένη προσέγγιση της ένταξης θα δώσει στην κοινότητα φωνή και θα την εξουσιοδοτήσει να συνεισφέρει σε λύσεις, σχεδιασμό προγραμμάτων ή άλλες σημαντικές αποφάσεις που την επηρεάζουν. Κάνοντας αυτό, βοηθά στη δημιουργία φιλόξενων και χωρίς αποκλεισμούς περιβαλλόντων και μπορεί να οδηγήσει σε μεγαλύτερη συμμετοχή διαφορετικών κοινοτήτων ως συμμετέχοντες, εθελοντές, διαχειριστές και επισήμους.

Σε αυτές τις γραμμές, η παρακάτω εικόνα απεικονίζει πώς αυτή η έννοια διαφέρει από άλλες σχετικές έννοιες.

Εικόνα 4. Διαφορές μεταξύ σχετικών εννοιών

Δείτε το παρακάτω βίντεο σχετικά με την ένταξη στην αθλητική προπόνηση:

- Inclusive coaching: why? (Play by The Rules). <https://www.youtube.com/watch?v=LDaRIK7g8G4&t=42s>

ΠΕΔΙΟ 2. Καλές πρακτικές

Η La Mina είναι μια από τις μειονεκτικές συνοικίες της μητροπολιτικής περιοχής της Βαρκελώνης. Περισσότεροι από 15.000 άνθρωποι ζουν κάτω από το όριο της φτώχειας και έχουν χαμηλό μορφωτικό επίπεδο. Ο Ολυμπιακός Όμιλος Πάλης La Mina αναπτύσσει αθλητικά προγράμματα για άτομα ηλικίας 5 έως 15 ετών (Εικόνα 3) με τους ακόλουθους στόχους: α) τη παροχή αθλητικών ευκαιριών στους νέους, β) τη μείωση της αντικοινωνικής συμπεριφοράς στην περιφέρεια, γ) τη βελτίωση της συνύπαρξης και της ευγένειας, δ) τη προώθηση της κοινωνικής ένταξης, ε) τη μείωση των αδικαιολόγητων απουσιών και της σχολικής εγκατάλειψης, καθώς και τη βελτίωση των ακαδημαϊκών αποτελεσμάτων. Συνοψίζοντας, ο Αθλητικός Όμιλος προσπαθεί επίσης να αλλάξει την αρνητική εικόνα της γειτονιάς, τόσο από εξωτερική άποψη όσο και στο εσωτερικό επίπεδο.

α) Ολυμπιακός Όμιλος Πάλης La Mina

Η La Mina είναι μια από τις μειονεκτικές συνοικίες της μητροπολιτικής περιοχής της Βαρκελώνης. Περισσότεροι από 15.000 άνθρωποι ζουν κάτω από το όριο της φτώχειας και έχουν χαμηλό μορφωτικό επίπεδο. Ο Ολυμπιακός Όμιλος La Mina αναπτύσσει αθλητικά προγράμματα για άτομα ηλικίας 5 έως 15 ετών με τους ακόλουθους στόχους: α) τη παροχή αθλητικών ευκαιριών σε νέους, β) τη μείωση της αντικοινωνικής συμπεριφοράς στην περιφέρεια, γ) τη βελτίωση της συνύπαρξης και της ευγένειας, δ) τη προώθηση της κοινωνικής συμπερίληψης, ε) τη μείωση των απουσιών και της σχολικής διακοπής, καθώς και τη βελτίωση των ακαδημαϊκών αποτελεσμάτων. Ο Αθλητικός Όμιλος προσπαθεί να αλλάξει την αρνητική εικόνα της γειτονιάς, τόσο από εξωτερική άποψη όσο και σε εσωτερικό επίπεδο.

Εικόνα 5. Ολυμπιακός όμιλος Πάλης La Mina. Πηγή: Albert Bravo

Γνωρίστε περισσότερα:

- Επίσημη ιστοσελίδα: <https://www.zenytsports.com/fclliddaa/indexdosesp.php?club=LM>
- Ντοκιμαντέρ “Els guerrers de la Mina”: <https://www.ccma.cat/tv3/alacarta/30-minuts/els-guerrers-de-la-mina/video/3937170/#.XHVP3Y2lQgc.email>
- Ντοκιμαντέρ “La mina de campeones”: <https://www.youtube.com/watch?v=av26llmJDSg>

β) Kick it Out

Καθοδηγούμενοι από την αγάπη τους για τον αθλητισμό, το Kick it Out είναι ένας σύλλογος με έδρα το Ηνωμένο Βασίλειο που εργάζεται για να κάνει το ποδόσφαιρο ένα παιχνίδι για όλους, βάζοντας μπροστά την ισότητα και την ένταξη. Το Kick it Out ιδρύθηκε με σκοπό την καταπολέμηση του ρατσισμού στο ποδόσφαιρο το 1993. Στη συνέχεια, το 1997 ο σύλλογος επεκτάθηκε για να αντιμετωπίσει όλες τις μορφές διακρίσεων. Από την αρχή, έχει σημειώσει τεράστια πρόοδο εντός και εκτός γηπέδου, οδηγώντας σε θετικές αλλαγές. Σύμφωνα με τις αρχές του, «είμαστε εδώ για να βεβαιωθούμε ότι όλοι, παντού, μπορούν να έρθουν το Σάββατο ή την Κυριακή γνωρίζοντας ότι θα είναι ευπρόσδεκτοι και σεβαστοί, ανεξάρτητα από το υπόβαθρο, την εθνικότητα, τη σεξουαλικότητα, το φύλο και την ηλικία τους». Το Kick it Out αυτήν τη στιγμή συνεργάζεται με τις ποδοσφαιρικές αρχές, τους επαγγελματικούς συλλόγους, τους παίκτες, τους φιλάθλους και τις τοπικές κοινότητες για την αντιμετώπιση όλων των μορφών διακρίσεων.

Εικόνα 6. Kick it out campaign. Πηγή: επίσημη ιστοσελίδα

Ο σύλλογος Kick It Out τρέχει επί του παρόντος εκπαιδευτικά προγράμματα για παίκτες ακαδημιών, γονείς και οπαδούς. Κάνει καμπάνιες για να διασφαλίσει ότι το ποδόσφαιρο είναι πάντα φιλόξενο για όλους. Υποστηρίζει άτομα από υποεπηρεασμένες και μειονοτικές κοινότητες με σκοπό να κάνουν καριέρα στο ποδόσφαιρο και να πετύχουν τους στόχους τους. Και «φωνάζει» κατά των διακρίσεων όπου κι αν συμβαίνουν αυτές, από την Premier League μέχρι την τοπική κοινότητα.

Οι όμιλοι, σύλλογοι ή/και οι οργανώσεις που ενδιαφέρονται να γίνουν μέλη πρέπει να συμπληρώσουν μια φόρμα επικοινωνίας και στη συνέχεια να υπογράψουν έναν «Καταστατικό Ισότητας». Στη συνέχεια, ένα μέλος της ομάδας έρχεται σε επαφή με τον ενδιαφερόμενο σύλλογο για να προσφέρει ιδέες και συμβουλές για το πώς να γίνει ένας ελεύθερος σύλλογος, προτείνει λύσεις όπως τον διορισμό ενός υπεύθυνου ισότητας και την εκπαίδευση του προσωπικού σε θέματα ισότητας, ένταξης και διαφορετικότητας.

Μάθετε περισσότερα:

- Επίσημη ιστοσελίδα: <https://www.kickitout.org>
- Κουτί παραπόνων: <https://www.kickitout.org/report>
- Λήψη πληροφοριών/ βοηθημάτων : <https://www.kickitout.org/take-action/resources>

ΠΕΔΙΟ 3. Μεθοδολογίες για την Κοινωνική Συμπερίληψη

Μερικές από τις πιο επιτυχημένες μεθοδολογίες για την προώθηση της κοινωνικής ένταξης περιγράφονται παρακάτω. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι μπορούν να προσαρμοστούν και να ενσωματωθούν, σε πολλές υπάρχουσες αθλητικές μεθόδους.

α) FutbolNet

Ο οργανισμός:

Η Fundació Barça δημιούργησε τη μεθοδολογία «FutbolNet» ως ένα εργαλείο για να ευνοήσει την κοινωνική ένταξη παιδιών και νέων, σε ευάλωτες κοινότητες και περιβάλλοντα. Πιο συγκεκριμένα, «επιδιώκει να προάγει την προσπάθεια, το σεβασμό, την ομαδική εργασία, την ταπεινοφροσύνη και τη φιλοδοξία, όλα από την άποψη της κουλτούρας της συνεργασίας, έτσι ώστε οι συμμετέχοντες να αισθάνονται θετικά σε ατομικό αλλά και σε ομαδικό επίπεδο».

Η μεθοδολογία:

Σε κάθε συνεδρία, επιλέγεται μια αξία μέσω ενός αγώνα ποδοσφαίρου στον οποίο οι συμμετέχοντες θα πρέπει να την κάνουν πράξη. Προκειμένου να διευκολυνθεί ο προβληματισμός και ο διάλογος, οι αγώνες χωρίζονται σε τρία μέρη:

1ο μέρος: Οι παίκτες συνομιλούν ανεξάρτητα μεταξύ τους και συμφωνούν για τους κανόνες του παιχνιδιού.

2ο μέρος: Παίζεται ο ποδοσφαιρικός αγώνας διάρκειας περίπου 15 λεπτών. Εδώ οι νέοι αναπτύσσουν τις διαπροσωπικές τους δεξιότητες και οι εκπαιδευτές τους βοηθούν να είναι υπεύθυνοι σε σχέση με τις πράξεις τους.

3ο μέρος: Στη συνέχεια οι συμμετέχοντες κάνουν μια κριτική συζήτηση, όπου το παιχνίδι αξιολογείται και οι νικητές αποφασίζονται με βάση τη συμπεριφορά τους και την εφαρμογή της εν λόγω αξίας.

Σύνδεσμοι:

- Επίσημη ιστοσελίδα: <https://fundacion.fcbarcelona.es/futbolnet>
- Βίντεο: https://www.youtube.com/watch?v=A_M23glCD1w
- Βίντεο: <https://www.youtube.com/watch?v=tll27kwdweg>

Εικόνα 6. Η εμπειρία του οργανισμού FutbolNet's στην Ιορδανία.

Πηγή: Επίσημη ιστοσελίδα.

β) Παιδαγωγικό Μοντέλο της Αθλητικής Παιδείας

ΤΟ οργανισμός:

Με μακρά ιστορία στο εκπαιδευτικό πλαίσιο, το μοντέλο «Αθλητική Εκπαίδευση» δημιουργήθηκε και εφαρμόστηκε από τον Siedentop στα τέλη της δεκαετίας του 1980. Η πρώτη του εργασία, με τίτλο «Αθλητική Εκπαίδευση: ποιοτική Φυσική Αγωγή μέσω θετικών αθλητικών εμπειριών», ήταν ένα από τα σημαντικότερα εγχειρίδια για την κοινωνική ένταξη στην Φυσική Αγωγή. Σύμφωνα με τον Siedentop, αυτό το μοντέλο αναπτύχθηκε από τη «δυσaréσκεία του που έβλεπε τον αθλητισμό να διδάσκεται με εντελώς ελλιπή και ανεπαρκή τρόπο σε πολλά μαθήματα φυσικής αγωγής» (1994, σελ. 7). Για τον Siedentop, ο αθλητισμός διδάσκονταν εκτός πλαισίου, καθώς η κοινωνική έννοια του αθλητισμού, που αποτελείται από διάφορες διαδικασίες και αξίες, συχνά παραλείπονταν.

Η μεθοδολογία:

Αυτό το μοντέλο επιδιώκει να αυξήσει την κοινωνική συνοχή των συμμετεχόντων, το δίκαιο παιχνίδι, τα κίνητρα και τη συμμετοχή. Επιπλέον, το μοντέλο επιδιώκει να βελτιώσει τις τεχνικές δεξιότητες και δεξιότητες τακτικής, μέσω της δημιουργίας βασικών στοιχείων όπως η σεζόν, η προετοιμασία και το τελικό φεστιβάλ, καθώς και να βελτιώσει τις σχέσεις και τους ρόλους, μεταξύ των εμπλεκόμενων. Σε αντίθεση με άλλες πιο αναλυτικές μεθοδολογίες, σε αυτό το μοντέλο οι μαθητές συμμετέχουν σε μικτές και ετερογενείς ομάδες με σκοπό να αναλάβουν ένα σύνολο εναλλασσόμενων ρόλων, μεταξύ των οποίων είναι εκείνοι του διαιτητή, του προπονητή, του εμπυχωτή, του δημοσιογράφου κ.λπ.

Σύνδεσμοι:

- Siedentop, D. (1994). Sport education: quality PE through positive sport experiences. Champaign, Ill.: Human Kinetics Publishers.
- Βίντεο "Edufis": <https://www.youtube.com/watch?v=FQnDoCwG3MA>
- Συστάσεις για την εφαρμογή του μοντέλου: <https://www.youtube.com/watch?v=F4Ve0hal2p8>

ΜΑΘΕΤΕ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ

Σε αυτό το κεφάλαιο παρουσιάζουμε αρκετές καλές πρακτικές σε ευρωπαϊκό επίπεδο με στόχο την προώθηση της κοινωνικής ένταξης μέσω του αθλητισμού.

- Πλατφόρμα εκπαίδευσης, που αναπτύχθηκε από την Sport Integrity Australia και το "Play by the Rules", όπου μπορείτε να βρείτε έναν μεγάλο αριθμό δωρεάν μαθημάτων σχετικά με το θέμα:
 - https://elearning.sportintegrity.gov.au/blocks/androgogic_catalogue/index.php?c1=Courses
- Το SidFoot είναι ένα έργο Erasmus+ που χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση, της οποίας οι εταίροι είναι μεταξύ άλλων: το Ίδρυμα Real Betis Balompié, το European Football for Development Network, το Πανεπιστήμιο των Βαλεαρίδων Νήσων, το Δημοτικό Συμβούλιο του Λίβερπουλ, και το Aalborg BK. Κύριος στόχος του έργου είναι η προώθηση της φυσικής δραστηριότητας και της κοινωνικής ένταξης σε μειονεκτούσες γειτονιές μέσω του αθλητισμού. Για το σκοπό αυτό, το έργο έχει εντοπίσει ένα σύνολο επιτυχημένων πρωτοβουλιών, οι οποίες ομαδοποιούνται και διαδίδονται μέσω ενός ιστότοπου με στόχο την ευαισθητοποίηση, την έμπνευση, την ανταλλαγή γνώσεων και την προώθηση συνεργασιών.
 - Επίσημη ιστοσελίδα: Some of the most successful methodologies for promoting social inclusion are described below. It should be noted that both can be transferred and adapted to many existing sport modalities.
 - Εγχειρίδιο καλών πρακτικών: Some of the most successful methodologies for promoting social inclusion are described below. It should be noted that both can be transferred and adapted to many existing sport modalities.

4

**ΑΝΑΠΤΥΓΜΕΝΑ
ΕΠΓΑΛΕΙΑ**

4.1. Διαδικτυακή Πλατφόρμα Μάθησης (e-Learning Platform)

Μια εμπειρία παιχνίδι

Μέσω αυτού του έργου έχει σχεδιαστεί το διαδικτυακό εκπαιδευτικό εργαλείο «Future ++ Challenge: ένα ταξίδι προς τον αθλητισμό χωρίς αποκλεισμούς» με βάση την εμπειρία παιχνιδιού.

Οι Werbach και Hunter (2012) ορίζουν το gamification ως τη «χρήση στοιχείων και τεχνικών σχεδιασμού παιχνιδιού σε περιβάλλον εκτός παιχνιδιού» (σελ. 28). Πιο συγκεκριμένα, το gamification επιδιώκει να χρησιμοποιήσει τις δυνατότητες των παιχνιδιών (με βάση τις συνεισφορές της βιομηχανίας βιντεοπαιχνιδιών) και τη διασκέδαση, για να παρακινήσει και να προκαλέσει αλλαγές συμπεριφοράς στους ανθρώπους (παίκτες). Από τότε που το gamification προτάθηκε το 2014 ως ιδανική μεθοδολογία για την τριτοβάθμια εκπαίδευση, η χρήση του στον τομέα της εκπαίδευσης-κατάρτισης έχει αυξηθεί με ιλιγγιώδεις ρυθμούς. Τόσο πολύ, που ένας κατάλληλος σχεδιασμός μπορεί να αποφέρει μερικά από τα ακόλουθα θετικά αποτελέσματα στους μαθητές (Blázquez and Flores, 2021):

- Αυξημένη χαρά, διασκέδαση και προσωπική ικανοποίηση.
- Μειωμένος φόβος για λάθη, αποτυχία και άγχος.
- Αυξημένο εγγενές κίνητρο προς το αντικείμενο ή την εργασία.
- Αυξημένος βαθμός δέσμευσης και εμπλοκής-συμμετοχής των μαθητών στο αντικείμενο ή στις εργασίες.
- Βελτιωμένες ομαδικές σχέσεις και επίπεδα συνοχής.
- Αυξημένη μάθηση.

The "Future ++ Challenge: a journey towards inclusive sport" gamification consists of the following key elements:

ΑΦΗΓΗΜΑ:

Μέσω ενός από τους εξελεγμένους δορυφόρους της, η Ευρωπαϊκή Διαστημική Υπηρεσία ανακάλυψε έναν Γαλαξία όπου ο αθλητισμός είναι πραγματικά περιεκτικός. Θέλετε να μάθετε πώς να το πετύχετε; Ξεκινήστε αυτή τη διαστημική περιπέτεια και φτιάξτε το δικό σας διαστημόπλοιο! Περάστε τις διάφορες αποστολές και πάρτε το διαβατήριό σας - θα μπορέσετε να διασχίσετε τον Γαλαξία και να επιστρέψετε με επιτυχία στον πλανήτη Γη;

ΑΒΑΤΑΡ:

Οι χρήστες μπορούν να επιλέξουν το διαστημόπλοιο που τους αρέσει περισσότερο για να ξεκινήσουν την περιπέτεια. Κατά τη διάρκεια της εμπειρίας υπάρχουν διαφορετικοί εξωγήινοι που κατοικούν σε καθέναν από τους πλανήτες του γαλαξία.

ΑΠΟΣΤΟΛΕΣ - ΣΤΑΔΙΑ:

Οι χρήστες μπορούν να ξεκινήσουν την περιπέτεια με την αποστολή της επιλογής τους. Συνολικά υπάρχουν 5 αποστολές, καθεμία από τις οποίες συνδέεται με διαφορετικό πλανήτη. Αφού περάσουν τις πέντε αποστολές, πρέπει να ολοκληρώσουν την τελική αποστολή, με την οποία θα επιστρέψουν στον πλανήτη Γη.

Αποστολή	Διδακτικό περιεχόμενο
Πράσινος Πλανήτης	Εννοιολογικό πλαίσιο
Κόκκινος Πλανήτης	Πρακτικές Στρατηγικές
Μπλε Πλανήτης	Επικοινωνία
Κίτρινος Πλανήτης	Δυναμική ομάδας
Μωβ Πλανήτης	Κοινωνική Δικαιοσύνη και Κριτική Παιδαγωγική
Πίσω στη Γη	Τελική Αξιολόγηση

ΔΙΑΚΡΙΤΙΚΑ ΣΗΜΑΤΑ:

Όλοι οι συμμετέχοντες θα έχουν ψηφιακό διαβατήριο για να ταξιδέψουν σε όλο τον γαλαξία. Μετά την ολοκλήρωση κάθε αποστολής, οι παίκτες θα λάβουν τη σφραγίδα που αντιστοιχεί στον πλανήτη που επισκέφτηκαν. Όταν το διαβατήριο έχει τις σφραγίδες όλων των πλανητών, οι παίκτες θα μπορούν να ολοκληρώσουν την τελική αποστολή πίσω στη Γη.

ΑΝΤΑΜΟΙΒΕΣ:

Με την επιτυχή ολοκλήρωση όλων των ενοτήτων, οι συμμετέχοντες θα λάβουν δίπλωμα ή πιστοποιητικό συμμετοχής και ολοκλήρωσης του μαθήματος.

Η δομή της διαδικτυακής πλατφόρμας μάθησης (e-Learning)

Κάθε μία από τις θεωρητικές και πρακτικές ενότητες μάθησης που έχουν σχεδιαστεί ειδικά για αυτό το έργο εισάγονται σε αυτό το εργαλείο.

Μετά από ένα εισαγωγικό βίντεο που εξηγεί την αφήγηση της gamified εμπειρίας, ο χρήστης μπορεί να επιλέξει ανάμεσα σε 8 διαθέσιμες γλώσσες (Αγγλικά, Ιταλικά, Ελληνικά, Ισπανικά, Καταλανικά, Γερμανικά, Πορτογαλικά και Ολλανδικά).

Αφού επιλεγεί η γλώσσα και το avatar (άτομο του παιχνιδιού), παρουσιάζονται στον χρήστη έξι ενότητες θεωρητικού και πρακτικού περιεχομένου.

Κάθε ενότητα είναι δομημένη με παρόμοιο τρόπο. Πρώτα απ' όλα, όλες οι ενότητες έχουν μια εισαγωγική ενότητα που εξηγεί συνοπτικά από τι αποτελούνται. Στη συνέχεια, υπάρχει μια θεωρητική ενότητα (τμήμα 1) όπου παρέχονται οι βασικές θεωρητικές πληροφορίες για την ανάλυση και εκμάθηση καθενός από τα θέματα. Στη συνέχεια, οι ενότητες περιέχουν ένα τμήμα 2, όπου περιγράφονται καλές πρακτικές ή ζητούνται μικρές εργασίες. Παρακάτω, οι ενότητες περιέχουν το πεδίο 3 με δραστηριότητες που είναι πιο εφαρμόσιμες σε πραγματική επαφή, με τη μορφή εργασίας για το σπίτι. Τέλος, όλες οι ενότητες τελειώνουν με την παρουσία ενός ερωτηματολογίου στο πεδίο 4 και μιας συγκεκριμένης ενότητας που ονομάζεται "μάθετε περισσότερα", όπου παρέχονται πρόσθετες πληροφορίες στον χρήστη.

Εικόνα 7. e-Learning Platform Pilot Test στη Πορτογαλία

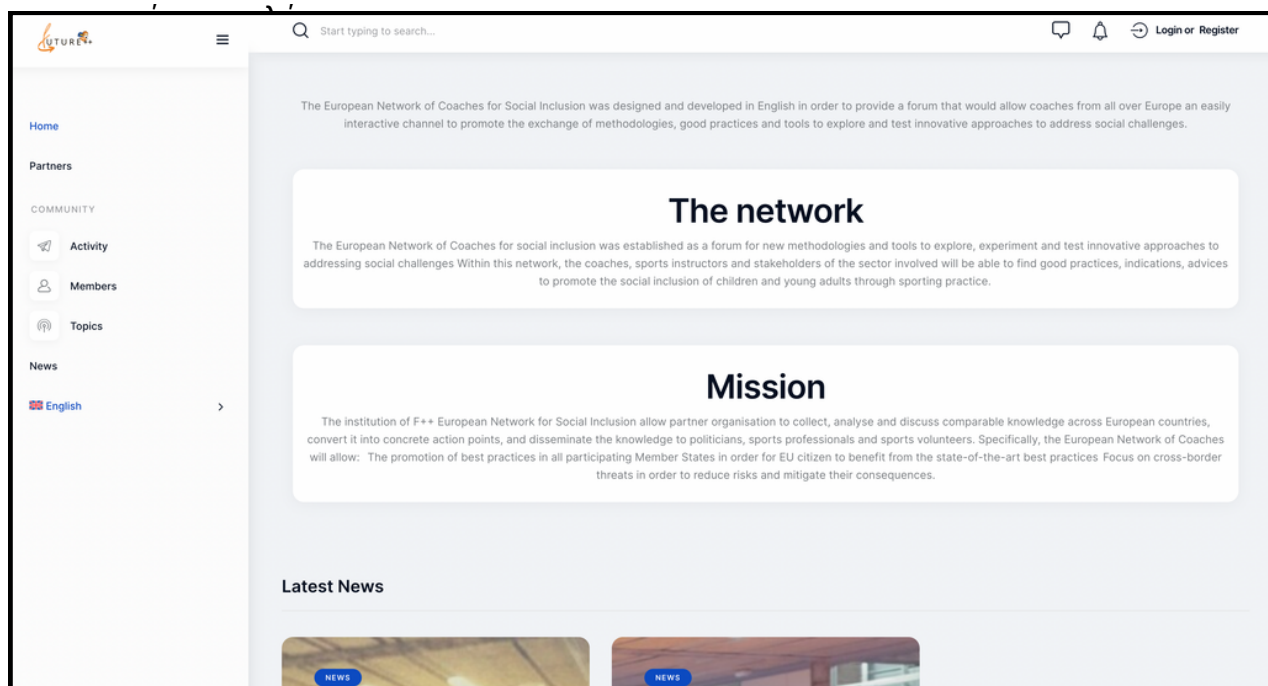
4.2. Ευρωπαϊκό Δίκτυο Προπονητών

Το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Προπονητών για την κοινωνική συμπερίληψη είναι ένα από τα κύρια αποτελέσματα του έργου Future ++. Στόχος του είναι να γίνει ένα φόρουμ για νέες μεθοδολογίες και εργαλεία για την εξερεύνηση, τον πειραματισμό και τη δοκιμή καινοτόμων προσεγγίσεων με σκοπό την αντιμετώπιση κοινωνικών προκλήσεων.

Το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Προπονητών θα είναι ένα χρήσιμο εργαλείο για:

- τους οργανισμούς των εταίρων στη συλλογή, ανάλυση και συζήτηση γνώσεων σε όλες τις ευρωπαϊκές χώρες.
- τη προώθηση βέλτιστων πρακτικών σε όλα τα συμμετέχοντα κράτη μέλη προκειμένου οι πολίτες της ΕΕ να επωφεληθούν από τις βέλτιστες πρακτικές αιχμής.
- την εστίαση στις διασυνοριακές απειλές με σκοπό τη μείωση των κινδύνων και τον μετριασμό των συνεπειών τους.

Το Δίκτυο έχει σχεδιαστεί για να προάγει την ανάπτυξη και να παρέχει επεκτάσιμες και μεταβιβάσιμες λύσεις για την προώθηση ενός ενδυναμωτικού κλίματος και τη μετατροπή του αθλητισμού των νέων σε πραγματικό εργαλείο κοινωνικής συμπερίληψης. Με αυτόν τον τρόπο, το δίκτυο γίνεται ένα εργαλείο ικανό να προωθήσει την κοινωνική συμπερίληψη και τον εθελοντισμό στους ευρωπαϊκούς αθλητικούς συλλόγους. Αναπτύχθηκε στα αγγλικά προκειμένου να παρέχει ένα φόρουμ που θα παρέχει σε προπονητές από όλη την Ευρώπη ένα εύκολα διαδραστικό κανάλι για την προώθηση της ανταλλαγής μεθοδολογιών, καλών πρακτικών και εργαλείων, για τη διερεύνηση και τη δοκιμή καινοτόμων προσεγγίσεων και για την αντιμετώπιση

Εικόνα 8. Screenshot το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Προπονητών

5

ΣΥΜΠΛΕΡΑΣΜΑΤΑ

Συμπεράσματα

Κατά τη διάρκεια της έρευνας και με βάση τα αποτελέσματα του έργου, επιβεβαιώσαμε ότι η εκπαίδευση του αθλητικού προσωπικού είναι ένα από τα βασικά ζητήματα για την προώθηση της κοινωνικής ένταξης μέσα και μέσω του αθλητισμού. Είναι σημαντικό να τονίσουμε πώς, μετά την ανάλυση των υφιστάμενων προγραμμάτων κατάρτισης σε διάφορες ευρωπαϊκές χώρες, παρατηρήσαμε μια αληθοφανή πραγματικότητα: εξακολουθούν να υπάρχουν ελάχιστα εξειδικευμένα προγράμματα κατάρτισης για τον αθλητισμό ως εργαλείο για την ένταξη των νέων από χαμηλά κοινωνικοοικονομικά επίπεδα. Για το λόγο αυτό, η προώθηση και εδραίωση του αθλητισμού ως εργαλείο κοινωνικού μετασχηματισμού πρέπει να αποτελεί θέμα προτεραιότητας.

Μέσα από τη μελέτη των υφιστάμενων προγραμμάτων κατάρτισης παρατηρήθηκε πώς τα βασικά θέματα που πρέπει να αναπτυχθούν περιλαμβάνουν πτυχές όπως: γνώση για την αναγνώριση καταστάσεων ανισότητας και διακρίσεων, δημιουργία στρατηγικών με σκοπό να δοθεί σε νέους χαμηλού κοινωνικοοικονομικού επιπέδου πρόσβαση στον αθλητισμό και να ξεπεραστούν τα πρακτικά εμπόδια που συναντούν (χρόνος, κόστος, μεταφορά κ.λπ.), ανάπτυξη δεξιοτήτων που να στοχεύουν στην ένωση της ομάδας και την ενίσχυση της αυτοεκτίμησης των νέων μέσω της αθλητικής πρακτικής, εργαλεία για τη διευκόλυνση της επικοινωνίας και τη δημιουργία του κατάλληλου πλαισίου μάθησης, και γνώση των βασικών πτυχών για την προώθηση της κοινωνικής δικαιοσύνης μέσω του αθλητισμού, καθώς επίσης και παραδείγματα καλών πρακτικών και μεθοδολογιών διδασκαλίας που διευκολύνουν την ένταξη και τη συνεργασία.

Ο αθλητισμός αναδεικνύεται ως ένα επιπλέον μέσο για την προώθηση της κοινωνικής συνοχής και της ένταξης ατόμων με υψηλό κίνδυνο κοινωνικού αποκλεισμού. Στηρίζουμε την άποψη πως η παροχή εκπαίδευσης σε αυτόν τον τομέα αποτελεί πραγματική προσθήκη και μετασχηματιστική διαδικασία για το σύνολο της κοινωνίας. Η προσπάθεια να καταστήσουμε τον αθλητισμό προσβάσιμο πρακτικά, χωρίς εμπόδια, αποτελεί υποχρέωση που απηχεί την ευθύνη όλων μας.

